

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

For Maj, Juni, Juli, August 1906.

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

FEMTE RÆKKE.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE.

VED

G. L. GROVE.

3. BINDS 2^{DE}T HEFTE.

I KOMMISSION HOS

H. HAGERUP,
KJØBENHAVN.

OG

MARIUS LUND,
CHRISTIANIA.

1906.

Tre Hefter udgjøre et Bind.

Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie.

Medlemsbidraget er 6 Kr. aarlig.

Samfundet har udgivet:

Personalhistorisk Tidsskrift.

1. Række, Bind I—III (1880—82) ved *Fr. Krarup*,
1. — , — IV—VI (1883—85) ved *G. L. Wad*,
2. — , — I—IV (1886—89) ved Samme,
2. — , — V—VI (1890—91) ved *H. W. Harbou*,
3. — , — I—III (1892—94) ved Samme,
3. — , — IV—VI (1895—97) ved *G. L. Grove*,
4. — , — I—II (1898—99) ved *C. E. A. Schøller*,
4. — , — III—VI (1900—03) ved *G. L. Grove*.
5. — , — I—II (1904—05) ved Samme.

Samfundets Medlemmer kunne erholde Aargangene 1881—91 (1880 er udsolgt) til nedsat Pris af 3 Kr. for det enkelte Bind, hvorhos Prisen for Aargangene 1881—85 samlede (1. Række) yderligere er nedsat til 10 Kr., for 1886—91 samlede (2. Række) til 15 Kr.

Bogladeprisen for det enkelte Bind er 9 Kr. Enkelte Hefter sælges ikke særskilt.

Danmark-Norges Len og Lensmænd 1596—1660,

ved **Kr. Erslev**.

For Medlemmer 1 Kr. — Bogladepris 1 Kr. 50 Øre.

En Autobiografi af Etatsraad Frédéric de Coninck.

Meddelt og oversat fra Fransk af Paul Hennings.

Dronningaard, 21 Juli 1807.

Jeg maa gøre Dem en Undskyldning, fordi jeg endnu ikke har besvaret Deres elskværdige Brev, og det saameget mere, som det var min Pligt at takke Dem for den Glæde, De gjorde mig med Deres fornøjelige Besøg. Naar der er gaaet saa lang Tid, inden jeg har opfyldt denne Pligt, da er Grunden den, at jeg har haft vanskeligt ved at fatte nogen Beslutning angaaende Deres Ønske om at erholde mit Levnedsløb; i og for sig er Sagen af saa ringe Betydning, at det synes mig ligegyldigt, om jeg opfylder det eller ej; men da De har fortalt mig, at det paa en Maade er Deres Kæphest, bør man jo tage Hensyn til sine Venners Svagheder; imidlertid beder jeg Dem kun betragte det nedenstaaende under denne Synsvinkel og ikke gøre nogen Brug deraf; min Forfængelighed spiller ikke ind her.

Min Familie stammer fra Antwerpen, og da denne By stod paa sin Blomstrings Højde, spillede den i dens Handelsverden en fremtrædende Rolle. En af mine Forfædre ægtede en Dame, der var Huguenot; han antog selv denne Religion, forlod sin Familie og Landet og bosatte sig i Frankrig. Ved Ophævelsen af det nantiske Edikt, flyttede denne Linie til Holland, og herefter ophørte enhver Forbindelse imellem Familiens to Grene. Den Gren, der var bosat i Brabant, var i Aaret 1765 endog uvidende om, at der existerede en hollandsk Gren. Jeg nævner dette Aarstal og denne Omstændighed, fordi de have haft afgørende Indflydelse paa min Skæbne og have lagt Grunden til min Formue.

Min Fader, der fødtes i Schiedam i Holland i 1692, kunde kun gøre Regning paa at erholde en ringe eller maaske slet ingen Arv efter sine Forældre; han rejste derfor i en ung Alder til Batavia og nedsatte sig, uafhængig af det indiske Handelskompagni, som Købmand der. 20 Aar af sit Liv tilbragte han her, men saa havde han det Uheld eller begik den Ubehændighed at vække Kompagniets Uvillie, saa han blev nødt til at

vende tilbage til Holland. Han kom dertil med en saa stor Formue, at han kunde leve af dens Renter, og ægtede her min Moder, som var Datter af Rapin-Thoyras, Forfatteren af Englands Historien. Han bosatte sig i Haag, og her fødtes jeg den 5 Dec. 1740. Han sparede intet for at give sine Børn den bedste Opdragelse. I Aaret 1757 fik jeg Ansættelse i et engelsk Handelshus i Amsterdam; jeg havde baade Lyst til og Anlæg for Handelen, og da jeg vandt mine Chefers Venkab og Tillid, er det ikke umuligt, at jeg, naar de efter nogle Aars Forløb havde trukket sig tilbage og var vendt hjem til deres Fædreland for der at leve som Rentiers, kunde være kommen i Spidsen for det udmærkede Handelshus, om ikke en ulykkelig Kærlighed i Aaret 1763 havde tilintetgjort disse Fremtidsudsigter og alle mine Forhaabninger. Jeg var saa forelsket som man kun er det, naar man er 22 Aar gammel, og jeg var vis paa, at min Kærlighed blev besvaret; men den som jeg ansaa for min Ven og som var min Fortrolige, førte mig bag Lyset, han tog min Elskede fra mig, da han var rigere, end jeg var og nogen- sinde kunde gøre mig Haab om at blive. Jeg havde endnu ingen fast Stilling, og han havde en udmærket Forretning og uafhængig Stilling at byde hende; underligt er det altsaa ikke, at min Elskede fulgte sine Forældres Raad og maaske ogsaa sin egen Forfængelighed og gav mig Løbepas. Hun handlede sikkert baade rigtigt og klogt; men det gjorde ikke min Fortvivlelse mindre, og da jeg ikke havde Sjælsstyrke nok til den Resignation, som fordres for med koldt Blod at se min Rivals Lykke, naar jeg blev i Byen og kom i de samme Kredse, men tværtimod mente, at Afstanden mellem os aldrig kunde blive stor nok, besluttede jeg mig følgelig til, ikke alene at forlade mit Fædreland, men ogsaa Europa. Af denne Grund kom jeg i August 1763 til København forsynet med udmærkede og indtrængende Anbefalingsbreve fra Folk i Amsterdam, blandt andre ogsaa til de da almægtige Grever Bernstorff og Moltke, hvilken sidste tilmed var Præsident for det [asiatiske] Kompagni. Da jeg hverken manglede Evner eller Kundskaber som Handelsmand, havde jeg Held med mig; Grev Moltke skaffede mig Ansættelse som Supercargo med Bopæl i China og det Hverv

at lede Kompagniets Forretninger der. Alt var ordnet, mit Rejsetøj bragt om Bord, og jeg stod just i Begreb med at sejle afsted, da uventet en Associé i Handelshuset Fabritius & Wever opgav sin Stilling. Jeg var rejst hertil sammen med Fabritius, der kendte mig fra Holland, og da han ansaa mig for egnet til at erstatte denne Associé, som Huset nødvendigvis maatte have, gjorde han mig et fordelagtigt og for min Forfængelighed meget smigrende Tilbud. Fraværelsen fra Hjemmet og det nye Arbejde, — foruden at min Forelskelse savnede den Næring, som Haabet giver den — havde den sædvanlige Virkning ogsaa paa mig, idetmindste ansaa jeg det ikke længere for absolut nødvendigt, at der blev lagt et Verdenshav imellem min Elskede og mig. Fabritius' Forslag fandt derfor Gehør hos mig, jeg ansaa det for rigtigere at foretrække en definitiv og sikker Ansættelse i en Stilling, der passede for mig og hvor jeg kunde gøre mine Evner og Kundskaber gældende, fremfor at bosætte mig i China, hvor alt var nyt for mig, og hvor det i alt Fald var tvivlsomt og usikkert, om jeg vilde have Lykken med mig. Jeg søgte derfor min Afsked, og traadte ind i Huset Fabritius; men, ung som jeg var, havde jeg ikke tænkt paa at lade mig give nogensomhelst Sikkerhed for Opfyldelsen af de mig gjorte Løfter; da der gik nogen Tid, uden at Sagen blev berørt og jeg saa, at man havde udsendt Rundskrivelser til forskellige Handelsforbindelser, der meddelte, at den tidligere Associé havde trukket sig tilbage, uden at nævne mig som hans Efterfølger, krævede jeg Fabritius til Regnskab herfor; han havde i god Tro gjort mig sit Tilbud; men havde undladt at raadføre sig med sin Moder, der var Chef for Handelshuset, og hun nægtede at give sit Minde; men tilbød mig en forøvrigt god Stilling, hvis jeg som Underordnet vilde blive og lede Kontoret og Forretningen. Men dette stemmede ikke med min Ærgerrighed, og jeg følte mig ogsaa ydmyget ved, at jeg paa Grund af min for store Tillid og gode Tro var bleven holdt for Nar; jeg afslog derfor Tilbudet og bestemte mig til, hvis jeg ikke kunde finde noget bedre, enten at vende tilbage til Holland eller gaa til England.

Før jeg bragte denne min Beslutning til Udførelse, vilde jeg

dog forsøge, om jeg ikke kunde drage nogen Nytte af min Stilling. Jeg fik Mod hertil, fordi jeg saa, hvor liden Konkurrence jeg havde at frygte paa Grund af mine gode Forbindelser i Udlandet, saavel i Holland som i flere andre Lande, hvor Slægtninge af mig vare Købmænd. Jeg etablerede mig derfor i Løbet af 1764 for egen Regning, og jeg fik ikke Grund til at fortryde, at jeg gjorde Forsøget. Det lykkedes mig at knytte flere Forbindelser i Brabant, hvilket jeg hovedsagelig kan tilskrive den Omstændighed, at jeg bar samme Navn som en højtanset Slægt, der vel var uddød paa Mandssiden, men var beslægtet og besvogret med alle de fornemste og rigeste Familier i Landet; en Slægt, som jeg selv den Gang var uvidende om, at jeg nedstammede fra.

Jeg erfor paa dette Tidspunkt, at den danske Regering havde til Hensigt at gøre et Pengelaan. De første Forretninger jeg fik for mine brabantiske Venner, var at anbringe Penge for dem; thi de vare ikke Købmænd, og havde mange flere Penge, end de kunde bruge. Jeg sonderede derfor Terrænet og fandt Jordbunden saa egnet, at jeg, uden at søge andet Steds hen, troede at turde vove at tilbyde Regeringen en Million. Dette var den første betydeligere Forretning, som Danmark gjorde med Udlandet, saa dens Kredit var endnu ikke skabt og endnu mindre sikret, hvorfor man ogsaa var meget urolig for Udfaldet. Et saadant Tilbud var derfor ikke at foragte, og Grev Moltke, der var Lederen af alt, skyndte sig derfor ogsaa med at acceptere det; jeg erholdt en speciel kongelig Bemyndigelse til at gøre Laanet og rejste strax afsted forsynet med de nødvendige Fuldmagter. Alt dette var sket uden den daværende Commerceintendant, Baron Schimmelmanss Vidende, og medens han, hvilket jeg ikke vidste, selv havde arbejdet for Sagen. Han havde tilbragt Sommeren i Hamborg, hvor han var dansk Gesandt og først ved sin Ankomst her til erfor han, hvad der imidlertid var gaaet for sig; men da han havde sine Jærn i Ilden i Amsterdam og laa i Underhandlinger med Clifford, smagte den Fuldmagt, jeg havde faaet, ham naturligvis ikke. Han gjorde de mest indtrængende Forestillinger, idet han hævdede, hvad der var rigtig nok, at naar man samtidig søgte to forskellige Laan,

et i Holland og et i Brabant, vilde de skade hinanden, og ved min Ankomst til Holland, fandt jeg derfor en Skrivelse, der tilbageskaldte mine Fuldmagter og gav mig Ordre til at tilbagesende dem. Da jeg imidlertid havde givet Grev Moltke Beviser paa, at jeg var sikker i min Sag, vilde denne dog i det mindste have en Del af Æren ved et heldigt Udfald og vilde ikke have Skinnen af at have handlet letsindigt ved at overgive en ny, ukendt Mand Udførelsen af en saa vigtig Forretning; ej heller var han den Mand, der taalte Modsigelse eller at man ustraffet kom ham paa Tværs. Man søgte derfor at gaa en Mellemsvej, Huset Clifford beholdt i Kommission at gøre Laanen; men jeg blev under Haanden associeret med dem, og det blev ved en formelig Overenskomst forpligtet til at overlade mig at gøre alle de Laan, som jeg kunde skaffe i Brabant og Flandern; paa Betingelse af, at jeg intet Skridt gjorde i saa Henseende i Holland. Det faldt mig lidt vanskeligt at faa Cliffords til at underskrive Kontrakten; men jeg havde af egen Erfaring lært, ikke at være for tillidsfuld; de underskrev kun modstræbende, og det var aldrig sket, hvis de ikke havde faaet bestemte Ordre dertil; thi de gjorde alt hvad de kunde forat formaa mig til at nøjes med deres Ord. Da denne Sag var bragt i Orden, rejste jeg i Slutningen af 1765 til Antwerpen. Min Fader havde overgivet mig alle de Papirer og Dokumenter, der beviste de to Familiers Identitet, navnlig den originale Korrespondance, som de to Grene havde ført med hinanden, inden de helt tabte hinanden af Syne. Det faldt mig derfor ikke vanskeligt at legitimere mig, og jeg blev modtaget og optaget i Familien med saa meget større Glæde, som mit Navn, skønt det dér kun existerede paa Spindesiden, var højt agtet. En anden Omstændighed bidrog imidlertid ogsaa væsentlig hertil; der var i Brabant en anden Familie af samme Navn, som paastod at tilhøre den Gren, hvoraf jeg var Ætling, og herom havde den anlagt en Sag, der alt havde staaet nogen Tid paa, og hvis Udfald vilde være af Vigtighed for Familien. De originale Papirer, som jeg bragte, bevirkede, at min Familie vandt Sagen, og da jeg ikke gjorde Fordring paa nogetsomhelst, blev jeg i høj Grad feteret, man gjorde alt for at faa mig til at nedsætte mig i

Antwerpen, og man gav mig at forstaa, at hvis jeg vilde træde over til den katolske Kirke, vilde jeg kunne hjemføre en Brud, udgaaet fra en af Landets fornemste Familier. Jeg benyttede mig af denne almindelige Begejstring til at arbejde for min Rejses Formaal. Ærkebiskoppen i Antwerpen var Barnebarn af en de Coninck, og han — saavel som alle de øvrige Medlemmer af Familien, af hvilke der endnu levede nogle kvindelige — ydede mig ivrigt deres Hjælp. De vare alle meget rige, havde udstrakt Kredit og stor Indflydelse i Landet; jeg opnaaede derfor ikke alene mere end jeg behøvede, men endog mere end jeg havde haabet; jeg havde det Held at fastslaa Danmarks Kredit i en saadan Grad, at jeg af dette Laan fik anbragt en meget betydelig Sum med en agio af fra 1—4 % over pari. Jeg knyttede samtidig flere Handelsforbindelser der, der senere kom mig til saa stor Nytte, at jeg tør sige, at jeg her lagde en yderst solid Grundvold til min Formue.

Jeg kom henimod Slutningen af 1766 hjem til København med en smuk Kapital i Lommen, samtidig med at jeg var bleven bekendt i Udlandet og havde skaffet mig en udstrakt Kredit. Ved min Hjemkomst gav Regeringen mig smigrende Beviser paa dens Tilfredshed med den Maade, hvorpaa jeg havde udført det mig paalagte Hverv. I Maj 1769 blev jeg udnævnt til Kongelig Agent og Enedirektør for Generalmagasinets Kontor. Dette havde som Følge af en uhæderlig Ledelse fuldstændig mistet sin Kredit; det lykkedes mig at bringe den paa Fode igen. Det indiske Handelskompagni var paa dette Tidspunkt i Tilbagegang og Octroien af 1732 var ved at udløbe; jeg beskæftigede mig i særlig Grad med det og var overbevist om, at alle de indiske Handelskompagnier i Europa, hvis Held udelukkende baseredes paa Særprivilegier, og som ikke havde andre Hjælpekilder end den Vinding, en vanskelig Handel, der paa ingen Maade stod i Forhold til Udgifterne ved den, kastede af sig, ikke i Længden kunde bestaa. Afdøde Grev Bernstorff var ganske enig med mig heri; men Fordommen var altfor stærk til, at han turde vove at røre ved dette „sanctum sanctorum“; hvad han under de forhaandenværende Omstændigheder kunde gøre, gjorde han imidlertid, ide

jeg fik ham til i den nye Octroi at indsætte en Artikel, der lod en Dør aaben for lovligt at kunne drive Særhandel paa Indien. Da man ikke troede, at nogen Privatmand kunde eller turde vove et saadant Foretagende, mødte Clausulen ingen Modstand af Betydning; men jeg havde i Forvejen taget mine Forholdsregler, idet jeg var fuldt overbevist om, at den Rekognition af 8 % af Bruttoindtægten, som enhver fra Indien kommende Skibsladning maatte udrede til Kompagniet, og som saaledes var en fast og stor Indtægt for det, vilde, uden at det løb nogensomhelst Risiko, blive dets sikkreste Indtægtskilde for Fremtiden, og samtidig med at København herved blev en betydelig Oplagsplads for indiske Varer, hidføre en hidtil ukendt Konkurrence, der vilde gavne Kompagniet for dets egne Indførslers Vedkommende, idet de derved vilde blive af langt bedre Kvalitet og i lige Grad gavne Landet, Handelen og Købmændene. I 1772 blev jeg udnævnt til Meddirektør i det nye Handelskompagni. Denne Stilling forøgede min Kredit og gjorde mig det lettere at organisere en Særhandel paa Indien; mit første og egentlige Formaal var hermed at gavne Kompagniet og at sikre dets fremtidige Bestaaen. Det var min Ærgerrighed herved at skabe mig et Navn og at bevise Interessenterne, at de ikke havde gjort noget daarligt Valg ved at vælge mig til Direktør, og jeg var saa meget desto ivrigere herfor, som det stod i Samklang med mine personlige Interesser, idet det kun kunde give min egen Forretning en forøget Blomstring. Men jeg havde ikke gjort Regning med den Virkning, som en uvidende og forstokket Blindhed, forøget ved Dumhed og Jalousi, formaar at frembringe.

Næppe var Handelen kommen godt i Gang, før jeg blev Genstand for den heftigste Forfølgelse. Man stemplede mig som Kompagniets Fjende og paaduttede mig Misbrug af min Direktørstilling og at jeg havde sveget de Interesser, der var mig betroede. Man dannede en mægtig Opposition for at tvinge mig til at træde ud af Direktionen. Mine Motivs Hæderlighed og Renhed i Forbindelse med mine Kollegers Bistand og Overbevisningen, om at man snart vilde yde mig Oprejsning, bevirkede, at jeg stod urokkelig og trodsede Uveiret. Dette skete virkelig

kort Tid efter; da de første Skibsladninger fra Indien ankom, og man fik Øjet op for den Fordel, som Kompagniet havde ikke alene af den ydede Kendelse, men ogsaa af at Konkurrencen bevirkede, at Kompagniets egne Varer opnaaede en højere Pris, fik Piben hos Interessenterne en anden Lyd. Dette Øjeblik benyttede jeg til at søge min Afsked. Jeg havde giftet mig i 1770, og min Familie var efterhaanden bleven saa betydelig forøget, at jeg — i Betragtning af den Tid Besørgelsen af mine private Forretninger tog mig — ikke kunde ofre længere Tid paa Kompagniets. Istedet for at jage mig ud af Direktionen, vilde man nu absolut beholde mig; men som sagt, det lod sig ikke bringe i Samklang med Interesser, der vare mig langt dyrebarere. Interessenterne bevilgede mig nu paa en Generalforsamling en hæderlig Afsked, og det indførtes i Protokollen, at man — alt det, der tidligere var sket, til Trods — var overbevist om, at jeg havde gjort mig højt forljent af Kompagniet, og at man kun med Beklagelse bevilgede mig den ansøgte Afsked. Bortset herfra, var der endnu en anden Omstændighed, der fik mig til at fastholde Afskedsbegæringen; jeg havde skimtet Misbrug, der dreves af nogle Underordnede, men understøttedes og protegeredes af nogle Direktionsmedlemmer, hvorfor det var umuligt at hindre eller forebygge dem, ja endog at opdage Kilden til dem. Faa Aar senere bragte en Kassemangel, for hvilken man gjorde de uskyldige Direktører personlig ansvarlig, disse Misbrug for Dagen og retfærdiggjorde kun altfor meget, at jeg i Tide havde trukket mig tilbage.

Imidlertid vedblev min Forretning og min Formue at voxte i et saa uanet Omfang, at alle mine Ønsker i saa Henseende tilfredsstilledes; men Misundelsen hørte ikke op, og det var nærved at jeg var bleven fuldstændig ruineret; men Herren være lovet, jeg undgik Krachet, og det lykkedes mig tildels at komme paa Fode igen.

Tilfreds med hvad der blev levnet mig, har jeg den Glæde at se mine Sønner træde ind i min Forretning og med Klogskab at lede denne overensstemmende med de solide og hæderlige Principper, som jeg har søgt at indpode dem, idet jeg

til dette Øjemed har givet dem en Række skriftlige Leveregler vedr. Konduite og Klogskab, som jeg med stor Glæde ser dem følge. Efterhaanden som min Formue voxede og jeg kunde være Medlemmer af min Familie til Nytte, har jeg søgt at drage dem hertil og sætte dem i Vej her i Landet, hvor jeg selv har fundet Lykken.

67 Aar gammel er jeg nu Chef for en Familie, der maaske er den talrigeste og den, der holder bedst sammen af alle i København, og jeg er Genstand for en Hengivenhed, som jeg søger at gøre mig fortjent til. Jeg har endnu næsten alle mine Aandsevner ubeskaaret, og jeg har faa af de Svagheder, som min Alder plejer at bringe med sig; jeg har begravet al min Ærgerlighed og har kun faa Sorger at bære paa. Jeg bærer ikke Nag til nogen og misunder ingen, jeg har fuldstændig glemt enhver ubehagelig Erindring om nogle Mennesker, der har søgt at skade mig, og jeg tror med Rette at kunne sige om mig selv, at jeg intet har gjort, der har kunnet give dem Grund dertil; i ethvert Tilfælde tilgiver jeg dem af mit ganske Hjærte, og ønsker at de ogsaa vil glemme.

Faa Mennesker have i Sandhed saa megen Grund som jeg til at være taknemlig mod Forsynet for dens mangfoldige Velgerninger.

*

Ovenstaaende er meddelt efter en Afskrift, der tilhører Brevskriverens Brodersøns Søn, Kommandør Valdemar de Coninck, men hvoraf det ikke frengaar, til hvem det originale franske Brev, der indeholder Autobiograüen, var adresseret.

De Bruuners Stamtavle og Slægtregister.

Efter Konferensraad I. C. Ryges Haandskrift, udgivet ved **H. P. G. K. Bruun.**

Efterfølgende Stamtavle, hvor Sidelinierne er udeladte, er en Afskrift af et Manuskript i Rigsarkivet i København. Manuskriptet skyldes Finansdeputeret, Konferensraad Immanuel Christian Ryge, gift med Generalavditør Andreas Bruuns ældste Datter, og blev af ham d. $\frac{9}{10}$ 1812 foræret til Kancelliraad Rasmus Bruun Bojesen (1774—1840), senere Postdirektør, en Dattersøn af Rasmus Bruun, Broder til ovennævnte Generalavditør Bruun. Skønt en Stamtavle af Lengnick over Familien Bruun foreligger trykt, turde nedenstaaende meget fyldigere Optegnelser dog som et værdifuldt Supplement sikkert frembyde Interesse. De synes affattede med stor Omhu; for at prøve deres Paalidelighed har jeg gennemgaaet en hel Del af dem og kun i enkelte Tilfælde fundet ubetydelige Afvigelser fra Oplysninger, hentede fra Kirkebøger, Resolutionsprotokoller, Bestallingsbøger o. s. v. De i Klammer skrevne Datoer, Aarstal og Navne er tilføjede af mig.

De Bruuners Stamme Tavle og Slægt Register.

Porel Bruun. Naar han er født; af hvilke Forældre; hvem hans Hustru har været; hvad Nærings Vej han har havt; hvormange Børn flere end en Søn; hvad Aar han er død; derom har man intet kunde bringe i Erfaring. At slutte fra hans Søns Leve Aar, maa han enten være født i Slutningen af det 15 eller i Begyndelsen af det 16 Aarhundrede¹⁾.

Hans Søn.:

Thomas Porelsen Bruun, Borger og Skildrer²⁾ i Kiøbenhavn, har levet circa Aar 1630³⁾. Hans Hustrues Navn var *Anne Rasmus Datter*. Deres Børn:

A. En Søn, hvis Fødsel og Navn er ubekient; Udi Kiøbenhavn's Beleiring 1630⁴⁾ skal han have været saa stor, at kunde gjøre militaire Tieneste med sin Fader paa Voldene mod de Svenske. Inellem ham og hans næste Broder Jørgen, eller ogsaa efter denne sidste maa have været nogle Sødskende, thi Jørgen Bruun har efterladt sig optegnet: Anno 1682 kom til mig udi Nyborg Søster Anne Sophie, Ellen, samt lille Hans; men om disse 3 viides aldeles ikke, om de have været givte, havt Børn, eller naar de ere døde. Lige saalidet veed man noget om denne Søn meere end anført.

B. *Jørgen Bruun*, fød d. 5 Sept. 1651. Noget efter hans 16 Aar fik han Tieneste hos Stor Kanzler Griffenfelt; efter hvis Fald han blev Proviant-

1) skal naturligvis være Slutningen af det 16de eller Begyndelsen af det 17de Aarhundrede.

2) i Manuskriptet har først staaet Skrædder, der er rettet til Skildrer; det første er vistnok rigtigt, da han baade hos Lengnick og andre Steder kaldes Skrædder; formodentlig er han identisk med en Skrædder Tomas Bruun, der nævnes som boende i Skindergade i Mandtal over Hovedskatten 1645 og Grundtaxten 1661.

3) 1670 vilde passe bedre.

4) maa være en Skrivefejl for 1658 eller 59.

skriver paa den Kongl. Fregatte Elephanten. 1679¹⁾ d. 12 Sept. blev han beskikket til Told Controlleur i Nyborg. 1680 d. 15 Maii²⁾ givtede han sig førstegang med Anna Sørensen, en Datter af Raadmand Søren Thommessen i Nyborg; efter 20 Aars Egteskab døde hun, og han givtede sig anden Gang 18 Dec. 1699 med en Datter af Sognepræst til Vindinge i Fyen Peder Friis, Jomfrue Anne Margarethe Friis, som overlevede hans Død, der indtraf d. 16 Juni 1733³⁾, og hun døde d. 24 Januar 1745.

Fra 4 Sept. 1702 var Jørgen Bruun tillige Told Inspecteur.

Børn af første Egteskab:

I Søren Bruun, fød 16 Oct. 1681, død d. 7 Januar 1682.

Børn af andet Egteskab:

II Sigvart Friis Bruun, fød 17 Febr. 1701, død ugift i Christiania d. 4 Januar 1770.

III Thomas Bruun, fød 15 Juli 1702, død samme Aar.

IV Jørgen Bruun, fød 23 Dec. 1703. I sin første Ungdom studerede han, var i en modnere Alder sadt til at lære Kiøbmandsskab; derefter brugte Faderen ham i sine Embeds Forretninger; noget derefter blev han Fuldmægtig paa Aalborg Amtstue; drog omsider til Kiøbenhavn for at sollicitere; blev omsider i October 1760 Mynsterskriver ved Admiralitets og Commissariats Collegio, og i samme Aar virkelig Cancellie Raad. Han var gift med Kammerjomfrue hos Enke Dronning Sophie Magdelene, Jomfrue Marie Horn. In Martio 1770 blev han Justitz Raad og døde samme Aar d. 9 April uden at have havt Livs Arvinger. Hans efterladte Frue døde som Enke i 26 Aar d. 14 April 1796.

V Anne Margarethe Bruun, fød 20 Martii 1705, givt 21 Oct. 1738 med Hans Ovesen Guldberg, første Capellan til Garnisons Kirke i Kiøbenhavn, siden Sognepræst i Ringsted i Siælland, og døde 23 April 1769. Naar hun døde, viides ikke⁴⁾.

VI Peder Friis Bruun, fød 22 Junii 1707. Blev Landstingshører i Fyen 22 April 1740, men resignerede dette Embede i April 1767, blev Kammer Raad 31 Oct. 1763, døde ugift 10 Sept. 1773.

VII Andreas Bruun, fød 22 Dec. 1708, død i Nyborg ugift 21 April 1793.

VIII Povel Bruun, fød 8 Mart. 1710, død 18 Febr. 1730, i sit 20 Aar, da han skulle være Student.

IX Thomas⁵⁾ Bruun, fød 4 Febr. 1712, døde 1 Mart. e. a.

X Marianne Bruun, fød 30 Nov. 1715, givt første gang i Aaret 1743 med Byeskriver og Farver i Ringsted Henrich Stub, som døde 20 Nov. 1749. Andengang givtede hun sig med Farver Lucas Drachardt d. 8 Dec. 1751, han døde 12 Januar 1755, og hun selv 7 Sept. 1757.

C. *Andreas Bruun*, fød 16 Sept. 1654 i Pestens tiid; i sit 6te Aar sadt i

1) ifølge Rentekammerets Bestallingsprotokoller blev han 12/10 1679 Toldbetjent i Nyborg Fæstning, 25/1 1696 Kontrollør i Nyborg.

2) ifølge Løngnicks Stamtavle og Fr. Crone: Epitafier i Nyborg Kirke, Personallistorisk Tidsskrift 4 Bind, 1883 havde han Bryllup 1679.

3) efter Epitafiet i Nyborg Kirke 15/6, samme Dato findes ogsaa angivet nedenfor ved hans Brodersøn Christian Bruun.

4) 1782 (Wiberg).

5) hed Johan ifølge Løngnicks Kirkebogsuddrag og Fr. Crone: Epitafier i Nyborg Kirke.

Kjøbenhavn's latinske Skole. Aar 1671¹⁾ dimitteret derfra til Universitetet, fik strax baade Klosteret og Regentz. Efterat have taget sin Embeds Examen som Theolog i Oct. 1672 blev han d. 12 Januar 1673 antagen af Vitus Bierring til Informator hos hans Børn. To Aar derefter blev han forlangt til at underviise Statholder Jørgen Bielkes Frøken Datter og Kanzler Marchals Søn. I Aaret 1679 antagen af Biskop Bager i Siælland til hans Amanuensis, af hvem han blev recommanderet i Aaret 1682 til at blive Capellan²⁾ ved Vor Frelsers Kirke paa Christianshaun. Samme Aar d. 26 April holdt han Bryllup med Jomfrue Anne Catherine Büsing, yngste Datter af Sognepræsten Rasmus Büsing sammesteds, som han i Aaret 1686 succederede, og strax derefter d. 12 Junii blev han Magister philosophiæ. Efterat han i 14 Aar og 2 Maaneder havde forestaaet denne Menighed som Lærer, blev han d. 12 Mai 1696 kaldet til Domprovst og Sognepræst til Domkirken i Bergen. Dette Embede forestod han i 9 Aar og 5 Maaneder, da han døde i sit Alders 52 Aar d. 25 Novbr. 1705. Hans Portrait i Oliefarve sees i Christianshauns Kirkes Sacristie. Hun døde d. 15 Novb. 1723.

Deres Børn:

- I. Rasmus Bruun, fød d. 4 Julii 1684; efterat have i sin Ungdom studeret blev han omsider kaldet til Capellan til Oddernæs Præstegjeld i Christianssand Stift i Norge, hvor han døde ugift i Aaret 1759.
- II. Thomas Bruun, fød d. 5 Januar 1686³⁾. I Aaret 1698 sadt i Bergens latinske Skole, derfra dimitteret 1702 til Kjøbenhavn's Universitet. Efterat have absolveret sit Cursum academicum reyste han 1704 tilbage til Bergen og samme Aar in August indsadt til Hører i den latinske Skole, ved hvilket Embede han ey forblev længere end til Martii 1707, da han qvitterede og d. 4 Sept. e. a. reiste udenlands, prøvede og udstod meget ondt. Efter hans Hiemkomst til Kjøbenhavn antog hans Morbroder JustitzRaad Borgermester og Communitet's Oeconomus Rasmus Büsing ham til Fuldmægtig hos sig indtil 1710, da han blev Fuldmægtig hos Grævinde Schindels Hovmester Enevold Bruun. Aar 1711 antagen til Fuldmægtig hos Lorenz Bagge, Hovmester hos Fyrstinde Anne Sophie Reventlow. 1712 Fuldmægtig hos JustitzRaad og Zahlcasserer Schrader. Anno 1713 tog Tjeneste hos Amtsforvalter Johan Bager paa Andvorskov i Siælland. Blev i Aaret 1714 d. 1 Januar⁴⁾ Postmester i Slagelse og samme Aar d. 7 Maii holdt Bryllup med Jomfrue Dorothea Sophia Mylius, (hvis Fader var Johan Jacob Mylius, Apotheker i Slagelse, og Moderen Sophia v. Støcken) fød d. 12te Febr. 1690. Aar 1718 d. 21 Febr. fik Privilegium paa at herbergere Reisende og de agende Poster. D. 16 April 1729 beskikket til virkelig Bye- og Raadstueskriver. Hans første Kone Dorothea Sophia Mylius døde d. 7 Febr. 1736. Udi Aaret 1741, da han tillige var bleven Raadmand, givtede han sig anden Gang med Jomfrue Anne Marie Jacobi (en Datter af Farver Nielsen i Kolding), fød 29 Martii 1720. Derpaa afstod han sine 3 Embeder, beholdende alleneste Postmester Tjeneste. Men da denne hans anden Kone ved Døden afgik d. 21 Januar 1752, afstod han ogsaa Postmester Embedet 1759 d. 30 Junii og d. 1 Oct. 1763 flyttede

1) ifølge Kjøbenhavn's Universitets Matrikel, udg. af Birket-Smith blev han immatrikuleret 19/7 1675, Baccalaureus 6/6 1676 og Magister 17/6 1686.

2) 27/1 1683.

3) efter Kirkebogen 27/1 1686.

4) 4/12 1713.

fra Slagelse til sin Datter Anna Catharina, da givt med Chirurgus Gerhardt i Sorø, hvor han i Roe fuldendte sit Levnedes Løb d. Martii 1767 i sit 82 Aar [begravet ^{10/}].

Børn af første Egteskab:

α Andreas Bruun, fød 25 Novb. 1714. Han blev som Student dimitteret fra Slagelse Skole til Universitetet udi Aaret 1734. Efterat have absolveret de til hans Hensigt udforderlige Examina blev han d. 2. Januar 1739 beskikket til Procurator ved alle Ober- og Underretter i Danmark og Norge; d. 6 Febr. e. a. holdt han Bryllup med sit Næstsødskende Barn Jomfrue Anna Maria Als, fød d. 19 Maii 1717, (thi hun var en Datters Datters Datter af Magister og Sognepræst paa Christianshaun Rasmus Büsing, en Datters Datter af Marie Büsing). Udi Aaret 1742 blev han beskikket til Auditeur ved det kgl. Artillerie Corps og d. 22 Januar 1745 til Advocat i høyeste Ret; d. 29 August 1747 fik Character af Ober Auditeur. Sin første Kone mistede han d. 4 Julii 1759, med hvilken han havde havt 14 Børn. Den 7 Nov. e. a. bekom han Bestalling som General Auditeur, og d. 5 Dec. samme Aar givtede han sig anden Gang med sit Sødskendebarn Frøken Elisabeth Sophie Mylius, fød d. 8 Maii 1730 (en Datter af Justitz Raad og høyeste Rets Assessor Peter Benzon Mylius og Moderen Magdalene Margrethe Holmann), som blev Moder til 5 Børn og døde d. 11 Febr. 1767. Tredie Gang indlod han sig i Egteskab med Frøken Anne Sophie Mohrsen d. 6 Maii 1767 (hun var fød d. 2 Martii 1747 af Faderen Capitaine i Søe Etaten og Oberlods uli Bergen Philip Ernst Mohrsen og Moderen Frideriche Lovise Lillienkjöld). I Aaret 1777 d. 14 Maii erholdt han Bestalling som virkelig Etats Raad. Den 6 Martii 1779 døde denne hans tredie Kone, som havde været Moder til 9 Børn. Samme Aar d. 8 Sept. givtede han sig fierde Gang med Frøken Eleonore Christiane von Reiche, en Datter af forhen værende Storbritannisk og Chur hannoversk Resident Johan Georg von Reiche, hun døde uden at have havt Livs Arvinger d. 7 Dec. 1784. Efterat han Aaret forhen 1783 d. 7 Martii havde nedlagt Advocaturen for høieste Ret. blev hand fra 6 April 1784 af den Kongl. Casse tillagt en aarlig Extra Gage af 500 R. Han døde i sit 84 Aar den [30 August] 1798.

Børn af første Ægteskab:

- a) Anna Catharina Bruun, fød 17 Maii 1739, givt 11 April 1764 med Immanuel Christian Ryge, daværende Secretaire hos General Commerce Intendant Baron von Schimmelmann, men derefter Kongl. Bogholder, Kammer-, Justitz-, Etats- og ConferenzRaad. Hun døde 1790 d. 12 Oct. som Moder til 7 Børn.
- b) Thomas Nickel Bruun, fød 25 Decb. 1740. Anført til Studeringer. Døde d. 24 April 1799 som Bogholder ved den Kongl. almindelige Pensions Casse paa Livs Tid, uden at have været givt.
- c) Dorothea Sophia Bruun, fød 10 Sept. 1742, død 8 Julii 1744.
- d) Dorothea Sophia Bruun, fød 15 Aug. 1744, givt 26 Oct. 1764 med Kongl. dansk Søe Lieutenant Isaac Nissen, døde paa en Søreise til Vestindien ved Skibbrud i Febr. 1772. I Aaret 1779 d. 28 Febr. blev hun antagen til Kammerfrue hos Prinsesse Lovise af Hessen Cassel i Slesvig, tog sin Afsked derfra i Aaret 1799, drog til Kiøbenhavn, hvor hun døde d. [21 Juli 1804].
- e) Marie Sophie Bruun, fød 19 Aug. 1745, død 18 Aug. 1746.
- f) Marie Sophie Bruun, fød 16 Mart. 1747, givt 23 Mart. 1774 med Hof-

og Stads Rets Procurator Christian Woese-mose i Kiøbenhavn, [Vice] Raadmand sammesteds d. 9 Januar 1789. Han døde 14 Sept. 1796, og hun hensad Enke til [1823].

- g) Hans Nicolai Bruun, fød 21 Julii 1748, blev Fyrværker ved det Kongl. Artillerie Corps. Siden i Aaret 1769 Lieutenant ved det oldenborgske Infanterie Regiment. I 1773 begjærede sin Afskeed med Pension, gik til Vestindien i Aaret 1774 og døde der d. 3 Nov. 1775 paa S. Thomas.
- h) Magdalene Margrethe Bruun, fød 1 Novb. 1749, givt 23 Febr. 1774 med Premier Lieutenant ved det danske Liv Regiment Søren Meier. Han døde som Oberst ved det andet jydsk Infanterie Regiment d. 24 Aug. 1811.
- i) Henriette Christiane Bruun, fød d. 31 Dec. 1750, ugift.
- k) Lovise Bruun, fød d. 12 febr. 1752, død 31 Oct. 1759.
- l) Christian Bruun, fød d. 17 Maii, død d. 24 Ejusd. 1753.
- m) Eusebius Bruun, fød 1 Aug. 1754, blev Søe Cadet d. 19 Julii 1769. Second Lieutenant 1779 d. 20 Dec., Premier Lieutenant d. 14 Marts 1788. Capitaine Lieutenant 1790 d. 31 Julii. Holdt i Aaret 1793 d. 28 Junii Bryllup med Jomfrue Marie Christiane Sophie Gether, fød d. 25 Dec. 1766. Blev Capitaine med Compagnie d. 14 Junii 1799 og Commandant paa Kiøbenhavns Toldbod d. 2 April 1808, samt Commandeur Capitaine d. 14 Julii 1809.
- Deres Børn:
1. Marie Elisabeth Bruun, fød 14 Aug. 1794.
 2. Andrea Henningiette Bruun, fød 17 Julii 1796.
 3. Eusebius Bruun, fød d. 25 Junii 1798, blev Artillerie Cadet d. 2 Aug. 1810.
 4. Dorothea Sophia Bruun, fød d. 20 Junii 1800, død 3 Sept. 1807.
 5. Marie Sophie Eleonore Bruun, fød d. 2 Junii 1802, død 4 Febr. 1804.
 6. Johan Bruun, fød d. 20 Junii 1804, død 17 Martii 1805.
 7. Marie Sophie Eleonore Bruun, fød 17 Martii 1805, død 2 Junii e. a.
 8. Wilhelm Ferdinand Bruun, fød 29 April 1806.
 9. Julie Auguste Bruun, fød 10 Febr. 1809.
- n) Peter Christian Bruun, fød 21 Nov. 1755, død 27 Dec. e. a.
- o) Rasmus Büsing Bruun, fød 13 Martii 1759, død 31 Oct. e. a.
- Børn af andet Egteskab:
- p) Peter Magnus Bruun, fød 8 Aug., død 13 Ejusd. 1760.
- q) Anne Marie Bruun, fød og død d. 10 Julii 1762.
- r) Anne Marie Bruun, fød og død d. 28 Martii 1763.
- s) Sophie Hedevig Bruun, fød 8 Nov. 1765; givt d. 8 Julij 1791 med Auditeur, samt Hof og Stads Rets Procurator Steenstrup, som døde d. 16 Maii 1796.
- f) Peter Bruun, fød 15 Januar 1767. Blev Student, engagerede sig siden ved Pennen, forlød igien samme, blev Fæhndrik, men strax derefter afskediget, reiste til Holland for at lære Handelen; men hans Ustadighed og Ulyst til alle Forretninger har formodentlig tvungen ham til at gaa til Batavia, en hollandsk Colonie i Indien. Ingen hørt noget fra ham.
- Børn af tredje Egteskab:
- t) Ernst Friderich Bruun, fød og død d. 9 Febr. 1768.
- u) Philip Ernst Bruun, fød 1 Mart. og død 30 Ejusd. 1769.
- w) Johan Jacob Bruun, fød 28 Junii 1770. Blev Fæhndrik d. 29 Febr. 1788. Lieutenant d. 25 Oct. 1789 ved det 3die jydsk Infanterie Regiment, tog Landmaaler Examen i April 1794. Havde Bryllup d. 11 Sept. 1795 med

Frøken Christine Margarethe Bülow, fød 8 April 1775. Blev General Adjutant Lieutenant ved den commanderende General i Jylland d. [18¹/₈ 1802] siden Major d. [17¹/₁₁ 1807] og derefter Kongel. Postmester i Aalborg.

Deres Børn:

1. Andreas Friderich Rubeck Bruun, fød 7 Sept. 1796.
 2. Adam Ludvig Ulrich Bruun, fød 4 Febr. 1788, død [1809].
 3. Augusta Francisca Bruun, fød 23 Dec. 1799 [† 8¹/₄ 1800].
 4. [Christian Erich, født 24 Marts 1801].
 5. [Augusta Nelly Frantzischa, født 13 Marts 1803].
- v) Ulrich Christian Bruun, fød 4 Sept. 1771, blev Student, men formedelst Legems Svaghed blev efter Faderens Død benaadet med en Pension af den Kongl. Casse.
- x) Friderich Ludvig Bruun, fød 2 Novb. 1772, dimitteret fra Nyborg Skole som Student i Sept. 1788, tog sin juridiske Examen i Aaret 1792 og gik Aar 1800 som Told Controlleur til St. Croix i Vestindien, men døde der i samme Aar d. 19 Oct., ugift.
- y) Christian Carl Bruun, fød og død 28 Nov. 1774.
- z) Philip Ernst Bruun, fød 17 April 1776 og død 16 Januar 1779.
- æ) Frideriche Lovise Bruun, fød 25 Sept. 1777, gift 25 Novb. 1795 med Borger og Brygger Erich Møller i Kiøbenhavn. Hun døde d. 14 Junii 1800.
- ø) Christian Friderich Bruun, fød 12 Febr. 1779, død 9 Aug. e. a.
- β Johan Jacob Bruun, fød 30 Nov. 1715, begyndte vel i Ungdommen at studere, men hans Lyst til at tegne og male bevægede Faderen at sende ham i Aaret 1732 til Kiøbenhavn til Skildrer Cooning for at lære Mignature Kunsten. Fra Aaret 1740 begynte han at arbeide for sig selv, og indtil Aaret 1769 havde han med egen Haand forfærdiget 783 Stykker i Farve og 285 i Tusk. Aar 1741 d. 5 Julii givtede han sig med Jomfrue Anna Catharina Basballe, fød i Aaret 1723. Han forfærdigede i Aaret 1746 alle Tegningerne til Kaaberne i den danske Vitruvius og Hafnia hodierna, ligeledes lod han i Aaret 1757 i Kaaber udgaae en Samling af Kongl. Slottes og Kiøbstæders Prospecter i alt 50 Stykker, men til at continuere samme blev han hindret. 1763 paatog han sig at være Inspecteur over Salpeter Værket i Friderichsborg, men da Værket af Mangel paa Understøttelse maatte nedlægges, afgik han derfra. Ved at have i sine yngre Aar anstrænget sine Øyen ved de fine Malerier blev han blind til sin Døds Dag d. 4 Julii 1789, og hans Kone døde før ham d. 4 Januar e. a.
- Deres Børn:
- a. Anna Sophia Bruun, fød 21 April 1742, død 29 Martii 1744.
 - b. Thomas og
 - c. Hans Jacob Bruun, Tvillinger, fødte og døde d. 13 Maii 1744.
 - d. Hans Jacob Bruun, fød 24 Julii 1745, død 18 Dec. 1746.
 - e. Thomine Justine Bruun, fød 24 Aug. 1747, gift 20 Sept. 1782 med Præsten til lille Hedinge i Siælland, Peder Ostentfelt, som døde d. 1 Dec. 1795.
 - f. Hans Wandal Bruun, fød 18 Sept. 1749, kom i Aaret 1763 udi Friderichsborg latinske Skole, hvorfra han blev dimitteret som Student i 1768. I Aaret 1791 d. 14 April blev han beskikket til Cantor ved Wemmetofte Kloster i Siælland, og givtede sig d. 25 Julii e. a. med Jomfrue Christina Amalia Wendler.

- g. Anna Sophie Bruun, fød d. 31 Mart. 1752, død ugift.
- h. Jacob Bashalle Bruun, fød 24 Mart. 1756, blev sadt i Friderichsborg latinske Skole i Aaret 1768 og derfra dimitteret som Student i Aaret . . . Blev omsider i Aaret 1784 Skoleherer i Faxøe i Siælland, givtele sig i Aaret 1785 med afg. Skoleholder Rosendahls Enke Marthe og døde uden Livs Arvinger d. 6 febr. 1787.
- i. Petrine Christiane Bruun, fød 29 Januar 1760, død 14 Sept. 1764.
- y Rasmus Bruun, fød 16 Oct. 1716, blev i Ungdommen vel anført til Studeringer men uden Inclination dertil, forlod Skolen derfor og var sin Fader behjælpelig ved Pennen. 1734 reiste han til sin Farbroder i Nyborg, Kammer Raad og Told Inspecteur Christian Bruun, for at assistere ham ved sine Forretninger, derfra drog han i Aaret 1736 til sin Faders Morbroder i Kiøbenhavn, Justitz Raad og Borgermester Rasmus Büsing. Anno 1737 giort til Karl af Postmester Bruun i helsingøer, i hvis Tieneste han da var; gjorde en Reise til Norge i Aaret 1738 og conditionerede hos Ole Tide-mand, siden Biskop over Christiansand Stift. Udi Junio 1740 antog han en dansk Skole paa Amager, og d. 22 Dec. s. A. givtede han sig med Jomfrue Leudii [Lydia] Palms, en Datter af Skipper Palm Pettersen, som var forlængst død saavel som hans Kone. Efter 5 Aars Forløb opgav han denne Skole og i 1746 nedsatte sig i Kiøbenhavn som Porcelain Handler, men flyttede derfra til Hirschholm i Maii 1749 for der at handle med alle Slags paa Landet afsætlige Varer; men efter 1½ Aars Forløb opgav han Handelen og d. 6 Aug. 1751 drog til Fredensborg, aabnende der en Skriv og Regneskole, blev endelig sammesteds 3 Dec. 1752 Kongl. Skoleholder. Han døde d. 8 febr. 1774, og hans Kone d. 3 febr. 1803.
- Deres Børn:
- a. Thomas Bruun, fød paa Dragør d. 27 Febr. 1742. I sin Ungdom under-viist af Faderen; i sit 13 Aar d. 22 Nov. 1754 paa Kongl. Regning sadt hos Professor og Billedhugger Stanley for at lære Malerkonsten. Ved Academiet har han erhholdet Premier i 1756, 1760 og i 1765 den store Guld Medaille. Udi Aarene 17[77] til [1780] reiste han for Kongl. Reg-ning udenlands for at lægge sig efter den theatralske Decoration, udi Tydskland, Schweiz, Italien etc. Ved hans Hiemkomst blev han beskikket til Kongl. Theater Decorateur med 500 R. i Gage. Han døde ugift 30 Julii 1800.
- b. Andreas Palm Bruun, fød 29 febr. 1744. Dimitteret 1765 fra Nyborg Skole som Student. Blev omsider i Aaret 1786 beskikket til Kongl. Postmester i Nyborg; givtede sig d. 8 Sept. e. a. med Jomfrue Marie Erichsen, en Datter af Regiments Chirurg Erichsen, med hvem han ingen Børn havde. Han døde d. 27 Dec. 1799.
- c. Dorthe Sophie Bruun, fød 17 Oct. 1746, gift 27 Maii 1768 med Søren Bojesen, Byefoget i Nyborg, som døde fra hende d. 22 April 1798.
- d. Cathrine Marie Bruun, fød 28 Oct. 1748. Gift 1780 d. [2/8] med Hr. Anders Larsen Schonning, residerende Capellan i Skive. Derfra for-flyttet i Aaret 1785 til Capellan i Nyborg, og omsider d. 20 Febr. 1801 til Sognepræst for Skamstrup og Frydendals Menigheder i Siælland.
- e. Peter Mylius Bruun, fød 30 Oct. 1750. Sadt i Aaret 1764 i Lære hos Kongl. Hof Conditor Møller. Efterat være bleven Karl tog derfra sin Afsked i Aaret 1771, tog Tieneste hos Geheime Raadinde Schøller og gjorde en udenlands Reise med hende til Tydskland. Efter Hiemkomsten

etablerede sig i Kiøbenhavn som Tracteur, og giftede sig i Aaret 1789¹⁾
d. 11 Maii med Jomfrue Catharina Dorothea Wulff, fød d. 1758.

Deres Børn:

1) Rasmus Mylius Bruun, fød 7 febr. 1789. Har vel studeret og valgt
Medicin og Chirurgie til sit Hoved Studium.

∅ Volmar von Støcken Bruun, fød 23 Dec. 1717, begyndte i sit 8de Aar at
studere, men i Aaret 1731 tog Faderen ham udaf Skolen igien for at bruge
ham ved sine egne Forretninger, indtil 1735, da han kom i Tieneste hos
Proust Palludan i Kallundborg. In Junio 1736 sadt som Lærling i det
Kongl. Sølvkammer hos Magnus Hollmand, hvor han forblev ey længere
end til 1741, da hans ældste broder da Ober Auditeur Andreas Bruun tog
ham til sig. 1742 fik han tjeneste hos Biskop Hygom i Aarhus indtil
1744. I Aaret 1745 in Martio antagen af Stiftamtmand Barner til at for-
valte hans Gods, men efter $\frac{1}{2}$ Aars Forløb engagerede han sig in Oct.
som Volontaire udi Artillerie Corpset; kom d. 24 Maii 1746 i N^o. med
Gage som virkelig Underfyrværker, og i Martio 1748 som virkelig Fyr-
værker. Anno 1750 d. 30 Dec. givt med Jomfrue Johanne Mentz, hvis
Fader var Brygger i Kiøbenhavn, fød d. Nov. 1742. Aar 1761 d. 4
Mart blev han virkelig Stykjunker og forflyttet til det paa Bornholm væ-
rende Artillerie Compagnie, den 5 Sept. 1788 afskediget med pension og
døde d. 13 Dec. 1798.

Deres Børn:

a. Thomas Bruun fød 8 febr. 1751, har lært Bagerprofessionen. Givtede
sig 9 Sept 1780 med Jomfrue Marie Dorothee Grunfær fød d. 3 Junii
1751 og døde d. 17 febr. 1786. Hun var Moder til 3 børn, som alle
vare dødfødte. Aaret derefter tog han sit borgerskab i Kiøbenhavn som
Bager og giftede sig andengang d. 5 Julii 1787 med Jomfrue Anne Berg.
Deres Børn:

1. Johanne Marie Bruun, fød 9 Maii 1788, død 17 Novb. e. a.
2. Johanne Marie Bruun, fød 2 Oct. 1789, død 2 Maii 1792.
3. Christian Folmar Bruun, fød 30 Aug. 1791, død 2 Nov. 1792.
4. Christian Volmar Bruun, fød 24 April 1793.
5. Conradine Lovise Bruun, fød 6 Oct. 1796, død 20 April 1797.
6. Conrad Ludvig Bruun, fød 3 Junii 1798.
7. En Søn fød og død d. 25 Julii 1801.
8. Martine Thomasine Bruun, fød 24 Sept. 1802.

- b. Hans Michael Bruun, fød 9 Sept. 1752, død 1780.
- c. Benedicta Lovisa Bruun, fød²⁾ 10 Sept. 1754, givt 10 Dec. 1788 med
Kunstdreyer Holm i Kiøbenhavn, som døde fra hende d. 25 Aug. 1797.
- d. Friderich Christian Bruun, fød 29 Dec. 1755, død.
- e. Johan Conrad Bruun, fød 7 Mart 1759, død.
- f. Andreas Bruun, fød 3 Nov. 1760, død.
- g. Johan Conrad Bruun, fød 20 Maii 1762, blev Coffardi Capitaine i Aaret
1784. Giftede sig d. 24 Maii 1797 med Jomfrue Anne Marie Lynge,
og han døde d. 24 Maii 1799.

Deres Børn:

- 1) Hedevig Bruun, fød 27 Mart. 1798.
- h. Friderich Christian Bruun, fød 24 febr. 1765, død 1783.

1) efter Kirkebogen 1787.

- ε Soghie Bruun, fød 8 Novb. 1719. Efter adskillige tienester tilsidst som Frøkenjomfrue paa Walløe Stift, blev hun derfra i Aaret givt med Bageren sammesteds Bernt Caspar Licht. Hun mistede sin Mand d. 5 Oct. 1757, givtede sig anden Gang med Bager Ole Jochum Permin d. 9 Sept. 1763, reiste in Maio 1765 fra Walløe til Kiøbenhavn, hvor denne sidste Mand kort derefter døde; hvorfor hun drog til Pedersborg ved Sorøe til sin Søster Thoma Dorothea Bruun, drog igien til Kiøbenhavn og døde 1 Dec. 1787.
- ζ Anna Catharina Bruun, fød 22 Martii 1721, givt 24 Maii 1758 med Chirurgus Johan Wilhelm Gerhardt i Sorøe, med hvilken Mand hun ingen Børn havde. Hendes Mand døde først i Aaret [1778] og hun selv d. 28 Junii 1787.
- ϑ Thoma Dorothea Bruun, fød 21 Sept. 1723, død ugift d. 30 Dec. 1784.
ι En dødfød Datter d. 7 febr. 1726.
- κ Christian Bruun, fød og død d. 30 Januar 1727.
— af andet Egteskab.
- λ Jacob Bruun, fød d. 6 Oct. 1743, død 18 Junii 1746.
- μ Anne Jacobine Bruun, fød 22 Dec. 1746, givt 17 Aug. 1768 med Rasmus Østrup, fød 16 April 1735. først Sognepræst til Svanninge siden til Viersløv i Fyen, som døde d. 22 Aug. 1785 og hun d. 5 Dec. 1784.
- ν Christian Reisiger Bruun, fød 11 April 1750, dimitteret i Aaret 1768 fra Slagelse Skole til Universitetet, blev i Aaret 1802 beskikket til Revisor¹⁾ ved det Kongl. Tal Lotterie i Kiøbenhavn.
- ο Jacob Anan Bruun, fød 14 Januar 1752, død 1767 ved en ulykkelig Hændelse paa Søen.
- III. Hans Georg Bruun, fød 19²⁾ Januar 1688, død.
- IV. Christian Bruun, døbt 12 febr. 1689, død.
V. Anna Catharina, døbt 26 Aug. 1690, død.
- VI. Anna Catharina Bruun, døbt 29³⁾ Novb. 1692, givt i Aaret 17[25] med Sognepræsten til Dahle⁴⁾ i Bergens Stift Peder Juul. Han døde d. 1 Maii 1745 og hun selv i Aaret [1781]. Havde været Moder til 2 børn.
- VII. Marie Sophie Bruun, døbt 23⁵⁾ Novb. 1695, givt i Aaret [1728] med Sognepræsten til Storvorre og Seilflod i Jylland Christen Hortulan, som døde d. 15 Aug. 1733. Og hun døde i Nyborg hos sin broder Kammer raad og Told Inspecteur Bruun d. 9 April 1740.
- VIII. Christian Bruun, fød 29 Sept. 1700. I sit 4de Aar mistede han sin Fader; og saasart han kunde hielpe sig selv, gjorde han en reise til Søes fra Bergen til Amsterdam for at lære Kiøbmandskabet, reiste i Aaret 1719 tilbage til Kiøbenhavn, kom omsider i Tieneste hos Hertugen af Sønderborg i Nov. 1721. I Aaret 1724 fik Tieneste hos Græve Christian Dannekiöld. Antagen i det Kongl. Livrée af Friderich den 4de d. 5 Mart. 1727, var med Kong Christian den 6te i Norge i Aaret 1733. Da han i Anledning af hans Farbroders Told Inspecteur i Nyborg Jørgen Bruuns

1) Assistent ved Revisionskontoret.

2) efter Kirkebogen født 15/1, døbt 19/1.

3) 28/11.

4) Præst i Lyster ifølge Joh. Fr. Lampe: Bergens Stifts Biskopper og Præster efter Reformationen, Kristiania 1895—96.

5) 24/11.

dødelige Afgang 15 Junii 1733 fik Tienesten efter ham d. 22 Julii 1733. Givtede sig i Aaret 1734 første gang med Jomfrue Anna Catharina Wæben [Weber], som døde uden børn d. 11 Maii 1755. Andengang d. 31 Mart 1756 givtede han sig med Borgermester Larsens datter i Nyborg Jomfrue Else Nicoline Larsen, som døde d. 15 febr. 1757. I Aaret 1758 givtede han sig tredje gang med Jomfrue Frideriche Amalie Rasch, en Datter af Justitz raad Johan Casper Rasch til Rønninge Søegaard i Fyen. Aar 1761 d. 16 Nov. gratificeret med Character af virkelig Kammer Raad. Med den sidste Kone havde han ingen børn. Han resignerede sit Embede i Aaret 1774 og døde 14 Aug. 1779. Deres Børn af andet Egteskab:

- a. Anders Larsen Bruun, fød 11 febr. 1757. Blev Mynsterskriver over Fyens District d. 29 Junii 1780, givt 30 Maii 1781 med Jomfrue Beate Aagesen, en Datter af forrige Mynsterskriver Claus Aagesen. Blev i Aaret 1802 29 Martii benaadet med Character af Krigs Commissaire.

Deres Børn:

- a. Else Nicoline Bruun, fød 7 Sept. 1782, givt d. 4 Nov. 1803 med Friderich Østrup, Kyst Befalingsmand og Ejer af Bøgeskov Gaard ved Svendborg.
- b. Clans Christian Bruun, fød 17 April 1784. Efterat have i Aaret 1807 taget juridisk Examen fik d. 1 Maii 1808 Condition paa Stiftscontoiert i Odense.
- c. Stie Tønsberg Bruun, fød 26 Aug. 1785, tog i Aaret 1811 sin juridisk Examen og d. 20 Oct. e. a. beskikket til Auditeur Eqvipage og Mynsterskriver ved det Kongl. Værf i Christiansand.
- d. Inger Amalia Bruun, fød 29 Maii 1788, gift d. 21 Nov. 1809 med Claus Hinrich Issen, premier Lieuten. ved det oldenborgske Infanterie regiment og Adjutant ved Commandantskabet i Nyborg fød 4 April 1774.
- D. En Datter, hvis Naun og Fødsel samt Givtermaal ey har været at indhendte Efterretning om, men hun skal have været givt i Bergen og i dette Egteskab havt en Søn.
- E. Birgitte Bruun, fød Aar , givt Aar med Andreas Borch Kongl. Slotsforvalter paa Vordingborg Slot i Siælland. Naar han er død viides ikke, men hun blev Moder til 4 børn og døde Aar 1746.
- Foræret Herr Kancellie raad Bojesen d. 9 Octobr. 1812.

I. Ryge.

De ældste Led af Familien Undal (Undahl) i Norge.

Af **E. A. Thomle.**

(Slutning).

IX. Laurits Anderssøn Undalls Børn.

Som det af de foregaaende Oplysninger vil sees, efterlod Tolderen Anders Jonssøn i Snig sig 7 Børn, 4 Sønner og 3 Døtre. Saavel om de sidste og deres Børn som om Anders Jonssøns 4 Sønner er der foran meddelt de Oplysninger, som det har været mulig at finde. Ogsaa om disse Sønners Børn er der meddelt udførlige Oplysninger, alene med Undtagelse af den ældste Søn Lagmand Laurits Anderssøn Undalls syv Børn. Dette kunde nemlig ikke bekvemmeligen ske i det Afsnit, der omhandlede Lagmanden og hans Hustru. Jeg skal derfor nedenfor give de Oplysninger, som det har været mulig at finde om disse Børn og deres nærmeste Efterslægt.

Laurits Anderssøn Undall havde med sin Hustru Marthe Augustinusdatter Wroe 7 Børn, 3 Sønner og 4 Døtre, der bleve voksne. Det er vel sandsynlig, at han ogsaa har havt flere Børn, men disse maa i ethvert Fald være døde som Børn, og om dem har man heller ikke mindste Oplysning. I hvilken Orden Børnene følge efter hinanden er ogsaa noget usikkert. Men det maa vistnok være sikkert, at Sønnerne vare yngre end Døtrene. Tidligere (dette Tidsskrift, 5 R. I. S. 136) har jeg antaget, at Datteren Ingeborg, opkaldt efter Faderens Moder, har været det ældste Barn. Men det er sandsynligere, at dette har været:

1) Anna Augusta (Lauritsdatter) Undall, opkaldt efter Faderens Svigerforældre (Anna Lauritsdatter Hagedorn og Augustinus Olssøn Wroe), født i Christianssand c. 1658. † (i Danmark?) 16 October 1679 paa første Barselseng. Hun egtede c. 1677 i Christianssand Kammerraad Egidius Mechlenburg, født paa Bragernes 1656 (døbt 11 Januar s. A.), † (i Danmark?) efter 1703, Søn af Assistentsraad og Assessor i Overhofretten i Norge Willum (Wilhelm) Mechlenburg og Isabella de Brier.

Egidius Mechlenburg maa formentlig være bleven Student ved Kjøbenhavns Universitet, skjønt han ikke findes immatriculeret der. Den 11 Mai 1676 blev han i ethvert Fald 23 Aar gammel indskreven som Stud. polit. ved Universitetet i Leyden¹⁾. Det følgende Aar maa han allerede være kommen tilbage. Thi i Norske Registre XII. S. 458 findes noteret i Margen: „Ægidei Mechlenburgs Haand begynder 12 Sept. 1677.“ Han har derfor formentlig da været ansat i Cancelliet. Det følgende Aar maa han være bleven Vice-Lagmand paa Agdesiden efter Hartvig Oxenløves Død dette Aar. Men allerede det følgende Aar 24 August 1680 befordredes han til Assessor i Cancelli-Collegiet. Den 8 August 1683 fik han Rang med Assessorer i Høiesteret og blev derefter udnævnt til Raad i det gottorpske Justitscancelli og Amtsforvalter i Svabsted Amt, hvilken Stilling han synes at have maattet opgive i 1690, da han i 1693 selv siger, at han i 3 Aar har været uden Tjeneste. I 1687 blev han Medlem af Landsoverretten i Gottorp. Var tillige Kammerraad. Efter Konens Død i 1679 blev han 2de Gange gift: 2) i Slesvig 27 Sept. 1683 med Enken Fru Hedevig Dorothea Kruse, begravet i Slesvig 7 Juni 1695 og 3) med en Dame, hvis Navn ei kjendes, men med hvem han i 1701 og 1703 havde Børn til Daaben i Slesvig²⁾. I første Egteskab havde Egidius Mechlenburg kun én Datter Anna Augusta Mechlenburg og i 2det Egteskab 2 Børn. Naar Mechlenburgs Datter af første Egteskab ellers siges født og *død* i 1679³⁾, kan det sidste ikke være rigtig, da hun i 1707 var gift med Borger og Handelsmand i Christianssand Johan Kreyer.

2) Ingeborg (Lauritsdatter) Undall, opkaldt efter Faderens Moder Ingeborg Westhoff, født i Christianssand c. 1660, † der antagelig i 1690. Hun levede endnu i Aaret 1689, men var død før 23 Januar 1700, da Faderen opgiver at have sin afdøde

¹⁾ Jfr. dette Tidsskrift, 1. R. V. S. 45.

²⁾ Jfr. dette Tidsskrift, 2. R. V. S. 74, jfr. S. 394 f. — Hr. Jægermester Schøller skylder jeg Tak for en Del her og ellers leverede Oplysninger om Slægten Undall.

³⁾ Se Capt. Lengnicks Stamtavle over Familien Mechlenburg; jfr. dette Tidsskrift 2. R. V. S. 72.

Datters Datter Margrethe Marie Resen i sit Hus. Sandsynligvis maa hun dog vistnok allerede være afgaaet ved Døden i 1690. Thi hun findes ikke indført som begravet i Christianssands Domkirkes Regnskaber, der ere bevarede fra 1691—99, og hvor alle lidt mere fremstaaende Folk findes indførte. Det er derfor utvivlsomt, at hun maatte være indført i Regnskabet, hvis hun var bleven begravet i Christianssand i det omhandlede Tidsrum. Hun blev 1680¹⁾ i Christianssand gift med sin Fasters Stedsøn Hans Andersson Resen, født i eller ved Christianssand c. 1653, † der kort efter 1700, Søn af Tolder i Christianssand Anders Hanssøn Resen og 1ste Hustru, der var en Datter af Sogneprest til Christianssand og Odernes Anders Nilsson og Martha Povelsdatter²⁾. Hans Resen (Johannes Andreæ Resenius) blev Student fra Kjøbenhavns Skole 1674 og blev indskreven ved Universitetet 20. Juli s. A. — Den 13 Sept. 1680 søgte han fra Kjøbenhavn af om at blive Vice-Lagmand i Agdesiden og udnævntes 13 October s. A. til dette Embede efter Svogeren Ægidius Mechlenburg, der var bleven Assessor i Cancelli-Collegiet, uden Gage saa længe Lagmanden levede, og naar denne døde eller Embedet paa anden Maade blev ledigt, skulde han paany gjøre Ansøgning om at erholde det som virkelig Lagmand. Da Undall fremdeles var rask og rørig og saaledes selv kunde bestyre sit Embede, og der ingen Udsigt var til at Resen snart kunde tiltræde Embedet, søgte han under 21 October 1686 om tillige at blive Commissions og Commerce-Commissarius i Christianssands Distrikt med Rang i Gang og Sæde som Land-commissarier og med saadan Gage, som det maatte behage Kongen at bestemme. Under 27 Novbr. s. A. udnævntes han

¹⁾ At hun maa være bleven gift c. 1680 flyder deraf, at hendes ældste Barn var født c. 1682. Da Undall i 1683 opgiver 6 Børn hjemme, maa der altsaa have været endnu et Barn, der ei kjendes. Thi da baade Anna, Augusta og Ingeborg i 1683 vare gifte, kan ingen af disse have været af de 6 Børn, der vare hjemme.

²⁾ Navnet paa denne Hr. Anders Nilssøns Datter kjendes ikke; men da Hans Resen og Ingeborg Lauritsdatter Undalls *eneste Datter* hed *Martha Maria* Resen, hvilket første Fornavn hun havde efter Mormoderen Martha Augustinusdatter Wroe, er det vel sandsynlig, at hendes andet Fornavn var Farmoderens, der vel saaledes hed *Maria* .

ogsaa til Commissions-Commissarius med Rang som Land-commissarier, men uden Gage, medens hans Ansøgning forøvrigt ikke indvilgedes, vistnok fordi allerede Svigerfaderen Undall indehavde Embedet som Commerce-Commissarius i Christianssands Stift. I 1692 mistede han imidlertid begge sine Embeder, da han led af periodisk Galskab. Under 30 October 1691 ansøgte nemlig Christian Braunmann om Successionen som Lagmand paa Agdesiden efter Undall, da Resen „formedelst en desperat Sygdom“ var „kommen i den Tilstand, at han ei var bekvem til at forestaa“ Bestillingen. Cancelliet indhentede i denne Anledning under 6 Febr. 1692 nærmere Underretning og fik 19 s. M. den Besked, at Resen „for mange Aar siden sin Fornuft og Sands saagodtsom ganske er betagen“, og at han senere vistnok var bleven bedre „men saa haver samme Svaghed, dog ikke altid lige stor, fulgt hannem efter Maanens Til og Aftagelse“. Efter disse Oplysninger kunde der selvfølgelig ikke godt blive Tale om at sætte ham til et Dommerembede, og Braunmann blev derfor ogsaa 8 Marts 1692 udnævnt til Vice-Lagmand i Agdesiden med Ret til at succedere Undall. Resen synes dog ikke at have været affordret sine Bestallinger, før Stiftamtmanden i Christianssands Stift Mathias Tonsberg 24 October 1696 fik Ordre til at affordre Resen dem og indsende dem til Cancelliet til Cassation. Ved Regjeringskiftet søgte dog Resen paany under 4 Novbr. 1699 om at erholde Confirmation paa sine Bestallinger, idet han paaberaabte sig, at saavel hans Farfader som dennes Fader havde været Bisper i Sjælland. Det hjalp imidlertid ikke, idet Braunmann 2 Decbr. s. A. erholdt kgl. Confirmation som Vice-Lagmand. Hans Resen drev iøvrig som Svigerfaderen Trælastforretninger og Tømmerhandel tildels, som det synes, sammen med Morten Olsson (Kierulf), med hvem han 13 Sept. 1683 af Peder Hansson i Christianssand fik overdraget en Bom i Topdalselven ved Flaksvand, som denne havde bygget paa Østre Mollestad og Flaks Grund i Birkenes Sogn. Ifølge kgl. Bevilling af 30 Marts 1674 skulde der i Bomleie svares 4 Sk. af Tylvten af det Tømmer, der flødedes gennem Dammen.

Hans Resen havde i sit Egteskab 3 Børn. I 1683 angiver han Kjæreste, en Søn og „to lige ved Børn“; i 1684 „3 Piger og 2 Dreng“ og i 1685—89 kun 3 Børn. Da de i 1683 nævnte „to lige ved Børn“ vel maa være indbefattet i Opgaven af „3 Piger og 2 Dreng“ i 1684, har der neppe været mere end 3 Børn, der vare hans egne. Flere kjendes heller ikke. Børnene vare: a) Anders (Hanssøn) Resen (Andreas Johannis Resenius), født i Christianssand 1682. — At han maa være født dette Aar fremgaar deraf, at Hans Resen 12 Marts 1688 angiver Konen Ingeborg Lauritsdatter og 3 Børn „det ældste ikkun 5 Aar gammel“ og 7 April 1689 3 Børn „det ældste 7 Aar gammel“, sandsynligvis saaledes født i sidste Halvdel af Aaret 1682. — Tyve Aar gammel blev han 20 Juli 1702 immatriculeret ved Københavns Universitet, dimitteret fra Christianssands Skole. I 1706 var han vendt tilbage til sit Fødested, endnu ikke 25 A. gl. Han var da Studiosus theologiæ og gav 12 Juni 1706 sin Værgen og Formynder Søren Pederssøn Elven, Borger i Christianssand, Afkald for sin Arv samt overdrog ham derhos nogle Eiendomme, som vare ham tilfaldne efter Moderen, da han agtede sig til fremmede Lande, for at fortsætte sine Studier, til hvilke ogsaa Værgen tidligere havde forskudt ham Penge udenfor Arven¹). Han har vel derefter opholdt sig nogle Aar udenlands. Senere blev han Krigsraad og Krigscommissaire i Christianssands Distrikt og døde i Arendal 1732 (begr. 24 Oct. s. A.). Han blev gift i Arendal 21 Marts 1720 med Karen Sørensdatter Brinch, født i Arendal 1698, † der 26 October 1740 (begr. 9 Novbr. s. A.) 42 A. gl., Datter af den rige Trælasthandler og Skibsreder Søren Anderssøn og Karen Lauritsdatter Brinch, efter hvem Datteren havde taget sit Familienavn. Karen Sørensdatter var, da hun egtede Krigsraad Resen, Enke, gift 1) 8 Juli 1716 (privat \circ : uden Trolovelse og Lysning i Huset) i Arendal med Tolder Gotthardt Melis, der døde sammesteds 1718, (begr. 2 Novbr. s. A.) 33 A. gl. — Efter Resens Død blev Karen Brinch siddende i uskiftet Bo ifølge kgl. Bevilling af 9

¹) Retsprotokol No 5252 f. 186 i N. Rigsarchiv.

Januar 1733. Da ogsaa hun døde, blev Boet 14 Novbr. 1740 taget under militært Skifte, uagtet den civile Skifteret allerede havde registreret Boet. Den Strid, som herved foranledigedes, blev dog endeligen afgjort derhen, at Skiftebehandlingen gik tilbage til Byfogden, der endte Skiftet. Efter Mandens Død drev Karen Brinch stor Kjøbmandsskab og Trælasthandel i Arendal. Hun var Eier af adskilligt Jordegods, deriblandt af Gaarden Barbo, om hvis Grændser hun i 1734 og 1735 førte Proces med sin Fætter Lars Brinch jun., hvilken endte med et Retsforlig, hvorved Langsæv og Barboes indbyrdes Grændser bleve fastsatte, Langsæv Stem henlagt til Barboes Grund og Langsævs Eiere tilstaaet Ret til fri Malmkjørsel over denne og til Udskebningsplads ved Udløb af Elven. Med Tolder Melis havde Karen Brinch en Søn og en Datter og i Egteskab med Krigsraad Resen 7 Børn. b.) Lars (Hanssøn) Resen, født i Christianssand 1683, † som Commandeurcapitaine i Søetaten 1714. Han blev Lieutenant i Søetaten 14 Febr. 1705, Premierl. 17 Juni 1708, Capitainelieut. 8 Marts 1710, Capitaine 23 Januar 1711 og Commandeurcapitaine 22 Aug. 1714, men døde samme Aar. Han var gift, men hans Kone kjendes ikke. De efterlod sig kun 1 Søn. c.) Martha Marie (Hansdatter) Resen, født i Christianssand 1685, † paa Frederikshald 24 Decbr. 1758 i sit 73de Aar. — Vistnok opkaldt efter begge sine Bedstemødre. Den 23 Januar 1700 var hun i Huset hos Morfaderen Lagmand Laurits Anderssøn Undall, der da oplyser: „Jeg er Formynder for min bortdøde Datters Datter Marta Maria Reesen, som er udj sit fjortende Aar och haffver faait til Arfs Udlæg udj Bielcher och Restans, samt noget bohaff, som er auctioneret, 407 Rdl 2ort, hvoraf jeg alleneste haver faait udj min Verge, som er kjøpt paa Auction til 130 Rdl. 2 ort 9 Sk., imod dessen Rente nyder hun fri Underholdning til Klæde og Føde, indtil hun kommer til myndige Aar och Alder“¹⁾. — Hun blev gift (vistnok i Christianssand) 1707 (viet uden Trolovelse og Lysning ifølge kgl. Bevilling af 12 Febr. s. A.) med Claus Christopher

¹⁾ Personalialia: Undall i N. Rigsarchiv.

von Plessen, født i Meklenburg 1 Novbr. 1676, † paa Frederikshald 9 Aug. 1736, Søn af Daniel Friderich von Plessen til Dynchendorff og Ursula Dorothea von Schack. Den 29 October 1701 ansattes han som Premierl. ved Garden, blev 7 Oct. 1704 Capitaine og Compagnichef ved Cicignon, senere Rømelings (s: søndenfjeldske) gevorbne Inf. Reg. i Norge, udnævntes 31 Januar 1718 til karakt. og 20 October 1727 til virkelig Major sammesteds. Den 7 Febr. 1730 blev han Oberstlieut. af Infanteriet. Hans Lig blev bisat i Kjælderens under Frederikshalds Kirke, hvor Kisten endnu fandtes 1871. Den bar følgende Indskrift:

Til et ønscheligt haab
for den høy-adelige Familie,
Faderen Hr. Daniel Friderich von Plessen,
Moderen Frue Ursula Dorothea von Skachen
er i Mechlenborg dend 1ste Novembris Anno 1676
kommen til dette Verdens lius Som en arving
For det adelige Land-god Dynchendorfv
Høyedle og Velbaarne
Hr. Claus Christopher von Plessen
Som
Til troe tieniste
For Kongen og Landet
Fra unge aar af opofrede sig til Danner-Kongens Fane,
Dend hand inden og uden Landet fulte med Troskab og Tapperhed
i
44 Aar
Igiennem alle Charger indtil
Deris kongl. Mayts høy bestalter Obrister af Infanteried
I hvilchen Charge Hand og
Til Hierte-bedrøvelse
for sin efterlevende Enche-Frue
Høyædle og Velbaarne
Frue Martha Maria von Rezen
men
til ævig Salighed for Sig og Sin Siæl
Iuchte dette lives Øye her udi Fredericheshald d. 9de Augusti.
Anno 1736.

Her hviler da den Ven, hvis Conduit man kiændte,
 og den med Jern-Stiil for ævighed bør prændte
 en ærlig christen mand en Stridsman kiæch og brafv
 det er den blomster-krands, der seettes paa hans grafv.
 Hans dyd fick bedre løn end rygtets ære-Minde
 som visner dog engang, men Himlen, hand har inde,
 gav ham en bedre løn, en løn, som ej forgaar
 nu hand med Seyer-Krands for Lammets
 Throne staar¹).

Da han med sin Hustru Martha Maria Resen kun fik 2 Børn, der døde i ung Alder, oprettede Egtefællerne 4 Juni 1729 et Testamente, der blev kgl. confir. 27 Juni s. A. og 4 Mai 1731. Ifølge dette skulde den Længstlevende beholde det hele Bo uregistreret og uskiftet og, saalænge Vedkommende forblev i ugift Stand, skalte og valte dermed som hendes udelukkende Eiendom. Skulde Længstlevende derimod gifte sig paany, skulde der betales 100 Rdl. til Førstafdødes Arvinger. Hvis Længstlevende i saadant Egteskab skulde faa Børn, da skulde Boet tilfalde disse til Deling, men hvis Længstlevende ikke erholdt Børn i sit 2det eller senere Egteskab, da skulde Halvdelen af Boet tilfalde Længstlevende og Resten gaa til Førstafdødes Arvinger. Hvis endelig Længstlevende forblev i ugift Stand til sin Død, skulde det fælles Bo deles mellem begge Egtefællers Arvinger efter Loven. Da Martha Maria Reesen efter Mandens Død forblev boende i Frederikshald til sin Død uden at indtræde i nyt Egteskab, toges Boet 23 Januar 1759²) under Skiftebehandling til Deling mellem begges Arvinger efter Testamentet. Det blev sluttet 19 Decbr. 1761 og viste en Formue af 12773 Rdl. 1 Mk. 18 Sk., hvorfra der gik Gjæld og Omkostninger, i Alt 1520 Rdl. 2 Mk. 21 Sk., saaledes at den beholdne Arv udgjorde 11282 Rdl. 2 Mk. 21 Sk. Dette Beløb skulde deles mellem Plessens Sødskende og Sødskendes Børn, nemlig Kammerherre Bernhard Hartvig v. Plessen i Slesvig, Major Daniel Fredrik von

¹) Indskriften er aftrykt af Adjunkt Martin Arnesen i Frederikshalds Skoles Program for 1871 S. 3 f.

²) Frederikshalds Skifteprotokol 1761—66. (Retspr. No. 1182) fol. 550—74.

Plessen, Frk Engelcke von Plessen, Christopher Leopold Hartvig von Plessen og Cort Morits Otto von Plessens 4 Børn: Helmuth Friderich v. Plessen, Hans Christian von Plessen, Sophie Amalie Schultzen født von Plessen og Catherine Louise Schalleren født von Plessen paa den ene og Martha Maria Resens 2 Brødres Børn, nemlig Krigsraad Andreas Resens 3 Børn Lars Resen, Kjøbmand i Arendal, Karen Resen, gift med Amtmand i Lister og Mandals Amt Jens Sloud og Ingeborg Resen, gift med Capitaine i 2 Smaalenske nat. Inf.-Reg. Christian Fredrik Rye, og Commandeurcapitaine Lars Resens eneste Søn Lieutenant Lorentz Resen. Imidlertid afkjøbte de sidste de Plessenske Arvinger deres Ret til Arven for 3000 Rdl., saaledes at hele Boet tilfaldt Konens Broderbørn. Boet eiede et Hus i Frederikshald, der værdsattes for 670 Rdl., en Engeløkke og tre Tomter sammesteds, som Afdøde havde købt paa Auction ved Skjøde af 1 Aug. 1755, en stor Del Sølv og godt Indbo af forskjellig Slags. Enken blev bisat i Kjælderen under Frederikshalds Kirke, hvor Kisten endnu fandtes i 1871. Den bar følgende Indskrift:

2 Tim. 4 v. 7. 8.

Troens strid trolig ført i Verden og salig i Himlen
af

dend høy-ædle og velbaarne nu i herren salige

Frue Martha Maria Resen.

en Datter af

Forrige Krigskommissarius og Wise-

Laugmand Resen i Christiansand

en Enkefrue af

den høyædle og velbaarne herre

Claus Christopher von Plessen

Obrist[leutenant af] infanteriet

som

Wed en dødelig Skilsmisse i aaret 1736

efterlod hende i den enlige stand uden livsarvinger

. og fromme Encker.

Hun kiende og tiende Herrens Raad alle sine Dage

Hun var elskelig i Livet og er priselig i Døden.

Hun var en arving til rigets gode paa Jorden
 Blev omsider en arving til Himlen
 Da Hun dend 24 December Anno 1758
 Ved en snar og rolig Død blev hjemkaldet til dend
 Ævige Juule-Glæde i sit Alders 73 Aar.
 Vort liv er idel Striid, vor Striid ved Troen føres
 Taalmodighed og haab for os fornøden giøres
 Om Vi Vort lives løb og Troens Ende saa
 fuldkomne Skal, at vi kand Livsens Krone faae.
 Med disse Tanke Jeg mit Liv i Verden førte
 og Troens ønsker gud i dødens Stund bønørte
 Da jeg for Troens Strid fik (S)Eirrens Krone fat
 som Jesus rakte mig i Krybben
 Jule nat¹⁾.

3) Christine Cathrine (Lauritsdatter) Undall, født i Christi-
 anssand 29 Juli 1664, † der 5 Aug. 1745 (begraven i Domk.
 13 s. M.). Gift i Christianssand c. 1685 med Peter de Ferry,
 født i Frankrig formentlig af adelige Forældre. Han førte i
 Vaabenet en Sparre og derover to Stjerner, en paa hver Side
 af Sparren, samt under samme et Vildsvinehoved og paa
 Hjelmen 2 Strudsefjær. Ifølge Traditionen skal han paa Grund
 af Hugenotforfølgelser i Frankrig have forladt sit Fædreland.
 Men dette kan dog næppe være rigtig. Thi Peter de Ferry var
 lige til sin Død Katholik, hvorfor han ogsaa 7 Febr. 1727 fik
 kgl. Tilladelse til desuagtet at maatte blive begravet i Christi-
 anssand sammen med sine Børn og Slægtninge — dog uden
 Ceremonier. Han siger ogsaa selv i Ansøgningen at han be-
 kjender sig til den romersk-catholske Religion „i hvilken jeg er
 født og opdragen“. Peter de Ferry blev 29 Sept. 1685 Major i
 Vesterlehnske nat. Inf.-Reg., 8 Januar 1704 Chef for Ryfylske
 Compagni, 28 Juli s. A. Oberstlieutenant og 10 Mai 1707
 Commandant over Christianssand og Fredriksholms Fæstninger.
 Som Commandant paa Fredriksholm blev han dog allerede 21

¹⁾ Indskriften er meddelt af Adjunkt Martin Arnesen i Frederikshalds
 Skoles Program 1871, S. 4 f.

Decbr. 1709 afløst af Didrik Heyermann. Den 8 Juni 1711 udnævntes han til Oberst i Infanteriet, men erholdt 26 Marts 1725 Afsked af Krigstjenesten med 300 Rdl. i Pension. Han døde i Christianssand 4 Januar 1730. Enken levede i meget smaa Kaar i Christianssand. Hun maatte efterhaanden pantsætte en stor Del af sit Indbo for at leve. Boet viste sig derfor ogsaa ved hendes Død fallit. Skifte efter Fru Ferry foretoges 26 April 1746—9 Jan. 1752 af den civile Skifteret, uagtet Boet 26 Aug 1745 var registreret af den militære, der dog maatte overlade Behandlingen til Magistraten¹⁾. Oberst de Ferry og Kone havde 5 Børn, der bleve voxne. Et Barn blev begravet i Christianssands Domkirke.

4) Anna (Lauritsdatter) Undall, født i Christianssand c. 1666, † der 11 Febr. 1742 (bisat i Kjælderen under Domkirken 8 Marts s. A.) 76 A. gl. I Marts 1688 var hun endnu ugift hjemme hos Forældrene, men 23 Januar 1700 siger Faderen at alle hans Døtre er gifte og hans Sønner i kgl. Tjeneste²⁾. Hun var 2 Gange gift 1) i Christianssand c. 1699 med Schoutbynacht Jørgen Bjørn, født i Kjøbenhavn c. 1652, † 12 Juni 1704 som Gouverneur i Trankebar og Commandant paa Fæstningen Dansborg i Ostindien, Søn af Herman Bjørn (eller Bjørnssøn). I en Alder af 16 Aar kom han tilsøs, ansattes 1671 som Lærling (Kadet) paa Flaaden, blev 1673 udnævnt til Lieutenant og foer derefter i 8 Aar i Coffardifart paa Ostindien. Den 2 Mai 1682 blev han Capitaine af 3die Klasse og var i 1684 Chef for Orlogsskibet „Tumleren“, med hvilken han medvirkede til Helgolands Erobring. Den 24 Januar 1685 blev han Capitaine af 2 Classe, 20 Decbr. 1695 karakt. og 12 Marts 1696 virkelig Commandeurcapitaine samt i 1699 Chef for Galeiværftet i Christianssand og udnævntes 8 Decbr. 1701 til Commandeur. Samme Aar fik han imidlertid Tilladelse til at gaa i det ostindiske Compagnies Tjeneste som Gouverneur i Trankebar og Commandant paa Dansborg, hvorefter han 20 Sept 1701 tog

¹⁾ Christianssands Skifteprotokol (Retsprotok. No 2158) f. 594—600 i N. Rigsarchiv.

²⁾ Personalialia Undall i N. Rigsarchiv.

Afsked fra Krigstjenesten og udnævntes 5 Novbr. s. A. til (titulær) Schoutbynacht. — Jørgen Bjørn var uden Tvivl gift 2 Gange, 1ste Gang (antagelig omkring 1675) med Margrethe Dahl, Datter af Capitaine i Søetaten Hans Offessøn Dahl og Maren, eftersom „Margrethe Capt. Jørgen Bjørnsens“ 12 April 1684 nævnes som Fadder i Holmens Kirke i Kjøbenhavn. Han havde i sit 2det Egteskab formentlig kun 2 Børn, en Datter Margrethe Bjørn og en Søn Jørgen Bjørn, født i Trankebar 29 Sept. 1704, † i Christianssand 17 Maj 1760.

Anna Undall ægtede 2) i Ostindien c. 1707 Johan Sigismund Hassius, adlet Lillienpalm, født i Christiania eller paa Kongsberg c. 1660, † i Christianssand 4 Oct. 1728, Søn af Oberbergamtsforvalter paa Kongsberg Henrich Sigismund Hassius og Anna Catharina Jürgens. Han blev i 1687 Auditeur ved Oberst Kragsgævb. Inf. Reg. og 1688 Regimentskvartermester ved det søndenfjeldske gævb. Inf.-Reg., hvilken Stilling han indehavde til 1691, da han paa Grund af Gjæld skulde være belagt med Arrest, men slap ved Venners Hjælp. Han er maaske allerede kort efter draget til Ostindien, hvor han i 1704 blev Guverneur i Trankebar efter Jørgen Bjørn, hvis Enke han ogsaa egtede, Med hende erholdt han en betydelig Formue. Men han skal ogsaa paa anden Maade vidst at samle Penge, idet han benyttede sin lidet controllede Stilling med stor Hensynsløshed, der i høi Grad skadede det kgl. octroierede Compagni, hvis Chef han var. Efter Hjemkomsten paadrog hans Forhold ham ogsaa langvarige Processer, der paaførte ham betydeligt Erstatningsansvar. I 1716 vendte han tilbage og opnaaede ved Hjælp af sin store Formue, som han selv 16 Mai 1718 rigtignok kun anslog til 30000 Rdl., men som vistnok maa have været betydelig større, da han bl. Andet skal have overladt Kongen en betydelig Del af samme til Dækkelse af Krigsomkostningerne med Sverige, den 17 Januar 1718 at blive Justitsraad og samme Dag optaget i den danske Adelsstand med Navnet Lillienpalm. Under 30 Mai s. A. blev han derhos Stiftamtmand i Christianssands Stift og Amtmand i Nedenes og Robyggelagets Amt. Ved Kongeskjøde af 21 Aug. 1724 købte han for 255 Rdl. Evje Hovedkirke i

Setersdalen. Lillienpalm eiede ogsaa i nogle Maaneder det store Svanøgods i Søndfjord, som han ved Skjøde af 23 April 1718 med Tiende og Birkerettigheder købte af Erkebisp Hans Svanes Arvinger for 32000 Rdl., men solgte altsammen igjen allerede 22 Aug. s. A. for 33000 Rdl. til Borger og Indvaaner i Bergen Robert Davidssøn Faye. Lillienpalm efterlod sig af sit Egteskab 3 Børn.

5) Andreas (Lauritssøn) Undall (Andreas Laurentij Undallinus), født i Christianssand c. 1668, † i Bergen 14 Mai 1728. Han blev, privat dimitteret, Student ved Kjøbenhavns Universitet 14 Mai 1687, tog Baccalaurgraden 25 Juni 1688 og reiste derefter udenlands, hvor han bl. A. 25 April 1691 findes indskreven som juridisk Student ved Leydens Universitet, da 22 Aar gl. — Hvor længe han opholdt sig udenlands, vides ikke og heller ikke om han har haft nogen offentlig Stilling, før han den 15 August 1699 udnævntes til Amtmand i Lister og Mandals Amt. Den 9 Novbr. 1709 blev han Justitsraad og 1 Juni 1711 Stiftamtmand i Bergens Stift og Amtmand i Bergenhus Amt. Under 3 October 1712 fik han ved kgl. Bevilling Fritagelse for at svare til, hvad der før hans Tiltrædelse var passeret i Embedet. Som Stiftamtmand deltog han i den ved Aabent Brev af 7 Juli 1721 paa-budte nye Matriculering forsaavidt Sønd og Nordhordland samt Voss og Hardanger Fogderier angik. Som bekjendt traadte Matrikuleringen aldrig i Kraft, idet det ved kgl. Rescript af 8 Decbr. 1724 blev bestemt, at det skulde forblive ved den gamle ifølge Rescript af 23 Januar 1665 indrettede Matriculering. Biskop B. Deichman anslog hans Arbejde til 800 Rdl., da han var en fattig Mand med stor Familie. Som Indehaver af Stiftamtmandsembedet i Bergen erhvervede han ifølge Rangforordningen af 11 Febr. 1693, 11 Febr. 1699 og 11 Febr. 1717 for sig og sine egne Børn og Afkom arveligt Adelsskab. Han førte et Vaaben, der var tverdelt i to Felter. Højre Feldt var Purpur medens det venstre Felt var delt i 3 Dele, af hvilke den øverste Del var af Guld, den mitterste Del rød og den nederste Del af Feltet purpurrød.

I 1712 havde han en Tvist med Bergens Magistrat om Grænd-

serne for deres Myndighed, men Sagen gik ham imod, idet det ved kgl. Rescript af 25 Juni og 27 Aug. s. A. blev befalet ham „at lade Lands Lov og Ret have sin Gjenge og ei befatte sig med at forandre nogen Dommers Kjendelse og gjorde Foranstaltning, som efter Loven skulde indankes for Overdomstolene“. Efter Forældrene overtog Stiftamtmand Undall som ældste Søn Gaardene Ugland og Fiskaa med underliggende Hannevig, af Skyld 7 Huder 1 Gjedeskind, med Sagbrug og Herligheder, beliggende i Oddernæs Sogn. Men under 11 Novbr. 1720 overdrog han disse Eiendomme for 2500 Rdl. til Svogeren Stiftamtmand Lillienpalm.

Han blev gift c. 1700 i Christianssand med Catharina Jersin, født i Kallundborg, † i Bergen 1751 (begr. i Domk. 4 Febr. s. A.), Datter af Biskop i Christianssands Stift Dr. theol. Jacob Jenssøn Jersin og Alhed Borchardsen. Ifølge kgl. Bevilling af 8 April 1729 sad hun i uskiftet Bo efter Manden, efter hvis Død hun i 1744 opgav sin Formue til 500 Rdl. Skifte efter hende holdtes i Bergen 23 Febr. 1751. Hendes Børn vare:

a) Jacob Jersin (Andreassøn) Undall. født i Christianssand 1702, † i Colbjørnsvig i Øiestads Prestegjeld ved Arendal 17 Juni 1742. Han blev 15 Januar 1725 Fyrværker ved Artilleri-compagniet i Christianssand, men søgte efter Faderens Død under 17 Novbr. 1728 om at komme over i det Civile. Han paaberaabte sig Faderens Fortjenester og at Moderen sad igjen med 7 uforsørgede smaa Børn, af hvilke han var det ældste. I en senere Ansøgning af 1 Decbr. s. A. oplyser han, at han i 9 Aar har tjent ved Militsen, og at hans Gage som Fyrværker ikke var tilstrækkelig til at bidrage til Moderens og hans Sødskendes Underholdning. Han androg derfor om at erholde Successionen paa Sand, Bringsvær og Strengereids (Nedenes) Sorenskriveri med Ret til at succedere Claus Dibbern. Under 16 April 1729 udnævntes han virkelig ogsaa til adjungeret Sorenskriver i Sand, Bringsvær og Strengereids Sorenskriveri samt Veier, Maaler og Vrager i Arendal med Ret til at succedere den daværende Sorenskriver Claus Dibbern „dog uden Consequentse“ og erholdt Confirmation paa sin Bestalling 14 April

1731. Den 18 Marts s. A. søgte han ogsaa om at erholde Karakter som Cancelli-Assessor, hvilket ogsaa 6 April nestefter anbefaledes af Stiftamtmand Hartvig von Mønsting, der udtalte, at Undall kunde gjøre et godt Parti med den ældste Datter af Biskop Nyrop i Christianssand, hvis han fik Titelen. Under 6 Juni 1731 udnævntes han ogsaa til Cancelli-Assessor. Den 9 Decbr. 1735 fik han Tilladelse til at lade sit Embede i sit Forfald bestyre af en Fuldmægtig, da det ham som Sorenskriver betroede Distrikt var af den Beskaffenhed, „at Veiene ere meget farlige og overmaade besværlige at passere, hvortil og skal komme, at han kun med maadelige Legemskræfter og Helbred skal være begavet“, saa at han undertiden maatte lade en anden forrette sine Vices, hvorfor det kunde medføre Hinder i Embedet, om han for hvert enkelt Tilfælde skulde søge Stiftamtmanden om Constitution, da denne boede 8 Mile derfra. Med Byfogden i Arendal H. Thaulow laa han i en lang Strid om, hvorvidt de inden Arendals Grændser boende Strandsiddere hørte under Byens eller Landets Jurisdiction. Da han nemlig havde holdt Skifte efter en inden Arendals Grændser bosat Strandsidder, blev Fogden Henrich Christopher Schnore beskikket til som Sættedommer at afgøre Spørgsmaalet og ved Dom af 22 Juni 1735 blev Undall kjendt uberettiget til at afholde Skifter og Auctioner efter Strandsiddere, der boende inden Arendals Grændser, samt tilpligtet at betale Byfoged Thaulow det oppebaarne Skiftesalarium tilbage. Sagen blev dog ved kgl. Rescript af 26 April 1737 afgjort i Undalls Faveur, idet Kongen bestemte „at som Sorenskriveren over Sands, Bringsværs og Strengereids Skibreder, ligesom hans Formand, efter sin Bestalling har disse (o: Arendals og Øster-Risørs) Strandsiddere under sin Jurisdiction, saa skal det forblive som sædvanligt, indtil han afgaar, da de ved den kgl. Commission af 10 Juni 1717 satte og benævnte Steder skal være Byens Grændser, ligesom de determinere Sognet, saa at *alle* i samme boende da skal svare under Byens Jurisdiction“.

Han blev gift i Christianssand 11 October 1731 (viet hjemme i Huset efter kgl. Bevilling) med Christiane Charlotte

Nyrop, født i Herrested paa Fyen 19 Sept. 1713, † paa Ekers Prestegaard hos Broderen 15 Juni 1771 (begr. 20 s. M.), Datter af daværende Sogneprest til Herrested, senere Biskop i Christianssands Stift Christopher Nyrop og 2den Hustru Elisabeth Kirstine Hjorth. Efter Mandens Død sad hun ifølge kgl. Bevilling af 13 Juli 1742 i uskiftet Bo med 5 smaa Børn i trange Kaar. Hun flyttede straks efter Mandens Død til Christianssand, hvor hun allerede var bosat 30 October 1743, da hun opgav sin Formue til 690 Rdl., men Gjælden til 900 Rdl., og endnu levede i 1752. Senere flyttede hun til Broderen, Peter Jespersen Nyrop, der var Sogneprest paa Eker, hvor hun døde.

Som ældste Søn af Stiftamtmand Andreas Undall gjorde Jacob Jersin Undall i 1728 sin Odels Ret gjældende til Ugland og Fiskaa med underliggende Hannevig i Oddernæs Prestegjeld, der som tidligere omtalt af Faderen var bleven solgt til Stiftamtmand Lillienpalm. Da denne nemlig var død i 1728 lyste Sorenskriver Undall, der da selv siger, at han er over 25 Aar gammel, 29 October s. A. fra Christianssand, thgl. 17 Novbr. s. A., og paany 28 Juli 1738 Pengemangel samt anlagde senere Odelsproces mod Enken, Faderens Søster. Ved Forlig af 1 Decbr. 1738, thgl. 11 April 1739, enedes imidlertid Parterne om, at Fru Lillienpalm skulde vedblive Brugen og Besiddelsen af de nævnte Gaarde sin Livstid, men naar hun døde, skulde de tilfalde Assessor Undall, mod at han betalte den derfor af Lillienpalm givne Kjøbesum 2500 Rdl. Da imidlertid Assessor Undall selv døde kun nogle Uger efter Fru Lillienpalm og hans ældste Søn endnu var umyndig, lyste Enken 1 Aug. 1744 Pengemangel, idet hun reserverede sin Søns Odelsret til Eiendommene¹). Imidlertid bortfaldt vel ethvert Spørgsmaal om Indløsning af disse, da hendes ældste og eneste Søn døde i 1752. Eiendommene gik, som foran nævnt, over til Schoutbynacht Biørns Søn senere Oberstlieut. Jørgen Biørn.

Cancelli-Assessor Undalls Børn vare følgende:

- a) Catharina Jersin Undall, født i Christianssand c. 1732; hun

¹) Retsprotokol 2243 f. 269.

var i 1766 ugift, da hendes Væрге var Morbroderen Peter Jespersen Nyrop. I 1785 opholdt hun sig — endnu ugift — i Jylland. Hun døde i Slagelse 29 Mai 1799, 66 A. gl.¹⁾
Ugift.

- β) Elisabeth Christine Undall, født i Colbjørnsvig 9 Januar 1734 (døbt i Arendals Kirke 14 s. M.), † i Kjøbenhavn 16 Mai (ikke 10) 1803. (begr. i Helligaands Kirkegaard²⁾). Gift i Kjøbenhavn 11 Mai 1774 med Joachim Fredrik Phister, født paa Mors 24 Januar 1735, † paa Gjerslev Prestegaard paa Sjælland 4 Mai 1797, Søn af Sogneprest til Seierslev i Jylland Ferdinand Jochumsen Phister og Anna Henriksdatter Krefting. Han blev Student fra Aalborg Latinskole 1752, cand. theol. 13 Juli 1754 med Characteren non cont., blev Cand jur. 8 Marts 1771 med bedste Character, fik 6 Febr. 1772 Successionen paa Toxværd Kald paa Sjælland og blev 7 Juli 1773 udnævnt til Sogneprest til Gjerslev, hvortil han ordineredes 13 Aug. s. A. (3 Børn).
- γ) Christopher Undall, født i Colbjørnsvig 1735 (døbt i Arendals Kirke 14 April s. A.), † der ung før Faderen.
- δ) Andreas Undall, født i Colbjørnsvig 1736 (døbt i Arendals Kirke 24 Mai s. A.), † i Christianssand 2 Januar 1752 (begr. 10 s. M.) 16 A. gl.
- ε) Martha Benedicte Undall, født i Colbjørnsvig 1737 (døbt i Arendals Kirke 12 Aug. s. A.), † ung før 1743.
- η) Alhed Helene Undall, født i Colbjørnsvig 1739 (døbt i Arendals Kirke 4 Juni s. A.), † ung før 1743.
- ζ) Christophermine Undall, født i Colbjørnsvig 1741 (døbt i Arendals Kirke 6 Febr. s. A.), † ung før 1743.
- ι) Carl Undall, født i Colbjørnsvig 1742 (døbt i Arendals Kirke 19 Mai s. A.); vel det „Barn“, der døde i Christianssand 4 Sept. 1748 (begr. 7 s. M.)
- b) Martha (Andreasdatter) Undall, født i Christianssand 1703, † i Christiania 9 October 1786. (begr. i Akershus Slots-

¹⁾ Berlingske Tidende for 1799 No 44.

²⁾ Personahist. Tidsskrift 5 R. I. S. 175. og Kjøbenhavns Adressekontoirs Efterret. for ²³/₆ 1803 No. 192.

menighed 10 s. M.), 83 A. gl. Hun oppebar efter Mandens Død en aarlig Pension af Krigshospitalskassen. Gift i Bergen 24 April 1736 (viet i Korskirken efter kgl. Bevilling af 10 Febr. s. A.) med sit Sødskendebarn Henrik Sigismund Lillienpalm, født i Trankebar 1708, † i Christiania 1 Mai 1778 (begr. i Akershus Slotsmenighed 8 Mai s. A.) 66 A. gl., Søn af den foran nævnte Stiftamtmand i Christianssands Stift Johan Sigismund Lillienpalm og Anna Lauritsdatter Undall. — Han blev 8 Aug. 1729 Fenrik ved Oberst Poulsens gevb. Dragonregiment, 12 Sept. s. A. Secl. og erholdt 12 Juli 1732 Bevilling til at være sin egen Væрге, uagtet han endnu ikke ganske havde fyldt sine 25 Aar. Den 16 Januar 1736 blev han karakt. Premierlieut. ved Poulsens gevb. Dragoner, men forflyttedes 10 Marts 1738 som virkelig Premierl. til det nordenfjeldske gevb. Inf. Reg., hvor han 25 April 1742 blev Capitaine, 20 Novbr. 1756 karakt. og 3 Aug. 1757 virkelig Tredie Major samt 27 Mai 1761 Second-Major. Regimentet var stationeret i Frederiksstad. Han erholdt Afsked fra Krigstjenesten 1766.

Efter sin Afsked flyttede han til Christiania, hvor han døde. Skifte¹⁾ efter ham holdtes her 2 Mai 1778, men Boet var fallit. Han havde 2 Sønner. Da Moderen var død i 1742, indgik Capitaine Lillienpalm og Halvbroderen Capitaine Jørgen Bjørn 29 April 1744 en Contract, thinglæst 29 Juli s. A., hvorved han overdrog den sidste Gaardene Ugland og Fiskaa med underliggende Hannevig, idet Capt. Lillienpalm samtidig gav Bjørn Afkald for al Arv efter Moderen, hvilket ogsaa Stiftamtmand Lillienpalms eneste Datter, der var gift med Oberst Rye, allerede tidligere havde gjort.

c) Georg (Jørgen) Albert (Albrecht) Undall, født i Christianssand 1705, † paa Moss 30 Mai 1779 (begr. 5 Juni s. A.) 75 A. gl. Han blev Student, privat dimitteret fra Bergen 21 Juli 1725, 19 A. gl. Han var fra 1742 til 1748 i 6 Aar const. som Veier, Maaler og Vrager i Arendal, søgte 4 Januar 1749 fra Kjøbenhavn om at blive Postmester i Arendal, men fik ikke

¹⁾ Christiania Skifteprotokol (Retspr. Nr. 228) fol. 256.

Embedet; blev 14 October 1749 udnævnt til Controlleur ved Moss, Soen og Krogstad og Toldbetjent ved Moss og Krogstad Toldsteder samt 9 Aug. 1771 til Tolder i Moss, Soen og Krogstad med 310 Rdl. i aarlig Gage og Bestalling af 17 Aug. s. A. — Allerede 18 Febr. 1773 søgte han om at maatte afstaa Embedet til Vagtmester ved det 1ste søndenfj. Dragonregiment Claus Pederssøn Strøm, der tilbød at betale Undall 1500 Rdl. en gang for alle og derhos en aarlig Pension af 220 Rdl., men det blev afslaaet ved Kgl. Resol. af 13 April s. A. Han oplyste i sit Andragende, at han i mange Aar, siden han som theologisk Student var kommet fra Universitetet, forgjæves havde søgt Employ saavel i den gejstlige som verdslige Stat, og at han endelig i en Alder af 45 Aar var bleven Controlleur ved Krogstad, Soen og Moss Toldsteder og 1771 Tolder der. At han endnu var rask og rørig, uagtet han nu var 68 A. gl.¹⁾ Ogsaa kort før sin Død søgte han 8 Mai 1779 om, at erholde Hans Davidssøn Chrystie adjungeret, og da han kort efter døde, søgte Faderen David Chrystie paa Sønnens Vegne om, at denne maatte blive udnævnt til Embedet efter Undall, idet han tilbød at erlægge til Kongens Kasse den samme Sum af 3000 Rdl. for Posten, der af Sønnen var buden Undall for Adjunctionen. Han fik imidlertid ikke Embedet. Undall var gift 2 Gange: 1) 19 Sept. 1756 paa Moss med Jomfru Guri Seenager, † paa Moss 1768 (begr. 11 Febr. s. A.). Hun oprettede 12 Novbr. 1760 med Manden, da de ingen Børn havde, et Testamente, kgl. confirmeret 26 Decb. s. A., ifølge hvilket det hele Bo skulde tilfalde Længstlevende, dog saaledes, at hvis denne indgik nyt Egteskab, skulde Førstafdødes Arvinger have 10 Rdl. Hvis dette ikke blev Tilfældet, skulde Boet ved Længstlevendes Død tilfalde hans Broder Krigscommissaire Fredrik Undall eller hans Børn. 2) 25 Januar 1777 paa Moss med Johanne Jørgensdatter Roes, født paa Moss 1745 (døbt 9 Febr. s. A.), † der 17 Sept. 1785 (begr. 24 s. M.) af Gulsot, 41 A. gl., Datter af Jørgen Marcussøn og Karen Larsdatter (eller Jansdatter). Da de ingen Børn havde, oprettede Egtefællerne

¹⁾ Toldkammerets kgl. Resol. for søndenfj. Kontor 1773 i N. Rigsarchiv.

4 Oct. 1777, kgl. confir. 24 Oct. s. A., et Testamente, ifølge hvilket hele Boet tilfaldt Længstlevende. Men naar denne døde uden Børn, skulde Boet deles mellem begges Arvinger efter Loven. Da Undall var offentlig Oppebørselsbetjent, blev hans Bo straks ved hans Død 30 Mai 1779 forsejlet og senere taget under Skifterettens Administration, indtil Enken kunde skaffe Kvittering for Mandens Regnskaber fra Rentekammeret. Da dette imidlertid ikke var skeet, før ogsaa Enken afgik ved Døden i 1785, blev Skiftebehandlingen udvidet til ogsaa at omfatte hendes Efterladenskaber og sluttedes først 27 April 1787. Boet viste en beholden Formue af 313 Rdl. 1 Mk. 13 Sk., der efter Testamentet deltes mellem Konens 4 Søkende og Undalls Arvinger, der vare hans 2de endnu levende Søstre Fru Lillienpalm og Frk. Alida Undall og hans Broderbørn, nemlig Lagmand Laurits Undalls eneste Søn Oberst Andreas Undall, Cancelliassessor Jacob Jersin Undalls 2 Døtre og Krigscommissaire Fredrik Undalls 5 Børn¹⁾. Enken søgte 30 Mai 1781 Stiftamtmand Lewetzau om Recommendation for at erholde Pension.

d) Fredrik (Andreassøn) Undall, født i Christianssand 1707, † paa Gaarden Søreide i Fane Prestegjeld ved Bergen 3 Juni 1768 (begr. 17 Juni s. A.) 61 A. 3 M. gl. Han blev 19 Marts 1736 Krigscommissaire i Bergenske Distrikt samt Bogholder ved 2 Bergenhusiske Inf. Regts Lægdkasser. og 15 Mai 1747 virkelig Krigsraad. I 1740 boede han i Bergen sammen med Moderen; men opholdt sig senere — som det synes — afvekslende i Byen og paa sin Eiendom Søreide i Fane Prestegjeld. I Mai 1765 boede han i Bergen, da han opgav at have Kone, 4 Børn fyldte 12 Aar, 2 Domestiquer og i Huset en Søster Jomfru Undall. Skifte efter ham sluttedes 3 Novbr. 1771. Boet eiede et Hus i Bergen, værdsat for 460 Rdl., Gaarden Søreide i Fane Prestegjeld, værdsat for 499 Rdl., og Boets samlede Formue udgjorde 1754 Rdl. 9 Sk., hvorfra gik Gjæld og Omkostninger 1592 Rdl., saa at der kun blev c. 162 Rdl. igjen til Arv. I Gjælden var

¹⁾ Moss Skifteprotokol (Retsprotokol No 1268) fol. 223 f. og (Retsprotokol No 1269) f. 392 ff.

dog indbefattet Børnenes Mødrenearv. Sønnen fik i alt 62 Rdl. 3 Mk. $3\frac{3}{7}$ Sk. og hver af de 5 Døtre 31 Rdl. 1 Mk. $13\frac{15}{7}$ Sk.¹⁾.

Krigscommissaire Fredrik Undall var gift 3 Gange, nemlig:

1) 8 Decbr. 1740 med Gotthardine Catharina Melis, født i Arendal 1719 (døbt 23 Januar s. A.), † i Bergen 17 October 1741 paa Barselseng med et dødfødt Barn, Datter af den foran nævnte Tolder i Arendal Gotthard Melis og Karen Sørensdatter Brinch, der 2den Gang var gift med Krigsraad Andreas Reesen. Skifte efter Konen holdtes i Bergen fra 28 Januar 1742 til 18 Januar 1743. Uagtet hun ved Skifte efter Moderen Karen sl. Krigsraad Reesens, der blev sluttet i Arendal 27 Novbr. 1742, i mødrene og fædrene Arv havde erholdt 3573 Rdl. $95\frac{1}{2}$ Sk., der var udlagt i Gaardene Barboe, Veum, Brekke Skov m. m., viste Boet efter Fru Undall sig dog fallit, idet hendes Mand allerede paa Forhaand havde optaget betydelige Forskud paa Konens Arv.

2) i Bergen 1 Decbr. 1745 (viet i Korskirken ifølge kgl. Bevilling af 29 Oct. 1745 uanseet at de vare beslægtede i 2det Led) med Maria Elisabeth Geelmuyden, født i Vikør 1718 (døbt 5 Juni s. A.), † i Bergen 19 Mai 1761, Datter af Provst og Sogneprest til Vikør Peder Geelmuyden og 2den Hustru Christine Jersin, en Datter af Biskop Jacob Jersin i Christianssand. Ifølge kgl. Bevilling af 1 Decb. 1762 blev Undall siddende i uskiftet Bo, indtil han igjen for 3 Gang tænkte at inlade sig i Egteskab, da han 24 Januar 1763 holdt Samfrendeskifte efter sin 2den Kone. Boets beholdne Formue androg til 200 Rdl., hvoraf Undall lod Børnene 1 Søn og 5 Døtre beholde 140 Rdl. til Deling, hvoraf Sønnen fik de 40 Rdl. og hver af Døtrene 20 Rdl. (8 Børn).

3) (i Bergen?) 24 Januar 1763 med Elisabeth Steuner, født i Viborg 1735 (døbt i Domkirk. 10 August s. A.), † efter 1785, Datter af Resid. Capellan i Viborg, senere Sogneprest til Korskirken i Bergen Henrik Steuner og 2den Hustru Maria Gram. Ingen Børn. Efter Mandens Død rejste hun til Christiania og blev

¹⁾ Extract af Skiftet i Moss Skifteprotokol (Retspr. 1269) f. 392 ff.

2den Gang 16 Juli 1781 paa Aalgaard i Sørum paa Romerike gift med Enkemanden Ove Christopher Friling. Ove Christopher Friling var 1ste Gang gift i Høland 27 Juni 1766 med Karen Eriksdatter Østby, † paa Bunes i Høland 1773 (begr. 2 Mai s. A.) 29 A. gl., Datter af Erik Hanssøn og Mette Karine. Børn:

- α) Gotthardine Catharina Melis Undall, født i Askøens Prestegjeld ved Bergen 1746 (døbt 17 Juni s. A.), † i Stavanger 5 April 1772 (begr. 10 s. M.). Ugift. Hun havde et uægte Barn Gotthard Fredrik, døbt i Stavanger Domk. 12 Marts 1772, † der s. A. (begr. 2 Octob. s. A.) $\frac{1}{2}$ Aar gl. Faderen var Henrik Wisbæk. Skifte efter Gotthardine Undall holdtes i Stavanger 4 Febr. 1772 og sluttedes 23 Sept. s. A. Boets ubetydelige Formue bestod i Arven efter Forældrene, der saavidt dækkede Gjælden¹).
- β) Cathrine Jersin Undall, født i Bergen 29 Sept. 1747 (døbt i Korskirken 5 (3?) October s. A.), † der 24 Decbr. 1812 (begr. i Korskirkens Sogn 30 s. M.) 65 A. gl. Hun søgte sammen med Søsteren Marthe Undall 28 Aug. 1781 om at erholde en Pension af den norske Kvæsthuskasse. De anførte, at de vare Døtre af Krigsraad og Krigscommisær Fredrik Undall i Bergen, der efterlod en fattig Enke Elisabeth Steuner med mange Stivbørn i yderste Armod og Fattigdom, saa at de umyndige Børn med Slæb og Træl iblandt Fremmede havde maattet sulte sig igjennem, saalænge deres Kræfter og Helbred tillod det. Stivmoderen var imidlertid saa heldig, at hun blev forundt en aarlig Pension af Kvæsthuskassen, stor 60 Rdl., hvorover de to arme Døtre, der i 1776 indgav Ansøgning om Pension af samme Kasse, fik den Resolution, at saalænge deres Stivmoder levede eller forblev i ugift Stand, var der ingen Adgang for dem til at blive indstillede til Pension, da Stivmoderen just i Consideration af Børnene og deres salig Faders lange og tro Tjeneste var til deres Soutien bleven forundt bemeldte Pension. Nu havde imidlertid Stivmoderen den 16 Juli

¹) Stavangers Skifteprotokol (Retspr. 2555) f. 61 i N. Rigsarchiv.

indgaaet et nyt Egteskab, hvorved hendes Pension igjen var hjemfalden Kassen. De søgte derfor om at maatte faa denne. Martha Undall opholdt sig da i Christiania, men Catharina Jersin Undall opholdt sig 12 Mai 1781 og endnu 1785 hos Fru Johansen i Kjøbenhavn. Fra 1 Januar 1787 erholdt hun en aarlig Pension af Kvæsthuskassen stor 16 Rdl. aarlig. I 1789 var hun bosat i Bergen og her blev hun 17 Mai 1790 gift med Rasmus Schnabel, født i Graven 1750, † i Bergen 31 Aug. 1808, Søn af Provst og Sogneprest til Graven Poul Marcussøn Schnabel og 1ste Hustru Maren Preus Kierulf. Han var Student og Ex. juris. Var efter Examen 1772 et Aar paa Contoiret hos Høieste-retsadvokat P. Uldall i Kjøbenhavn, og kom i Marts 1773 til Lagmand og Borgermester i Skien I. Greger, paa hvis Contoir han ligeledes var et Aar til Mai Maaned 1774. Han blev derefter edsvoren Fuldmægtig hos Sorenskriver i Nordhordland og Raadstuskriver i Bergen Justitsraad J. Haberdorph og var i hans Forfald oftere constitueret i Embedet, indtil han 28 Novbr. 1783 fik Bevilling som Overretsprocurator med Ret til at gaa i Rette ved alle Under- og Overretter i Riget, Overhofretten undtagen. Efter at han i 25 Aar havde været ved juridiske Forretninger og i 14 Aar Procurator, blev han 28 Febr. 1798 udnævnt til Toldprocurer i Bergen, til hvilket Embede han anbefaledes som den ældste Procurator i Bergen, dér var begjendt for sin Retsindighed og Dygtighed.

- γ) Christine Jersin Undall, født i Bergen 28 Januar 1749 (døbt i Korsk. 31 s. M.), † der 11 April 1802 (begr. i Domk. 18 April s. A.) 54 A. gl. Ugift. Hun fik fra 1 Januar 1787 en Pension af Kvæsthuskassen, stor 16 Rdl. aarlig. Den 25 Juli 1788 søgte hun fra Christiania tilligemed Søsteren Fredrikke Marie Undall, der 19 Mai 1774 havde erholdt en lignende Pension stor 24 Rdl. aarlig, om et Tillæg. De vare temmelig til Aars og formedelst tærende Sygdom kunde de ikke erhvæve sig det mindste til Livets Underhold. De fik imidlertid Intet. Den 5 October 1789

søgte de paany fra Christiania om at faa beholde den Pension af 16 Rdl. aarlig, som deres afdøde Søster Martha Undall havde havt fra 1 Januar 1787. Men heller ikke denne Ansøgning nyttede noget. Da Cathrine Jersin Undall i 1790 var bleven gift, søgte de imidlertid 3die Gang 15 Decbr. 1790 fra Christiania om at erholde den hende til-sagte Pension af Kvæsthuskassen 16 Rdl. aarlig og fra 1 Januar 1791 erholdt hver af Søstrene i Tillæg 8 Rdl. aarlig af denne Pension. Da endelig Fredrikke Marie Undall i 1798 afgik ved Døden, søgte Christine Jersin under 6 Juni og 14 Juli 1798 fra Bergen om ogsaa at maatte beholde hendes hidtil havde Pension i alt 32 Rdl. aarlig. Hun havde i de sidste 12 Aar levet sammen med Søsteren med hvem hun tilsammen oppebar en aarlig Pension af 64 Rdl., hvilken dog ikke var tilstrækkelig til fornødent Udkomme, især med Søsterens tiltagende Svaghed, hvorfor hun maatte tage til hvad hun med anstændigt Fruentimmerarbeide for-hen havde erhvervet. Hun var derfor nu i en avanceret Alder og sygelig Helbred sat i en kummerlig Forfatning. Efter Faderens Død kom hun og hendes afdøde Søster til Fasteren Fru Lillienpalm, men da ogsaa denne døde i 1786, begave de sig tilbage til Bergen, der før var et af de letteste Levesteder og hvor de havde Beslægtede. Men blandt disse fandtes nu ingen formuende og Levnetsmidler og Husleie var i de sidste Aar stegne til samme høie Pris (som i Christiania), saa deres Vilkaar snarere var blevne tungere.

- δ) Andreas Undall, født paa Søreide i Fane Prestegjeld 26 Aug. 1750 (døbt 27 s. M.), † der 28 Aug. s. A. (begr. under Gulvet i Kirken 3 Sept. s. A.).
- ε) Fredrikke Marie Undall, født paa Søreide i Fane 1752 (døbt 3 Aug. s. A.); confir. i Fane Kirke Dom 2 post Pascha (∴ 9 April) 1769, † i Bergen 30 Marts 1798 (begr. i Korskirkens Sogn 4 April s. A.) 46 A. gl. Ugift. Hun fik 19 Mai 1774 en aarlig Pension af Kvæsthuskassen stor 24 Rdl. og fra 1 Januar 1791 8 Rdl. aarlig

i Tillæg. Som foran nævnt kom hun efter Faderens Død tilligemed sin ældste Søster Christine Jersin Undall til Fasteren Fru Majorinde Lillienpalm i Christiania. Efter hendes Død i 1786 flyttede begge Søstrene til Bergen. Hendes Formynder var Farbroderen Tolder paa Moss Georg Albert Undall, der 21 October 1778 søgte om at blive fri for Værgemaalet. Som Følge heraf erholdt derfor Fredrikke Marie kgl. Bevilling til at være myndig og selv raadig sine Arvemidler og gav 16 Decbr. 1780 Farbroderen Afkald for Arven efter Forældrene.

- η) Peder Geelmuyden Undall, født paa Søreide i Fane 1753 (døbt 31 Aug. s. A.); confir. i Fane Kirke Dom 2 post Pascha (∴ 9 April 1769) sammen med sin Søster. Han blev 1 April 1773 udnævnt til Seclieut. i norsk Liv-Regiment, 1 Juli 1774 forflyttet til Slesvig-Holstenske nat. Bat. og 26 August 1778 til Lollandske Inf. Reg. Den 1 October 1783 blev han karakteriseret Premierl., 24 Oktob. 1788 virkelig Premierl., 17 Sept. 1790 karakteriseret Capitaine, 29 April 1795 Stabscapitaine og 24 Febr. 1797 Compagnichef samt 26 Aug. 1793 Major. Han døde 28 April 1805, formentlig ugift.
- ζ) Martha Undall, født paa Søreide i Fane Prestegjeld 1755 (hjemmedøbt og Daaben confir. i Kirken Dom 1 p. Tri. (∴ 1 Juni) s. A.), † i 1789. Ugift. Hun fik fra 1 Januar 1787 16 Rdl. aarlig i Pension af Kvæsthuskassen. Hendes Værge var Farbroderen Tolder Georg Albert Undall paa Moss, der 21 Oct. 1778 ansøgte om at blive fri Værgemaalet, da han var kgl. Oppebørselsbetjent og en aldrende Mand. Martha Undall fik derfor kgl. Bevilling til at være myndig og selv modtage sine Arvemidler, for hvilken hun 16 Decbr. 1780 gav Afkald. I 1780 opholdt hun sig hos Madame Rohde i Christiania, men var 1785 hos Byfoged Barth paa Kongsberg.
- τ) Andreas Undall, født i Askøens Prestegjeld 1758 (døbt 17 Marts s. A.), † ung.
- e) Laurits (Andreassøn) Undall, født i Christianssand 1709,

† i Stavanger 26 Decbr. 1758 (begr. i Domk. 2 Januar 1759) 49 A. gl. Han blev 20 Aar gammel Student fra Helsingørs Skole 1728 og blev immatriculeret ved Kjøbenhavns Universitet 9 Juli s. A. Han opholdt sig 5 à 6 Aar ved Universitetet, var derefter Fuldmægtig hos Broderen Jacob Jersin Undall i Arendal indtil 1738. Senere havde han i 6 Aar forgjæves suppliceret og var bragt til den yderste Fattigdom, da han 1 Mai 1744 blev udnævnt til Lagmand i Stavanger. I dette Embede virkede han derefter til sin Død. Gift i Arendal 30 Juli 1738 (viet „privat“ o: i Huset efter kgl. Bevilling uden Trol. og Lysning) med Else Pedersdatter Otte, født i Arendal 1710 (døbt 23 Juli s. A.), † (formodentlig i Kjøbenhavn) 1775, Datter af Handelsmand i Arendal Peder Otte Pederssøn og Dorothea Abrahamsdatter Falk (1 Søn) α) Andreas Undall, født i Arendal 4 Novbr. 1738 (døbt 8 s. M.), † i Christianssand 11 Januar 1795 (begr. 27 s. M.) 57 A. gl. Da Faderen i 1744 flyttede til Stavanger, blev han, da der ingen Adgang var til at erhverve nogen videnskabelig Uddannelse der, s. A. sendt til Onkelen Regimentskvartermester Undall i Bergen, i hvis Hus han opholdt sig, indtil han var bleven confirmeret i 1754, idet han allerede 13 Oct. 1753 var bleven ansat som Korporal i 2det Bergenh. nat. Inf. Reg. I 1755 vendte han imidlertid tilbage til sine Forældre i Stavanger og udnævntes 14 Juli 1756 til Seclieut. ved Lyngdalske Comp. af 2. Vesterl. nat. Inf. Reg., hvilken Plads Faderen købte til ham for 400 Rdl. — I 1758 blev han commanderet til Christianssand for at gaa ombord i Flaaden, men da denne udeblev, vendte han samme Aar igjen tilbage til Stavanger, hvor Faderen 2 Juledag s. A. afgik ved Døden. I 1759 commanderedes han paany til Christianssand, for at gaa ombord paa Flaaden, og fik her Plads paa Linieskibet „Grønland“, der gik til Frankrig under Commandeur Fischer for at convoiere 15 Koffardifartøier, med hvilke han lykkelig kom til Kjøbenhavn i August Maaned s. A. Han forlod derefter Flaaden og gjorde to Vagter som Officer, da han blev incorporeret i det daværende Norske nationale Regiment under Oberstlieut. Giese, der valgte ham til Korpsadjutant. Ved Hoffets Ankomst til Kjøbenhavn

dette Aar, fik han Anledning til at bivaane samme og Hans Maj. fandt saa meget Behag i hans slebne Manerer og smukke Ydre, at han, der imidlertid 29 Decbr. 1759 havde erholdt Premierlieutnants Character i 2 Vestl. nat. Inf. Reg., ved hvilket han endnu stod i Nummer, gennem Generalmajor von Hauch erholdt Hs. Maj. naadigste Tilbud om at gaa i fransk Krigstjeneste, hvortil Kongen af sin Chatolkasse vilde udrede Udgifterne. Han modtog Tilbudet og afreiste i Slutningen af Juli Maaned 1760 til Cleve, hvor han stødte til de første franske Tropper, hvis Hovedkvarter under Marschalk Broglio var i Kassel. I 1760 opføres han ogsaa i de norske Militærlister at staa i fransk Krigstjeneste paa dobbelt Gage og erholdt desuden i April s. A. en Gratification af 100 Rdl. Han commanderedes til at cantonere i en Landsby $1\frac{1}{2}$ Mil fra Kassel og forblev i fransk Tjeneste til December 1761, da han tilligemed de øvrige danske Officerer tilbagekaldtes, hvorefter han i Januar 1762 returnerede til Kjøbenhavn og erholdt af Kongen ved Hjemkomsten en Duceur af 600 Rdl. paa Grund af sin Bravour ved den franske Arme. Han forrettede her, før Felttoget i 1761 tog sin Begyndelse Tjeneste som Garnisonsmajor i Oberrosbach og var 21 Marts s. A. med ved Grünberg (øst for Giessen) at tage en Del (o: 3 à 4000 Mand) af Hertugen af Brunsvigs Korps (18—20,000 Mand stærk) tilfange. Ligeledes deltog han i Fægtningerne 9 og 14 Juli og i Slaget ved Vellinghausen 15 og 16 Juli 1761, hvor Franskmændene efter et forgjæves Angreb paa Haum, maatte trække sig tilbage med et Tab af 5 à 6000 Mand. Undall var med Prinsen af Soubise, der kjempede ved Landsbyen Scheidingen i Centrum af Stillingen. I denne Campagne blev hans ene Ben læderet af en Kanonkugle, der passerede tæt ved det med den Følge, at det forblev sort til hans Dødedag og daglig maatte forbindes. Efter Hjemkomsten til Danmark blev han ansat som ældste Premierl. ved det nylig oprettede Fricorps, med hvilket han commanderedes til Holsten paa Hvervning til den danske Arme. I Slutningen af Aaret blev Corpset opløst, og Undall blev da 17 Novbr. 1762 Premierl. reformé i Slesvigske gevb. Inf. Reg. — Men da der var 12

ældre Premierl., følte han sig forbigaaet og reiste derfor til Frederiksborg, for at klage herover til Kongen, idet alle hans Kammerater, der havde været i fransk Tjeneste, vare blevne Capitainer. Adgangen til Kongen var imidlertid meget vanskelig, men endelig blev han 19 Oct. 1763 udnævnt til Capitaine og Chef for Børsenske Comp. i 3die Trondhjemske nat. Inf. Reg. Han forblev imidlertid Vinteren over fremdeles i Kjøbenhavn og modtog her atter Bevis paa Kongens Naade, bl. A. fik han udbetalt 600 Rdl., som blev erlagt til Kongens Kasse for en Cancelliraads Titel. I 1764 afreiste han til sit Regiment i Trondhjem, hvor han forblev indtil Regimentet i 1767 reduceredes, da han afgik paa Vartpenge. Imidlertid blev han allerede 1 Juli s. A. udnævnt til Capitaine og Chef for et gevorbent Compagni i Sjællandske Inf. Regiment, der 6 Febr. 1768 fik Navn af Kronprindsens Livregiment og som da laa i Helsingør, hvortil Undal ankom i Marts 1768. I April s. A. blev Regimentet forlagt til Citadellet Frederikshavn ved Kjøbenhavn. Den 1 April 1769 blev han Capitaine i Norske Livregiment. I Juni Maaned 1771 blev han kaldet til at forrette Adjutanttjeneste hos Kongen (Christian VII.) og havde Vagt paa Hovedvagten Juleaftensfeiden, der ved hans Conduite gik rolig af, da han fik Garderne til at gaa hjem. Den bekjendte 17 Januar 1772, da Dronning Caroline Mathilde blev fængslet, havde han Jour som Generaladjutant, men han var saa heldig ikke at komme paa Slottet, førend Alt var afgjort, hvorefter han afvistes, hvorover han blev fortrydelig, saameget mere som han ikke selv havde ansøgt om denne Post. Han fik derhos Ordre til at aflevere de Kabinetsordrer, som han havde, hvilket han ogsaa gjorde og var saa lykkelig ikke at blive indkaldt for Commissionen. Arveprinds Fredrik tog sig af ham og skaffede ham et Compagni i Livgarden til Fods, hvortil han udnævntes 3 Decbr. 1772. Da Prinsesse Sophie Fredrikke 21 October 1774 holdt sit Indtog i Kjøbenhavn, havde han Vagt paa Slottet og blev 10 Novbr. s. A. udnævnt til Major af Infanteriet. I Aaret 1780 afsendtes han til Norge, dels for at hværve Soldater til Garden, dels for at udforske Stemningen, hvilke Hverv han udførte til almindelig Tilfredshed. Som en

Paaskjønnelse herfor blev han 20 Mai 1781 udnævnt til Kammerherre med gratis Bestalling samt Løfte om at erholde det første ledige Stiftamtmandsembede i Norge. Ved Kronprinsens Konfirmation i 1784 anbetroedes Vagten paa Slottet til ham og da Hs. kgl. Høihed den 14 April s. A. selv overtog Regjeringen og erklærede Statsraadet for opløst, blev Commandoen over den hele Slotsvagt, der var fordoblet med 50 Mand, overdraget til Undall. Den 18 Febr. 1785 udnævntes han til Chef for Sjællandske Jægercorps og blev 11 Mai 1787 Oberstlieutenant og Commandant paa Bornholm, skjøndt der var ældre Officerer, der søgte Posten. Han kom 29 Juli s. A. til Bornholm og boede i Rønne. Den 13 August 1790 blev han karakt. Oberst og 17 Juni 1791 virkelig Oberst og Commandant i Christianssand, hvorhen han ankom 28 Oct. s. A. Herved opnaaede han, hvad der altid havde været hans Ønske, igjen at komme tilbage til sit Fødeland Norge. I Christianssand blev han til sin Død 11 Januar 1795, hvilken han paadrog sig ved som Commandant at gaa ombord i nogle franske Orlogsskibe, der vare indkomne paa Havnen og ombord i hvilke der grasserede en Typhus Feber. Han blev begravet paa Christianssands Kirkegaard 27 Januar s. A. med et saa talrigt Ligfølge, at man i Mands Minde ikke havde været Vidne til et større.

Ved kgl. Resol. af 10 Mai 1777 blev han optaget i den danske Adelsstand, men Patentet blev først udfærdiget 22 Mai 1829 til hans Søn Laurits Christian von Undall. Vaabenet er helt forskjelligt fra det af Farfaderen som rangadelig antagne. Det er delt i to Felter, som er forsynet med et rødt Hjerteskjold, hvori en mod Høire vendt naturligfarvet, kronet opreist Løve med opadvendt Hale og i Forbenene en guldskaftet Stridsøxe. Det større Skjolds første Felt er Guld, hvori en rød Bjelke, og andet Felt Purpur. Paa Skjoldet er en kronet Hjelm, af hvilken der opstaar en naturligfarvet halv Ørn med udslagne Vinger, Guldnæb og en adelig Krone om Halsen. Hele Skjoldet hviler paa to korslagte Malmkanoner med Mundingerne opad.

Gift i Veile 4 August 1775 med Charlotte Dorothea von Røder, døbt i Kjøbenhavn 16 Febr. 1758, † der 16 Marts 1820

i sit 62de Aar, eneste Barn af Hofjægermester Christian Fredrik von Røder og Ingeborg Marie Thombsen. Hun sad ifølge kgl. Bevilling af 30 April 1791 i uskiftet Bo med deres efterladte Børn. Om disse og deres Efterslægt vil Danmarks Adels Aarvog formentlig komme til at give nærmere Oplysning. (8 Børn).

f) Alida (Adelheid) (Andreasdatter) Undall, født i Christianssand 1709, † paa Førde Prestegaard i Søndfjord 1793 (Parentation over hende holdt i Førde Kirke 14 Mai s. A.) 84 A. 2 Ug. gl. Ugift. Hun opholdt sig hjemme hos Moderen til dennes Død 1751, kom derefter til sin Broder Fredrik Undall, hos hvem hun endnu var i 1765 og hvor hun vistnok forblev til Undall i 1768 afgik ved Døden. Senere var hun i Huset hos Sognepresten til Førde Jens Lund.

g) Christian (Andreassøn) Undall, født i Christianssand 1711, † i Bergen 23 October 1767 (begr. i Domkirken 2 Novbr. s. A.). Han blev Student fra Helsingørs Latinskole 30 Juni 1729, 18 A. gl., tog Baccalaureatgraden 21 Mai 1733 og havde anvendt en temmelig Tid paa Studeringer, været 2 Aar paa Contoiret hos en Sorenskriver og derefter 8 Aar paa Contoiret hos Chefen for 1ste Bergenh. nat. Inf. Reg., da han 19 April 1749 udnævntes til Regimentskvartermester og Auditeur i 1ste Bergenh. nat. Inf. Reg. efter Moduit.

Gift i Bergen 28 April 1746 (viet i Marie Kirke) med Megtele Margrethe Eugenie de Berenfels, født i Bergen 1718, † der 17 August 1770 (begr. i Domk. 24 s. M.) 52 A. gl., Datter af Oberstlieut. Niclas Christian Berenfels de Warnau og Margrethe Megtele Jørgensdatter Thormøhlen. Skifte efter hende holdtes i Bergen 8 Sept. 1770. Hun arvedes af sine Sødskende. (1 Søn).

α) Andreas Undall, født i Bergen 3 Febr. 1747 (døbt i Marie Kirke 9 s. M.), † der 1770 (begr. i Domk. 9 Mai s. A.) 23 A. gl. Collega scholæ.

h) Anna Undal, født (i Bergen?) 1713, † der 29 Sept. 1726 (begr. i Domk. 9 Oct. s. A.). Den af Ole Camstrup forfattede Gravskrift over hende findes i Trifolium Metricum, 3 S. 62.

6) Ulrik Fredrik (Lauritssøn) Undall, født i Christianssand

c. 1670, † i Kjøbenhavn 1710. Naar jeg tidligere (dette Tidsskrift, 5 R. I. S. 137) har antaget, at han var det yngste af Lagmand Laurits Anderssons Børn, er det vistnok ikke rigtigt. I 1688 havde nemlig Lagmanden kun en Datter Anna og en Søn Christian Fredrik Undall hjemme over 14 Aar. Ulrik Fredrik Undall maa derfor da allerede have været hjemmefra, hvilket ogsaa stemmer med, at han i et Skjøde, der i 1706 udstedtes af Commerceraadinde Undall og hendes Børn nævnes foran Broderen Christian Fredrik og derfor vistnok har været ældre end denne. I 1699 heder det om ham „vil ei angive sig, antegnes dog som han er Ung-Karl“¹⁾. I 1700 var han Postmester eller — som han ogsaa kaldes — „Postdirecteur“ i Christianssand. Endnu 1702 var han ugift²⁾ og levede endnu 28 Januar 1707, da han sammen med Broderen Amtmand Andreas Undall udstedte et Skjøde paa Gaarden Bondeli i Lands Prestegjeld³⁾. Den 25 Juli s. A. undertegnede han ligeledes paa sin Søsterdatter Madame Anna Augusta Kreyers Vegne et Skjøde paa Gaarden Skrædderaas i Vegusdal. Endnu 1710 opføres „Postmester“ Ulrik Fredrik Undall i et Mandal over Skat i Christianssand, men i 1711 findes han ikke og i 1712 er Michael Riis Postmester i Christianssand. Han maa derfor utvivlsomt være den Ulrik Fredrik Undall, hvis Testamente, dateret Hamburg 18 Febr. 1710, blev kgl. confirmeret 8 August s. A. — Af dette synes det at fremgaa at Undall døde i Kjøbenhavn s. A., aabenbart uden Børn med sin Kone Anna Marie Elisabeth Kreft, da Testamentet bærer en Paategning af 2 Juli 1710 af Sognepresten til St. Nicolai Kirke i Kjøbenhavn Lodberg om, at Testator har forevist ham Testamentet inden hans Død og bedet ham om at andrage om Confirmation. Han siger i Ansøgningen, at baade han og Konen ere fremmede i Hamburg og at han derfor er bange for muligens at efterlade Konen hjælpeløs der.

7) Christian Fredrik (Lauritssøn) Undall, født i Christians-

¹⁾ Christianssands Contributions Regnskab 1699 i N. Rigsarchiv.

²⁾ Christianssands Contributions-Regnskab 1702 i N. Rigsarchiv.

³⁾ Lands Skjøde og Pantebog 1707. (Retspr. No 3821) fol. 115.

sand c. 1672, † 1712. Han opholdt sig endnu 1688 hjemme hos Faderen i Christianssand¹⁾, blev senere Sømand og havde i 1697 i 7 Aar faret paa England og Holland; var 1693—94 med Commandeurcapitaine Biørn paa Convoireise til Frankrig og senere paa Reise i Middelhavet. Han havde gennemgaaet Navigationsskole, saa han vel forstod sit Styrmandsskab. Den 31 Decbr. 1697 blev han Lærling (Kadet) i Marinen og blev i Mai 1698 Fører af Defensionsskibet „St. Johannes“, med hvilket han foretog Reiser til England, Holland og Frankrig, hvorfra han kort før Jul s. A. var kommen tilbage til Christianssand, sidst fra Dünkirchen. Faderen ansøgte 9 Decbr. d. A. Overkrigscommissairen om, at han maatte befordres til en Lieutenants Plads i Flaaden og 24 Decbr. 1698 ansattes han som Underlieutenant, fik 11 April 1699 Lieutenant Friis's Gage og udnævntes 30 Januar 1700 til Premierlieutenant. Han tjenstgjorde dette Aar ombord i Orlogsskibet „Prinds Christian“, blev i 1701 ansat ved Galeiværftet i Christianssand og 1704 ved Enrouleringen sammesteds. Den 31 Januar 1705 blev han Capitainelieutenant, blev i 1708 ansat ved Enrouleringen i Arendal, var 1709 Chef for Fregatten „Lossen“ og senere ansat paa Orlogsskibet „Norske Løve“; blev 8 Marts 1710 Capitaine, var dette Aar Chef for Orlogsskibet „Prinds Wilhelm“, blev 23 Januar 1711 Commandeurcapitaine og var dette Aar Chef for Orlogsskibet „Svanen“, men døde det følgende Aar. Han havde fra 15 Juni 1707 til Udgangen af Aaret 1709, da den ifølge kgl. Resol. af 24 Decbr. s. A. skulde lægges under nærmeste Amtsbetjents Direction, Gaarden Bringsvær i Nedenes i Forpagtning af Kronen. I 1710 var han ude i kgl. Tjeneste, hvorfor Konen mødte ved Besigtelsen af Gaarden, der tidligere fra 25 Mai 1701 til 25 Juni 1707 havde været forpagtet af Oberste Sesterfleth²⁾. — Skifte efter Undall foretoges 13 October 1712 i Kjøbenhavn, men Boet var fallit, hvorfor Enken og Børnene gik fra Arv og Gjæld³⁾.

¹⁾ Personalia Undall i N. Rigsarchiv.

²⁾ Nedenes Thingbog 1710.

³⁾ Meddelelse fra Hr. Jægermester Schøller efter Underadmiralitetetsrettens Skiftelogs 1712—18, Nr. 32, S. 380.

Gift i Kjøbenhavn 29 Novbr. 1702 (viet i Holmens Kirke) med Eleonore Marie Kloumann, født i Kjøbenhavn c. 1679, † i Frederiksstad 1756 (begr. 9 Januar s. A.), 77 A. gl., Datter af Materialforvalter ved Bremerholm, senere Commerceraad og Assessor i Hofretten i Kjøbenhavn Peder Kloumann († 1710) og 2den Hustru Maren Fredriksdatter († 1683), Enke efter Gorris Thilufsen. Efter Mandens Død oppebar hun en liden Pension af 50 Rdl. aarlig af Postkassen; kom omkring 1728 (formodentlig efter Stiftamtmand Lillienpalms Død) i Huset til hans Enke, hos hvem hun 31 Octbr. 1743 selv siger, at hun har været i 24 Aar. Efter Enkens Død maatte hun leie sig et Par smaa Værelser i Christianssand, hvor hun endnu boede 2 April 1746, da hun gav Capitaine Jørgen Biørn, der 1742 som ældste Søn efter sin da afdøde Moder, Fru Anna Undall, der efter forrige Schoutbynacht og Gouverneur Biørns dødelige Afgang kom i 2det Ægteskab med afg. Stiftsbefalingsmand Lillienpalm, arvelig var tilfalden Gaarden Fiskaa i Oddernæs, Afkald paa sin og sine 2de Børns Arv efter hans Farmoder Fru Commerceraad Undall, hvis Skifte blev sluttet i Christianssand 31 Juli 1715, nemlig for 33 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 15 $\frac{2}{8}$, der var udlagt i en Fjerdepart af Fiskaa¹). Boet efter Christian Frederik Undall toges 13 Octbr. 1712 under Skiftebehandling ved Underadmiralitetsretten i Kjøbenhavn. Egtefællerne boede da i en Madame Fleischer tilhørende Gaard i Norges Gade. Da Formuen kun udgjorde 412 Rdl. 4 $\frac{1}{2}$ 10 β , medens Omkostninger og Gjæld beløb sig til over 1800 Rdl., var Boet fallit og Enken gik derfor ogsaa fra Arv og Gjæld²). Følgende 4 Børn kjendes, men kun to Børn levede ved Faderens Død.

- α) Martha Maria Undall, født i Kjøbenhavn 1703 (døbt i Holmens Kirke 1 Febr. s. A.), † ung før Faderen.
- β) Dorothea „Mathiesen“ Undall, født i Christianssand c. 1704, opkaldt efter Moderens Stedmoder, Assessor Peder Kloumanns 3die Hustru Dorothea Mathiesen (en Datter af Stads-capitaine i Kjøbenhavn Jørgen Mathiesen og Vendele Motz-

¹) Retsprotokol Nr. 5254, f. 418 i N. Rigsarchiv.

²) Underadmiralitetsrettens Skiftebog 1712—18, Nr. 32, S. 380. (Meddelt af Jægermester Schøller.)

- feldt¹⁾. Hun var i 1746 gift med Trompeter ved Generalmajor Anthors Regiment Fredrik Ludvig Schlegel.
- γ) Lars Undall, født (antagelig i Christianssand) c. 1706, † i Holland før 1746, ugift. Han var 1712 i Norge og er maaske den Laurits Undall, der fra 1727—30 tjente som Sergeant i Ytre Sognske Comp. af Bergenh. nat. Inf. Reg., fra hvilken Stilling han dimitteredes 15 October 1730.
- δ) Kirstine Undall, født paa Bringsvær i Fjære Sogn 1710, begr. i Holmens Kirke i Kjøbenhavn 1711, $\frac{1}{2}$ A. gl.

Hermed har jeg afsluttet Efterretningerne om de ældre Led af Slægten Undal (Undahl, Undall) i Norge. Efter det saaledes meddelte har kun 3 Grene af Slægten naaet over Midten af det 18de Aarhundrede, idet Anders Jonssøns 3 ældste Sønner hver kun havde en Linie, der fortsatte Slægten videre. Af den ældste Søn Lagmand Laurits Anderssøns Efterslægt fortsattes Slægten kun af Sønnesønnen Lagmand Laurits Undalls eneste Søn Kammerherre og Oberst Andreas Undall, der adledes og saaledes blev Stamfader for den endnu i Danmark levende Slægt af dette Navn. Anders Jonssøns 2den Søn Hr. Jonas Anderssøn Undall, efterlod kun én Sønnesøn Jens Fredrik Undahl, der blev Eier af Valen i Fjeldbergs Præstegjæld, hvor hans Efterkommere, saavidt vides, lever den Dag idag. Og den 3die Søn af Tolderen Anders Jonssøn David Anderssøn Undal, der beholdt Underøen, efterlod ogsaa kun en eneste Søn, hvis Efterkommere overlevede det 19 Aarhundredes Begyndelse, men nu, saavidt vides, er uddød paa Mandssiden. Disse 3 Linier vil jeg kalde den yngre Slægt Undal. Om den første af disse Linier vil formentlig Danmarks Adels Aarbog i sin Tid give fuld Oplysning. Men om de øvrige to Linier, den yngre Slægt Undal (Undahl) i Norge, skal jeg maaske senere levere nogle Oplysninger.

¹⁾ H. Krog Steffens, Linderud, S. 194.

Danske og norske Studerende ved Universitetet i Harderwijk.

Af H. R. Hiort-Lorenzen.

Under Titlen „Album studiosorum Academiae Gelro-Zutphanicae MDCXLVIII—MDCCCXVIII, accedunt nomina curatorum et professorum per eadem secula“ har den bekjendte hollandske Personalhistoriker, Dr. D. G. van Epen i Haag udgivet en Universitetsmatrikul for det 1648 oprettede og 1812 nedlagte Universitet i Harderwijk i den hollandske Provins Geldern, der var en Fortsættelse af det sammesteds 1600 oprettede Gymnasium „Schola Tetrarchiae Velavicae“, ved hvilket den danske Historiograf *Johan Isaksen Pontanus*¹⁾ var Professor fra 1606 til sin Død i Oktbr. 1639. Universitetet var i de 164 Aar, i hvilke det bestod, besøgt af halvottendetusinde Studerende, af hvilke det langt overveiende Flertal var Hollændere og Tydskere. Kun 4 Procent tilhørte andre Nationer. De fleste af disse fremmede Studenter kom fra England og Skotland (45), Sverige (38), Frankrig (29) og Ungarn (29), men der kom ogsaa enkelte fra Danmark (13), Sveits (8), Norge (5), Spanien (5), Polen (4), Amerika (3), Rusland (3), Lifland (2), Italien (2), Østerrig (2), Portugal (1), Island (1).

De danske Studerende vare:

- 1648 29 April Christophorus Christophori, Portua, Danus, Polit.²⁾
 — 8 Juni Jacobus Andreas Schefferus, Neopurgo, Danus³⁾
 1651 1 April Steno Andreas Bille, Danus⁴⁾.
 — 23 Juli Janus Nicolaus, Danus, M.⁵⁾
 1656 23 Mai Wolfgangus von Alefeldt, Holsaticus, J.⁶⁾

¹⁾ Biogr. Lexikon XIII, 206.

²⁾ Christoffer Christoffersen, Rektor i Nyborg, Resident i Spanien, d. 1696; studerede ogsaa i Leyden (Pers. T. 2 B. 135).

³⁾ Jacob Andersen Scheffer, f. 1625, Raadmand i Nyborg, d. 1668; studerede ogsaa i Leyden (Pers. T. 2. B. 193).

⁴⁾ Steen Andersen Bille, Oberst og Kommandant i Citadellet; studerede ogsaa i Leyden (Biogr. Lex. II 244; Pers. T. 2. B. 134 og 196).

⁵⁾ Jens Nielsen, f. 1609 i Nakskov, 1652 Dr. med. i Harderwijk, 1659 Læge i Nakskov, flyttede senere til Trondhjem, hvor han 14 Juli 1662 druknede i en Brønd (Ingerslev, Danmarks Læger I 531).

⁶⁾ Vistnok den Volf Henrik v. Ahlefeldt, f. 9. Febr. 1641 † 31. Juli 1661, over hvem der findes bevaret et trykt Sørgevers i Bibliotheket i Lybæk.

- 1666 22 Spt. Johannes de Hemmer, Aalborgo, Jutland, J.¹⁾.
 — 17 Okt. Bago Jacobi, Oldenburgo, Jutland, J.²⁾.
 — 6 Nov. Albertus Focardus Witt, Hottersnep. Danus³⁾.
 — — Dietericus Johannes Barscherus, Zeland, Danus⁴⁾.
 1667 6 Mai Wilhardus Sidenbergius, Wilburgo—Danus, Ling.
 orient.⁵⁾.
 1673 2 Mai Johannes Bartscheer, M.⁶⁾
 1737 18 Juli Petrus de Wind . . . ex Insula St. Thomae, Th.⁷⁾.
 1739 31 Juli Fredericus de See, Danus, M. Cand.⁸⁾.
 1749 23 Jan. Pieter de Wint, St. Thomas, India occidentalis, Th.⁹⁾.

De norske Studerende vare:

- 1648 29 April Petrus Albertinus, Norwega, Polit.¹⁰⁾.
 — — Hilarius Casparus Schillerus, Norwegus, Th.¹¹⁾.
 — — Petrus Andreae Hilcandius, Norwegus, Ph.¹²⁾.

forfattet af hans tidligere Lærer Justus Tribbeck ved Skolen i Lybæk. Hans Herkomst kan ikke bestemtes paavises. 1651 indskrives ved Universitetet i Rostok Volf Henrik og Henning von Alefeld „fratres, nobiles Megapolitani, fratres germ.“

¹⁾ Hans de Hemmer, f. 1638 i Aalborg, 1658 Dr. jur. utr. (Tauber, Saml. af Biogr. om Dimitt. fra Aalborg Kathedralskole S. 52).

²⁾ Bagge Jacobsen Bruun, f. 24. Aug. 1641, Student fra Aalborg, Sognepræst til Tæbring, Outrup og Rakkeby, d. 15 Juni 1686 (Viberg Præsteh.).

³⁾ Mag. Albert Focksen With, f. 29 Jan. 1640, Sognepræst til Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, d. 29 Marts 1715 (Viberg Præsteh.).

⁴⁾ Didrik Hansen Bartsker, Sognepræst til Faxe, d. 1716 (Viberg Præsteh.).

⁵⁾ Mag. Villads Clausen Sidenborg, Sognepræst til Levring og Hørup, d. 11 Septbr. 1709 (Viberg Præsteh.).

⁶⁾ Maaske Johan Clemensen Bartsker, Sognepræst til Slagelse St. Mikkel's Kirke, d. 30 April 1744 (Viberg Præsteh.).

⁷⁾ Vistnok Pieter de Windt, begr. 28 Marts 1753 i Kbhvn., g. 12 April 1752 m. Maria Catharina Fabritius, Datter af Justitsraad, Hofagent Michael Fabritius.

⁸⁾ Fridericus van Zee, f. 31 Okt. 1707 i Holland, Provincialmedicus i Christianssand, Cancelliraad, d. 20 Jan. 1781 (Ingerslev, Danmarks Læger II 328).

⁹⁾ Se Note 7.

¹⁰⁾ Studerede ogsaa i Leyden (Pers. T. 2. B. 193).

¹¹⁾ Eiler Caspersen Schøller, f. 21 April 1628, Raadmand i Trondhjem, Overhofretsassessor, d. 1689; studerede ogsaa i Leyden (Pers. T. 2. B. 193; II R. 5. B. 223).

¹²⁾ Søn af Borgmester i Trondhjem Anders Jensen Helkand; studerede ogsaa i Leyden (Pers. T. 2. B. 193; II R. 2. B. 9).

1648 29 April Christophorus Casparus Schillerus, Norwegus,
Ph.¹⁾.

1667 22 April Ivarus Scheen, Norwagus, Ph.²⁾,

Fremmede Adelsslægter i Danmark.

XV. Pogrell.

Af C. E. A. Schøller.

Familien Pogrell (Pogarell) stammer fra Schlesien, hvor den alt 1277 nævnes som Eier af Godset Michelau ved Brieg og 1341 af Habendorf ved Reichenbach; senere erhvervede den andre anseelige Godser og udbredte sig samtidig til Polen, hvor den førte Titel af Grever³⁾. Den førte som Vaaben i Sølvfelt 3 røde Taarne, paa hvis Midte en aaben Port; paa den kronede Hjelm 3 røde Taarne med 5 Paafuglefjer paa det mellemste. Nedenstaaende 2 Brødre I. og II. indkom her i Landet.

I. *Henning Matthias Pogrell*, f. c. 1651, bisat i Nyborg ⁴/₇ 1701, † i Frederikshald, 50 Aar gl.⁴⁾ Han var 1674 Lieutenant i Feltherrens Regiment, 1675 Regimentskvartermester i 2 jydsk. nat. Regt. (B. Bülow), 1676 Capitain i 1 jydsk. Regt.; btev 1679 Fører i Drabantgarden, ²⁸/₃ 1682 Major i Marineregimentet, ¹/₅ 1689 Oberstlieutenant, ²³/₄ 1695 Oberst og Commandant i Nyborg, ²³/₉ 1699 i Frederikshald. Kjøbte Herregaarden Lammehave ¹⁸/₁₁ 1697 for 7500 Rdr. Gift 1° med Marie Elisabeth Pentz (bgr. i Petri Kirke ²²/₁₂ 1686), 2° med Eleonora Elisabeth Offenbergh († i Mai 1697, bisat i Nyborg), 3° med Dorthe v. Ahnen⁵⁾.

Børn 1a.—1e. (1a.—1b. af 1ste Ægteskab, 1c og 1d af 2det, 1e af 3die).

1. a. Barn, bgr. i Petri Kirke ²⁸/₂ 1685, 7 Uger gl.

1. b. *Hippolita*, var 1702 eneste levende Barn af 1 Ægteskab⁶⁾, † ung.

1. c. *Georg Vilhelm Pogrell*, dbt. i Nyborg ²⁷/₃ 1696. Han anfører 1731,

¹⁾ Christoffer Caspersen Schøller til Gjolmo, f. 20 Nov. 1630, Vicelagmand i Trondhjem, d. 9 April 1681; studerede ogsaa i Leyden (Pers. T. 2. B. 193; II R. 5. B. 74, 221).

²⁾ Vistnok Iver Hanssøn, Lagmand i Skien, d. 12 Juli 1693 (Pers. T. II R. 5. B. 81).

³⁾ Kneschke VIII, 200; Gauhe I, 1665.

⁴⁾ Bev. t. at føre hans Lig og registrerede Midler til Danmark uden Skifte i Norske Reg. ¹⁴/₅ 1701; Bev. til Skiftekommissairer ²⁷/₉ 1701.

⁵⁾ Personalh. Tidssk. V. 199 og 4 R. III. 218.

⁶⁾ Fyns Landsthings Skjøde og Panteprot. ²⁸/₇ 1702; Supplikprot. April—Juni 1701, Nr. 652.

at han har tjent 20 Aar fra Rytter til Lieutenant og udmærket sig ved Stralsund¹⁾). Blev $\frac{2}{4}$ 1715 Cornet i 2 fynske Rytter Regt., Lieutenant $\frac{2}{6}$ 1719, kar. Ritmester $\frac{1}{10}$ 1731, Capt. Lt. $\frac{28}{10}$ 1733, Ritmester $\frac{3}{8}$ 1734, kar. Major $\frac{24}{12}$ 1742, Second Major $\frac{8}{2}$ 1745. Han døde i Kolding $\frac{10}{2}$ 1746²⁾, bgr. $\frac{3}{8}$. Gift 1° c. 1719 med Birgitte Sophie . . ., f. $\frac{24}{6}$ 1691³⁾, † i Ribe $\frac{16}{11}$ 1732. 2° i Ribe $\frac{30}{11}$ 1733 med Anna Margrete Benedicte Winterfeld, f. c. 1706, † $\frac{19}{10}$ 1751, bisat $\frac{31}{10}$ i Sækkjøbing⁴⁾. Hun anfører ved Mandens Død, at hun har 2 Sønner samt er frugtsommelig⁵⁾.

Børn: 2a—2h (2a af 1 Ægteskab).

2. a. *Henning Matthias Pogrell*, f. $\frac{11}{11}$ 1719⁶⁾, † i Schenefeld ved Rendsborg $\frac{6}{3}$ 1781⁷⁾). Blev $\frac{8}{1}$ 1742 Adjutant i 1 fynske Ryt. Regt., Cornet $\frac{13}{9}$ 1743, Secondlt. $\frac{23}{9}$ s. A., $\frac{29}{10}$ 1745 forsat til Holsteins Ryt. Regt., $\frac{10}{12}$ 1749 Premierlt., $\frac{28}{7}$ 1756 kar. Ritmester, $\frac{24}{8}$ 1763 Second Ritmester i Oldenborgske Kyr. Regt., afskediget $\frac{13}{8}$ s. A. Gift i Juni 1751⁸⁾ med Philippine Ernestine Gerlach, Datter af Landraad i Pommern G.
2. b. *Christian Carl Pogrell*, dbt. i Kolding $\frac{23}{11}$ 1734, † i Ribe $\frac{6}{6}$ 1781⁹⁾) Page $\frac{30}{5}$ 1746, Cornet i Oldenborgske Ryt. Regt. $\frac{14}{6}$ 1754, fik 1759 Tilladelse til at bivaane en Campagne ved den franske Armé, aide de camp hos General St. Germain, fik Premierlt. Kar. fra $\frac{28}{2}$ 1759, var endnu 1761 i fransk Tjeneste, da han $\frac{1}{7}$ s. A. blev kar. Ritm. i Oldenborgske Ryt. Regt., $\frac{18}{10}$ 1763 Second Capitain i fynske Dragon Regt., $\frac{1}{6}$ 1767 Comp. Chef i falsterske gev. Inf. Regt., var Major i russisk Tjeneste, da han $\frac{3}{6}$ 1773 fik Expectance paa Commandantskabet paa Rosenborg, $\frac{29}{1}$ 1774 Major, $\frac{3}{4}$ s. A. Kammerherre, $\frac{1}{10}$ 1776 Chef for 4 Husarescadron, $\frac{1}{6}$ 1780 Premier Major i 2 Husar Regt.
2. c. *Georg Vilhelm Pogrell*, dbt. i Kolding $\frac{10}{10}$ 1735, † i Kjbhv. $\frac{27}{6}$ 1804¹⁰⁾, bgr. fra Helliggeist K. $\frac{1}{6}$, Volonteur Sœcadet $\frac{6}{9}$ 1755, virk. Cadet $\frac{25}{12}$ s. Aar, Afsked $\frac{1}{10}$ 1766, Secondlieut. i norske Livregiment $\frac{2}{11}$ 1769, Premierlieut. $\frac{31}{1}$ 1781. Søger 1784 Afsked, da han 1779 har mistet sit Helbred ved Krudttaarnets Sprængning¹¹⁾). Afsked $\frac{11}{2}$ 1785, $\frac{4}{3}$ s. Aar Patent som Capitain. Consumptionsskriver ved Amagerport $\frac{20}{7}$ 1791. Gift i Frelserens Kirke $\frac{31}{8}$ 1792 med Christiane Marie Wahl.
2. d. *Frederikke Benedicte Deliana Dorethea*, dbt. i Kolding $\frac{20}{11}$ 1736,

1) Ref. Sag. $\frac{3}{10}$ 1731.

2) Ref. Sag. $\frac{21}{2}$ 1746.

3) Ribe Kirkebog.

4) Jvf. Personalh. Tidssk. IV R. I |B. 160; Bev. til at sidde i uskift. Bo $\frac{7}{8}$ 1746.

5) Ref. Sag. $\frac{16}{2}$ 1746.

6) Ref. Sag. $\frac{16}{3}$ 1746.

7) Adr. Cont. Efterr. 1781 Nr. 44.

8) Indk. Breve til Overkrissecretairen 1751.

9) Adr. Cont. Efterr. 1781, Nr. 102.

10) Skiftet i Forsegl. Prot. 1804—05, Nr. 1, 572; Kirkebogen angiver urigtigt hans Alder til 59 Aar.

11) Indk. Sager 1784 1 Depart. Juni Nr. 169.

- † $^{12}/_4$ 1798¹⁾. Gift med Landraad Christian Vilhelm Levin Ernst v. Schleppegrell, † i Slagelse $^9/_4$ 1818²⁾.
2. e. *Frederik Pogrell*, dbt. i Kolding $^{23}/_6$ 1739, bgr. s. St. $^6/_5$ 1740.
2. f. *Frederik Carl Pogrell*, dbt. i Kolding $^{17}/_{10}$ 1740, bgr. s. St. $^{14}/_6$ 1742.
2. g. *Henning Carl Pogrell*, dbt. i Kolding $^{11}/_8$ 1745, bgr. s. St. $^5/_6$ s. A.
2. h. *Georgine Vilhelmine*, f. $^{12}/_4$ 1746 i Kolding, dbt. $^{14}/_4$, † $^4/_5$ 1775. Gift $^{19}/_2$ 1770 med Stiftamtmand over Fyens Stift, Geheimeconferensraad, Kammerherre, hvid Ridder Paul Rosenørn Gersdorff til Vosnæsgaard. f. $^9/_{11}$ 1743, † $^{10}/_6$ 1810.
1. d. *Eleonore Elisabeth* dbt, i Nyborg $^{15}/_6$ 1697, † lille.
1. e. *Marie Elisabeth*, † 1734, bgr. i Ringe $^6/_6$. Gift $^{28}/_6$ 1721 med Generallieutenant, hvid Ridder Herman Frederik Beenfeldt til Lammehave, f. 1687, † $^{24}/_9$ 1761³⁾.
- II. *Georg Vilhelm Pogrell*, Broder til I⁴⁾, var i Decbr. 1677 Gefreiter Korporal i Broderens Comp. af 2 jydsk Nat. Regt., da han blev Fændrik⁵⁾. Blev $^9/_8$ 1680 Fændrik i Liv Regt., afgaaet $^6/_6$ s. A., afskediget af Krigsret paa Grund af en Tumult i Kjøbenhavn⁶⁾. Fik $^{21}/_{12}$ 1702 Skjøde paa Lammehave med 104 Tdr. 4 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Hartkorn for 7032 Rd.⁷⁾ Var 1703 Capt. Lieutenant⁸⁾, † paa Lammehave $^{14}/_8$ 1726, begr. i Ringe $^{20}/_8$. Gift med Hedevig v. Ahnen⁹⁾, † paa Lammehave 1734, bgr. i Ringe $^{18}/_4$, Datter af Amtmand Preben v. A. og Karen Vind. De havde ingen Børn, men Broderdatteren Marie Elisabeth opholdt sig i deres Hus.

Af samme Familie have staaet i dansk Tjeneste *Caspar Pogrell*, der $^{12}/_6$ 1683 blev Fændrik i Marineregimentet, $^9/_2$ 1689 Premierlieut. og fik Afsked $^{14}/_{11}$ 1693, og *Bernhard Moritz Pogrell*, der $^{10}/_9$ 1701 blev Fændrik i 1 Batt. af Pr. Georgs Regt., Secondlieut. $^{17}/_4$ 1703 og mangler i Etaterne for 1704.

¹⁾ Testamente til Fordel for Manden dat. Sæbyholm $^{20}/_{10}$ 1767.

²⁾ Skiftet i Slagelse Skifteprot. 1815—21, S. 175.

³⁾ Jvf. Personalh. Tidssk. 4 R. III. 218.

⁴⁾ Fyens Landsth. Skjødeprot. $^{28}/_7$ 1702.

⁵⁾ Indkomne Sager 1677, Nr. 700.

⁶⁾ Indk. Sag 1680, Nr. 205.

⁷⁾ Fyens Landsth. Skjødeprot. 1702.

⁸⁾ Svendborg Amts Skifteprot. 1703.

⁹⁾ Deres Testamente $^7/_1$ 1706 i fynske Reg.

Brevvexling mellem Ægteparret Pram og Oluf Christian Olufsen under dennes Udenlandsrejse 1793—96.

Meddelt af **H. Ehrencron-Müller.**
(fortsat).

Olufsen til Fru Pram. Göttingen den 26. Marts 1794.

Jeg vilde ret inderlig ønske, Frue Pram, at De var her. De vilde da lære at kiende et rigtigt Foraar. Jeg har glædet mig saameget derover, at jeg er fuldkommen forsonet med al Göttingens Keedsomhed.¹⁾ Vi have nu i mere end tre Uger havt et saa gandske fortreffeligt mildt og klart Veir, at Kiøbenhavns Sommere ikke kunne være skønnere. Mark og Eng ere saa grønne, som de blive, Træerne have allerede store aabnende Knopper, og nogle ere gandske udsprungne. En stor Mængde nydelige Smaaebloster staae i fuld Flor. Kort, det er Foraar. Jeg har i otte Dage løbet omkring hver Eftermiddag, klavret op paa de høieste Bierge, giennemvandret de dybeste Dale, de tætteste Skove, og intet har manglet i min Lykke uden Een at dele den med. Var De nu her, gode Frue Pram! hvor vi skulde spasere. De skulde aldeles intet have at befrygte af en lumsk Norden eller Østenvind; Deres Aftenspaseregange vilde tvertimod gjøre Dem meer bekiendt med Zephirerne end alle vore slette Vers. Jeg vilde føre Dem omkring i alle Naturens deilige Værelser her, og jeg er vis paa De vilde blive forlegen for at vælge Dem en Plet til en lille Hytte. Jeg for min Part blev ikke forlegen ved Valget til min, den skulde være i Nærheden af Deres. Ret alvorligt, jeg troer, jeg vil kiøbe mig nogle Faar og være Hyrde. Det slaaer dog ogsaa ind i Oeconomien, som jeg egentlig skulde reise paa, og man lærer altid meest, naar man selv lægger Haand paa Værket. Men Himlen forlade mig det, jeg troer jeg reiser meer paa Foraar, Skove, Bierge og Dale end paa Agerdyrkning. Jeg veed ikke, om De har læst nogetsteds, at Göttingen ligger i en Dal; om saa er, vil Deres Skarpsindighed have draget den

¹⁾ Olufsen, som i sine første Breve fra Göttingen havde været saa misfornøjet med denne By, leverede siden (Minerva 1797 II. p. 1 ff.) en betydelig gunstigere Skildring af den.

Slutning deraf, at denne Dal er omringet af Bierge. Naar De nu tænker Dem en Flod, som i nogle allerkiereste Bugter slynger sig gennem Dalen, Agerland paa begge dens Bredder, og oven over dette Agerland paa hver Side en Biergstrækning, som snart er jevn nedglidende, snart tilspidset til steile Fielde, med dybe Tverdale og Skov, og nu alt dette rigeligen bestrøet med deilige røde Landsbyer, saa har De et nogenlunde rigtigt Begreb om Göttingens Environs. Men gandske fuldstændigt er det dog ikke. Egnen har een Skønhed, som ingen Dansk Egn kan faae, nemlig, de prægtigste Ruiner af gamle Ridderborge. Tre saadanne ligge paa den ene Biergstrækning, paa udgaaende Spidser af steile Fielde. Jeg ønsker inderlig, at De maatte faae dem at see. De vilde med mig beundre disse majestætiske Taarne, de revnede favntykke Mure, de uhyre Hvælvinger, som nogle Aarhundreders Storme og Regn og Lynild endnu ikke har kunnet gandske nedsmulre. Den skønneste af disse Ruiner er die Plesse.¹⁾ Jeg var der for nogle Dage siden. Veien dertil gaar igiennem en rædsom Skov. Den ligger paa et Bierg, der fra alle Sider hæver sig brat i Veiret. Biergets skovklædte Sider er bedækket af de nedstyrtede Stene. Ved dets Fod ligger en lille Landsbye i en rund dyb Dal. Alting aander her Eensomhed og Høitidelighed. Oldtidens Minder helliger denne melancholsk skønne Afkrog. Jeg klavrede med usigelig Besværlighed op mellem Gruset, og var nær plumpet ned i en gammel Brønd, der som man siden fortalte mig, er et par hundrede Alen dyb. Imidlertid slap jeg, og med en Forvovenhed, som jeg selv maatte laste, arbeidede jeg mig over Brokker og Stene, gennem revnede Hvelvinger og Vægge op i det høieste Taarn. Næsten hver Steen jeg greb, gik løs, enhver jeg fæstede Foden paa, faldt ned, men jeg blev ved, saa meget mere som jeg her ingen Fare var i, da jeg ikke kunde tage anden Skade end at støve min Kiol, thi det inderste var gandske fyldt med løs Gruus. Omsider triumferede jeg, og naaede Taarnets øverste Rand. Neppe havde jeg sat mig paa den Throne, hvortil mit Mod havde ført mig, før et stort Muurstykke af Taarnets Kant tæt ved mig styrtede med en gyselig

¹⁾ Beliggende noget udenfor Göttingen, et meget yndet Udflugtssted.

Raslen ned i Afgrunden. Jeg blev siddende og nød i al sin Fylde den herlige Natur, der smilede under mine Fødder. Ogsaa her ønskede jeg Dem ved min Side. Taarnets øverste Flade var begroet med Græs og smaae Buske. I en lille Afkrog mellem nogle fremragende Stene blomstrede nogle uskyldige Smaa-blomster. Jeg tog et par af dem for at sende til Dem, at De maatte blive overbeviist om, at jeg tænker Dem og Deres Ven-skab i Forbindelse med alt, hvad der leder mig til Glæde. Jeg haaber, at De har allerede seet disse smaae Vidner herpaa.

Som sagt, Frue Pram, jeg vil være Hyrde. Det er kun ilde, at jeg ikke synger synderlig godt, thi deraf følger, at jeg vil komme til kort i alle de Veddesange, der forefalder i Hyrdelivet. Jeg maae være betænkt paa et godt Forraad af udskaarne Hyrde-stave og Bæggere, for at betale Legene med strax, ellers lægger man Sag an imod mig og tager mine stakkels Faar fra mig. Det allerværste vil blive at faae en Hyrdinde. Her i Egnen er slet intet, man kan gjøre Hyrdinder af. Jeg maae forskrive mig een; og kiøbe en halv Snees Faar til hende. Men efter denne Forberedelse vil det see underligt ud, naar jeg efter den sande Hyrdeetiquette i de første Dage gaaer og lusker omkring hende, uden at nærme mig, og udstøder Sukke, fordi min forskrevne Daphne er saa grum, da hun dog sikkerlig vilde komme rendende, saasnt jeg gav det mindste Vink. Men det maae ikke hielpe. Man maae Skik følge. De ser altsaa gode Frue Pram, at De nu ikke er sikker for at komme til at betale Porto af et meget smukt udskaaret Valdbirkebæger, hvormed jeg har isinde at tilmelde Dem Aabningen af min pastorale Løbebane. Jeg venter da et Baand igien.

Ifald dette hele Forsæt gaaer overstyr, saa har jeg besluttet at reise herfra imellem den 16 og 20 April, for i Sommer at tumle om her i Tydskland og med Efteraaret at indfinde mig i Engelland. Inden jeg forlader Göttingen, faaer De et Afskeeds Brev. Jeg haaber ogsaa at faae et fra Dem med mange gode Ønsker til min forestaaende Reise. Naar De vil være saa god at afsende disse gode Ønsker fra Kiøbenhavn inden den 10 eller 12 April, eller lidt før, saa vil jeg kunde nyde den Glæde at

læse dem her. De bør nu betænke, at jeg rimeligviis ikke den hele Sommer igiennem kan faae det mindste at høre fra Dem; thi det vil blive mig temmelig vanskelig altid saa bestemt at kunne angive min Adresse, at nogen kunde rette sig derefter, og nødvendig vilde jeg udbede mig Breve, som det ingen Rimelighed har jeg kan faae. —

I næste Uge agter jeg at gjøre en lille Udflugt 4 Mile herfra til Harz, for at see Bierge og Biergværker. Naar jeg kommer tilbage, skriver jeg Etatsraad Rothe til. Jeg har endnu ikke skrevet ham til, ikke heller Frue Lange. Frue Plum¹⁾ har jeg faaet et Brev fra. Hun er syg, det gjør mig meget ondt. Jomfrue Monrad har ogsaa været saa god at sende mig et Brev. Jeg skriver hende til een af Dagene, naar min Tiid vil tillade mig det, thi den er kun knap, dels for mine Omvandringer, som ikke vel bør forsømmes, dels fordi jeg har travelt med at gruble paa min Reiseeqvipage, og min begyndende Indpakning. Denne Foretning (sic) har en særdeles Behagelighed for mig, og derfor begynder jeg saa tilig derpaa; i Kiøbenhavn vilde det ikke ret gaae dermed. Nu har jeg en mørkblaae Kiøle, en sort Stadskiøle, og en graae Reisekiøle, samt en grøn Trøje, en Overkiøle, en stor Reisekappe, 4 Vester og m: Al min Eqvipage kan maaelig rummes i en maadelig Kuffert, saa jeg ikke kan faae megen Uleilighed af mit Tøi. Med den i Vognen, en stor Pibe i Munden, en Prygl i Haanden, en nydelig brun Portefeuille i den ene Lomme, Kikkert og Reise Kart i den anden, Tobaksdose i den tredje, Uhr i den fjerde, en tarvelig Reisekasse i den femte udvandrer jeg da for at indhøste Kundskaber og Glæde, om det vil lykkes. Lidt af det sidste venter jeg dog hist og her, thi den idelige Bevægelse, lutter nye Gienstande, Frihed til at forlade ethvert umoersomt Sted, ingen Bekymringer, maae dog sikkert have nogle gode Virkninger. Jeg skal flittig berette Dem, hvordan det gaaer.

Det vil nu blive ganske uundgaaeligt, gode Frue Pram, at

¹⁾ Marie Sophie Hviid (f. Munk), Enke efter Regensprovst. A. C. Hviid, ægtede 1792 daværende Sognepræst i Korsør og Taarnborg Frederik Plum (f. 1760 † 1834), der 1811 blev Biskop i Odense. Fru Plum døde 1829.

De lader mig vide, hvor De vil tilbringe Deres Sommer om paa Bakkehuset, eller ved Canalen.¹⁾ Jeg bør dog vide, hvor jeg skal dreie mine Tanker hen, naar jeg tænker paa Dem; og De føler ganske sikkert selv, hvor ufuldstændig vor Forestilling af fraværende Mennesker er, naar man ikke kan see dem i Forbindelse med nogen bekiendt, eller bevidst Gienstand. Det er mig om at giøre, at Tanken om Dem bliver mig ligesaa tydelig og levende, som den vil blive mig en sædvanlig Følgerinde.

Vær saa artig at sige Pram, at jeg har havt Efterretning fra Kiøbenhavn, at Classen og Colbiørnsen ikke ønskede, at nogen af Priisskrivterne bleve trykte, siden de nu have fundet General Classens egen Plan²⁾. Altsaa maa han ikke lade min trykke.

Nu begynder jeg næsten selv at synes, at dette Brev ikke fattes paa vedbørlig Længde; og jeg vil derfor holde op, saameget mere som jeg dog aldrig blev færdig, om jeg vilde opregne alt det meget venskabelige og smukke og gode, som jeg stedse vil have at sige Dem.

Olufsen.

Fru Pram til Olufsen.

D. 8 April [1794].

Ret inderlig Tak, gode Olufsen, for Deres skønne lange Brev. Det kom just i et Øyeblik, da jeg ikke var saa synderlig vel tilmode, og dets Læsning gjorde en meget god Virkning. Jeg glædede mig med Dem over Deres skønne Foraar, over de nydelige smaa blaa Blomster, som det har frembragt, over Deres Venskab, som indgav Dem den smukke Idee at sende mig dem, og over den muntre Tone, hvori De tæler om Deres smaa Omvandringer, og de tilkommende større, hvoraf De spaaer Dem saa megen Glæde. Blid Munterhed hos en Ven man ynder er anstikkende, det har jeg ofte erfaret, og gjorde Erfaringen paa nye igien ved at læse Deres Brev. Tak da endnu engang. Tidt skiælvede jeg dog ved Beskrivelsen om Ruinerne, De har besøgt, jeg fandt Dem temmelig forvoven min gode Olufsen, og vil for Fremtiden bede Dem erindre, at det er mueligt at brække Halsen. Man har Exempler paa, at Sligt før er skeet. Det er ilde,

¹⁾ Pram boede paa denne Tid Holmens Kanal Nr. 399. ²⁾ Prisskriftet blev heller ikke trykt, da man fulgte den af Classen selv opsatte Plan.

siden De er saa stor Elsker af den Ting, jeg meener Ruiner, at De ikke er her i denne Tid, De vilde have Deres Lyst og Glæde af de Christiansborgske, som ere vel saa kiække som de salige Ridderes. Vi har ogsaa her i en Uges Tid havt et usædvanligt skjønt Foraarsveir, men da det ikke er vores Skik her at begynde paa Foraaret førend sidst i Juni, har Storm Regn og Kulde ærlig indfunden sig igien som sædvanlig. Sommerens tre eller fire Uger kommer jeg nok til at fordrive ved Canalen, og derover er jeg slet ikke bedrøvet. Vores forehavende Tunis Reise var kommen Hr. Orm¹⁾ for Ørene, og da der indfandt sig Liebhabere til vores Værelser, leiede han dem bort. Siden alle de andre i hans Huus ogsaa vare bortlovede, er der intet at faae for os, om vi end vilde. Alt det Land, jeg kommer til at nyde i Sommer, bliver en fiorten Dage, jeg agter at tilbringe i Slagslunde²⁾ for at drikke en god reen Kiernemelk, som man siger skal være meget sund for Brystet. Mit har kun været meget maadeligt i Vinter. Min Boelig agter jeg for det meeste at opslaae paa Altanen, omringet med de smukke Urtepotter, De gav mig sidste Foraar, og som jeg har været saa heldig at conservere got Vinteren over. Didhen beder jeg Dem at sende en gang imellem en liden venskabelig Tanke, naar De vandrer om i den heele vide Verden, som nu aabner sig for Dem. Saaledes siddende i en fuldkommen Eensomhed, kan De vel forestille Dem, hvilken Fest det vil være for mig, naar Postbudet bringer mig et af Deres Breve. De har lovet at skrive saa ofte som det kan lade sig giøre og det stoler jeg paa. De kan holde Deres Ord, det har Deres Flittighed i Göttingen beviist mig. Vi er saa fattige her paa Nyheder, at jeg slet intet i Dag har at fortælle Dem, uden at Frue Plums Broder er bleven Doctor i Corsør.³⁾

¹⁾ Formodentlig Ejer af et eller andet Landsted udenfor Byen. ²⁾ Hos Prams Fader Henrik Frederik Christiansen Pram (f. 1726 † 1800), der siden 1765 var Sognepræst i Slagslunde. ³⁾ Hans Munk (f. 1770 † 1848) tog 1792 medicinsk Examen, det følgende Aar Doktorgraden og blev $\frac{25}{4}$ 1794 Stadslæge i Korsør. 1796 berejste han efter kgl. Befaling Christiansand Stift for at undersøge Radesygen, Sygehusene o. l. 1798 nedsatte han sig som Læge i Stavanger og Resten af hans Liv var hans Virksomhed knyttet til hans nye Fædreland.

At Lotte er mit Schwilligen ein wenig schwanger, veed De jo alt. Nogle sige her, at Baggesen¹⁾ skal være død, andre sige, han skal kun være plyndret; dog har jeg ikke hørt det af nogle af hans Venner her, som kunde vide det bestemt. Har De intet hørt derom? Den gode gamle Etatsraad Rothe besøger mig som sædvanlig, han spørger ret ofte om Dem, og det vilde vist glæde ham, dersom De skrev ham engang til. De veed, hvor meget han interesserer sig for Dem, ja saa meget, at jeg troer, han ofte har plaget Dem med sine mangfoldige Ideer for Deres tilkommende Lykke. Vi har aldrig været saa eensom som i Vinter i Henseende til Aftenbesøgelser, hvoraf De veed vi stundom har havt en velsignet Hoben. Hvor mangen Aften har jeg ikke ønsket Dem paa Deres sædvanlige Sted her i vores gamle gode Sofa! Dog er Vinteren gaaet, og saaledes vil Sommeren ogsaa glide hen, i hvor meget jeg gruer for den med dens kiedsomme Spaseretoure og alt det øvrige plagende Kram, som hører dertil. Kun to Gange har jeg været paa Comedie, hvoraf jeg den ene har seet Pigen fra Marienborg, som morede mig meget. En ung Actrice Jomfrue Smidt,²⁾ hvoraf der med Tiden kan blive noget got, var Pigen, og spillede den Rolle meget nydelig.

Nu gode Olufsen vil jeg tage Afskeed med Dem for lang Tid, formoder jeg. De maae være overbeviist om, at mine beste Ønsker skal følge Dem paa alle Deres Omvandringer, og saa ofte De vil lade mig tage Deel i de mange Glæder, De vist vil komme til at nyde, skal jeg ret af Hiertet deele dem. Kunde mine Forbønner afværge alle Uheld alle Plager og Møisommeligheder fra Dem, vilde der vist intet saadant møde Dem paa Deres Veie, De vilde altid være glad og lykkelig. Jeg glæder mig til et Brev endnu fra Gött. Jeg anbefaler mig i Deres gode Venskab og Erindring.

Marie Pram.

¹⁾ Paa denne Tid var Baggesen efter 1793 at have forladt Danmark paa Rejse til Wien og Norditalien og senere sammen med sin Hustru paa Alpevandring. ²⁾ Ellen Marie Smidth (f. 1774 † 1842), ægtede 1797 Skuespiller Jens Stephan Heger. 1832 tog hun sin Afsked fra Teatret, hvor hun havde haft et stort og omfattende Repertoire.

Olufsen til Fru Pram.

Göttingen d. 19. April 1794.

Nu er det forbi; det er at sige, i Morgen reiser jeg herfra, for at prøve, hvad Tydsklands øvrige Egne kan have at moere mig med. Jeg har hele Eftermiddagen havt umaadelig travlt, deels med at indpakke, deels med at tage og giøre Afskeeds Visiter; og da alt dette var tilendebragt, gjorde jeg en eensom Tuur rundt paa Volden, min kiereste Spaseregang, hvor jeg har gaaet saa mangen Time i stille Nydelse af mig selv, og af kier Erindring om Danmark. Her tog jeg da Afskeed med den livløse Natur omkring Göttingen. Den har, som overalt, været mit bedste og kiereste Selskab, og dobbelt hellig her, hvor jeg egentlig intet andet har havt. Denne eensomme Vandring var mig usædvanlig høitidelig. Voldalleens deilige Træer ere næsten gandske udsprungne. Paa begge Sider stode Haverne tæt til Volden, hvis utallige Kirsebær, Blomme og Æbletræer stode bedækkede med nyfødte jomfruelige Blomster. Maanen skinnede, ikke et Menneske uden jeg var der, alting var stille, halv lyst, høitideligt. Jeg giennemgik mit göttingske Liv, drømte om mine tilkommende Glæder, omsider giftede jeg mig og saa videre. Jeg forsonede mig gandske med Göttingen, og gik hiem da Klokken slog tolv. Nu opfylder jeg en anden ikke mindre vigtig Afskeedspligt, hvorved, som jeg haaber, ingen Forsoning er nødvendig; jeg tager nu Afskeed med Dem, gode Frue Pram, og takker Dem for den venskabelige Hielp, Deres kiere, og som jeg maae tilstaae, ikke alt for sieldne Breve, have givet mig i min hidtil saa eensomme og venskabsløse Forfatning. De har været meget god imod mig, og dersom det var muligt, at min Følelse deraf kunde tiltage, saa maatte den her i Göttingen være steget betydeligt. Nu da, kiere Veninde; bliv ved at tro, at jeg stedse er i Göttingen, og hold ret meget af mig; — Klokken er to, og Klokken fire reiser jeg. Altsaa kan jeg ikke i Nat faae dette Brev færdigt; men paa min næste Station tager jeg atter Pennen fat. — Nu ikke et Ord meer fra Göttingen, uden endnu engang min inderlige Tak for de lykkelige Timer, Deres Breve og Erindringen om Dem have givet mig her.

Clausthal¹⁾ d. 21. April.

Jeg har aldrig reist fra noget Sted med halv saa megen Fornøielse som i Gaar fra Göttingen. Selv hele Naturen syntes at bifalde min Afreise. En skønnere Foraarsmorgen har jeg ikke seet. Alle de mangfoldige Kirsebær og Blommetræer i Göttingens Haver langs Landeveien stode besneede med Blomster. Luften var ætherreen, og stille. Hvormeget alt dette stod mig an, behøver jeg ikke at beskrive Dem. Jeg veed ikke, om De er stærk nok i Geographien til at erindre, at Clausthal ligger paa den Biergstrækning, som hedder *Harz*. Jeg har allerede været her een Gang, for florten Dage siden, og det staaer mig ubeskrivelig godt an. Her er Bierge, store Granneskove (sic) ,Biergværker og en Deel artige Piger. Selskabelig er man ogsaa. Man beder mig til Bords, kalder mig Hr. Professor, viser mig omkring, og gjør ret meget Væsen af mig. Jeg samler al min mineralogiske og chemiske Viisdom sammen for at spille en god Rolle, og hidtil er det gaaet ret godt. Det er noget andet end i Göttingen. Man forsikkrer mig, at jo længere jeg reiser frem i Tydskland, desto kiønnere bliver Pigerne, og des selskabeligere og giestfriere Nationen. Jeg begynder ret at lide Tydskland. Jeg takker Dem for Deres smukke Afskeeds Brev. Det gjør mig kun ondt, at De næsten slet intet vil nyde af Sommeren, som formodentlig vil blive usædvanlig skøn. Deres Altan er vel noget, men langt fra ikke nok. Den skaffer Dem Udsigt, men ikke til grønne Ager og Enge; den giver Dem ingen Landluft, og ingen Omvandringer; og de florten Dage i Slagslunde betyde ikke stort. De maae endelig see til at faae en anden Leilighed, om det saa blot bliver paa Blegdammen, hvor De dog i det mindste kan faae en Have at opholde Dem i. For Deres Sundhed er et omvankende Sommerliv aldeles nødvendigt. De Vanskeligheder, dette fører med sig, er virkeligen ubetydelige imod dets Fordeele, og jeg er vis paa, at De selv har sporet velgiørende Følger endog om Vinteren af Deres sidste Land-Sommere. Det er mig en ubehagelig Tanke, at De nyder Aarets bedste Maaneder

¹⁾ En lille Bjærgby i Harzen.

i en Art af Halv-Vinter, medens jeg i et mildere Clima saa meget glæder mig i Favnet af en yndigere Natur. Var jeg i Kiøbenhavn, vilde jeg ganske tilforladeligt spille Cabaler for at drage Dem ud af Deres frivillige Sommer-Arrest. Jeg synes, at en Flok Faar i det grønne er behageligere end en Flok Matroser, Blomsternes Uddunstninger bedre end Canalernes, intet Selskab er langt bedre end Holmens Frues, og overalt at Fortrædeligheder i Byen ere meget fortrædeligere end Fortrædeligheder i fri Luft. Jeg siger Dem endnu engang, og jeg beder dem ret venkabelig derom. Skaf Dem i det mindste et Værelse uden Porten, hvor De kan tage ud naar Veiret er godt; dette Værelse bør være indrettet til at kunne sove deri en Nat imellem. Det har altid for mig havt en lønlig Behagelighed, imod Aftenen at forlade Byen for at tilbringe en qvalm Nat i en kiøligere og friere Naturs Arme.

Etatsr. Rothe beder jeg hilse. Jeg skriver ham til om et par Dage. Jeg skylder nu saa mange Breve bort, at jeg næsten ikke kan overkomme dem, og jeg bliver rimeligviis nødt til at gjøre en Art af Brev-Bankerot. Om tre eller fire Dage reiser jeg herfra til Gotha.

Om Baggesen er død eller plyndret, veed jeg ikke. Reinhold¹⁾ fra Jena, som passerede Göttingen for at gaae til Kiel, vidste intet derom. Jeg veed blot dette, at Baggesens Søn er død²⁾, og at Wieland gav ham en lille Datter³⁾ med til Bern.

I Gotha haaber jeg at kunne skrive Dem til igjen; men jeg lover intet uden blot at skrive, saa tidt jeg kan. Paa en Reise dependerer man af alt for mange Hændelser til altid at være tilbørlig Herre over sin Tiid. Lev meget lykkeligt kiere Veninde, faae Dem et Sommerværelse; og tænk undertiden paa mig.

Olufsen.

¹⁾ Karl Leonhard Reinhold (f. 1758 † 1823), bekendt som filosofisk Forfatter, var siden 1787 Professor i Jena; i 1794 blev han kaldet til Professor i Kiel. Han var en Svigersøn af Wieland. ²⁾ Hans førstefødte Søn Ernst, der døde kort efter Sønnen Carl Reinholds Fødsel. ³⁾ Charlotte Wieland, der 1795 blev gift med Digteren Salomon Geszners yngste Søn Heinrich. (jfr. Jens Baggesens Biographie. II. p. 18. 133).

Olufsen til Pram*).

Clausthal d. 21. April 1794.

Du har rigtig nok Ret i, at jeg skylder Dig Svar paa to Breve. Men som man raaber, faaer man Svar. Raaber man kort, saa bliver Svaret ogsaa kort. Jeg beder Dig dog ret at alvorlig overlægge, hvilken skammelig Opførsel det er at skrive mig Breve til paa et halvt Octavblad, hvoraf endda den ene Side ovenikøbet er gandske hviid; og er det da Ret, at ende saadanne korte Breve med Undskyldninger for Korthed paa den Grund, at man vil skrive næste Postdag udførligere; naar alligevel den næste Postdag passerer gandske Brevløs. Om vi har Krig, eller faaer Krig, om Rahbek blev radbrækket; faaer jeg ikke at vide. Om Ildebranden bliver jeg affærdiget med „jeg skriver Dig intet derom, thi jeg skriver en Bog derom“. Heraf burde jeg vente, at Du havde sendt mig den Bog. See her, gode Herre! Saadanne utilbørlige Ufuldstændigheder maae man ikke tillade sig; med mindre man vii straffes med Korthed igien, eller slet intet. Dersom jeg reiser udenlands, saa reiser Du indenlands. Kan mine Efterretninger interessere Dig, saa ere Dine maaskee endnu kierkommere for mig. Giensidighed er ingensteds nødvendigere end i Brevskriverie, og Egennytte ingensteds tilladeligere.

Nu har jeg da forladt den almindelige Studerestie, ved Leinens Bredder, og drager ud i al Verden for at søge oeconomiske Eventyr. Jeg har allerede gjort Dig Regnskab for den Tuur jeg gaar, og jeg vil efterhaanden melde Dig, hvorledes jeg gaar. Morsomt vil dette Reiserie vel sagtens være, og var det endnu mere, dersom jeg foruden at reise paa Oeconomie ikke tillige var nødt til at reise med Oeconomie.

Da de classenske Executores nu (og først nu!) have fundet den Salig Herres egenhændige proprio marte udarbejdede Plan, saa er der ikke at tænke paa nogen Anden. Det bliver endog Pligt, at intet bedre bringes i Omløb, og derfor maa hverken min eller noget Menneskes Plan trykkes. Altsaa kan Du bruge min Afhandling efter Behag, kun ikke trykke den.

*) findes hos Øst 1835. Nr. 45. p. 353 ff.; Originalen har jeg ikke set, men tilsyneladende har Øst intet udeladt.

I Anledning af Slottets Brand, og den Krig, som vi formodentlig faaer, er det faldet mig ind den store Lighed, der er mellem den Maade Danmark ender dette Aarhundrede, og den hvorpaa det begyndte det. — —

Jeg lever her i Hiertet af Harzbieregene, imellem Mineraloger og Biergmænd; selv leger jeg Mineralog, og spiller hidtil min Rolle godt. Det var min Plan at opfylde et Ønske, som mange af mine gode Venner have gjort, nemlig at komme paa Bloksbiereg. Men jeg tvivler paa det lader sig gjøre i denne Aarstiid. Forresten er dette Bierg, som overalt hele Harz, ikke nogen Biergegn, der kan maale sig med Norge. Det var mig ubekjendt, at Kröpfe¹⁾ ere her ligesaa almindelige som i Schweiz. Husene ere for det meste bygte af Tømmerstokke, ligesom i Norge, dog ikke i Stæderne. Agerdyrkning kan her ikke drives formedelst Kulden; og formedelst Kuld kan jeg virkelig ikke skrive mere. Om et par Dage reiser jeg til Nordhausen, derfra til Gotha. Bliv Du hvor Du er, og lev godt.

Din Olufsen.

Olufsen til Pram.

Augsburg d. 21. Juni 1794.

Man kan ikke skrive Breve paa en Reise; i det mindste kan jeg ikke, thi ellers maatte jeg for længe siden have skrevet Dig til. Jeg veed ikke, hvorledes andre Reisende bære sig ad, men dette veed jeg, at jeg ikke er i stand til at skrive to Sider uden at tabe noget af det, jeg paa hvert Sted ønskede at kiende. Lidt efter lidt bliver jeg ført tilbage fra denne Vildfarelse, og vil i det følgende derfor blive en flittigere Brevskriver, thi jeg kommer mere og mere efter, at alting er ikke værdt at see; at alting er ikke værdt at vide, og at man overalt veed meget meer end man troer selv. Jeg har nu som Du seer travet tvers igiennem Tydskland, og ærlig talt, den hele Reise fra Göttingen af til Augsburg vilde jeg ønske at kunne ombytte med to Maaneders Ophold i en eneste Egn. Reiser man som en ung Enthusiast, der for Alvor fryder sig over at see en Gien-

¹⁾ Kretinere.

stand i Naturen, som han før kun kiendte af en Bog, saa har man alletider Leilighed til at glæde sig, var det endog kun over Kirketaarne og Munkeklostre. Men jeg maae i Fortrolighed aabenbare Dig den Hemmelighed, at man lærer ikke nær saa meget paa en flygtig Reise, som de flygtige Reisende saa gjerne ville indbilde os. Den eneste Nytte, den fører med sig, er at man hist og her faaer et eller andet Begreb giort anskueligt; at man lærer at indsee, at Verden er sig selv ikke saa saare ulig, og endelig, hvilket er det fornemste, man skaffer sig uformærkt en Maalestok, hvormed man temmelig sikkert afmaaler Mennesker, og Gienstande af Naturen og Konsten. Den idelige Reisen fører ellers en Uleilighed med sig, som man ikke drømmer om hiemme, naar man tænker paa, hvilken lyksalig Ting en Reise er; nemlig at man ved bestandig at rulles om til Gienstande, hvorved man venter Nyhed, men finder i det høieste kun Ubekiendthed, bliver omsider kied af ideligen at skuffes i sine overspændte Forventninger, og tilsidst falder en Sløvhed, en Ligegyldighed over Sielen, som ofte berøver Een Opmærksomhed paa Gienstande, der virkelig fortiente den. Nærværende Krigstiider ere ogsaa de allerværste at reise i; ikke fordi Krigen hist og her i de Egne, jeg hidtil har gennemreist, gjør Opholdet noget kostbarere, thi dette udgjør dog ikke noget saa overmaade betydeligt, men fordi den almindelige Opmærksomhed er, hvor man kommer hen, ene og alene vendt ad Nederlandene til; Feldtslag til Lands og til Vands, Belei-

München d. 30. Juni.

ringer, Fredsrygter og tusende andre Ting, som staae i Forbindelse dermed. Det er utaaeligt ikke at høre tale om andet end eet og det samme; jeg taber endogsaa derved, thi jeg kan neppe faae nogen anden Diskurs at høre. Det bedste derved er dog, at man overalt holder med Friheden, spotter de tyske Armeer og priser de franske. Det er utroligt, hvor eendrægtigt man er i denne Post; jeg skulde næsten troe, at denne almindelige Stemning for de franske er grundet i den Fare, der fra alle Sider truer dem, og det Mod hvormed de trodse den. Denne Følelse er i det mindste mig bekiendt fra min Barndoms Dage; alt hvad

der seer kiekkt ud behager os, og det er dog vel afgjort, at Franskmændene viise mere Kiekthed end Tydskerne. Du veed vel, at Gen. Kauniz¹⁾ og Kinzky²⁾ vilde overlevere Keiseren til Franzoserne; derfor ilede han saa hastig bort. — Man siger her i Tydskland overalt, at en vis *H.*³⁾ har ladet Christiansborg brænde af. Det er vel Løgn.

Hvor er Du? i Norge eller hvor? Jeg er her, som Du seer, i den tydske Kirkestat, omringet af Munke og andægtige, der idelig bede til Gud. Men Bayren er alligevel i en elendig Til-Tilstand; dette herlige Land er utrolig slet dyrket, og alting hviler her i den rædsomme Søvn, hvori Geistligheden har indhyllet hele Folket for i Roe at udsue det. Man taler her i München høit nok derom, og det er mærkværdigt, at uagtet den Fare der er forbundet med at lukke Munden op snakker man her ligesaa frit som i en Klub i Kiøbenhavn. Illuminaternes⁴⁾ Historie for nogle Aar siden har meget interesseret mig, især fordi jeg i Gotha havde den Lykke at blive nøie bekiendt med dens forjagne Stifter, Hofrath Weishaupt⁵⁾, en af de fortrefeligste Mænd jeg kiender. Kiender Du noget til Illuminatordenen? Eller maaskee miskiender Du den. Det sidste skulde gjøre mig ondt, da vel neppe i de sidste to hundrede Aar nogen for Meneskeslægten saa velgiørende Tanke er bragt i Udførelse som

¹⁾ Fyrst Wenzel Anton v. Kauniz (f. 1711 † 1734), østerrigsk Statsmand, der under Maria Theresia havde spillet en stor Rolle, men hvis Indflydelse var dalet betydeligt under hendes Efterfølger Joseph II. ²⁾ Grev Franz Kinsky (f. 1739 † 1805) var 1779 bleven Direktør for Militærakademiet men deltog som Raadgiver for Erkehertug Franz i Felttogene 1793 og 1794. ³⁾ Naturligvis den ovenfor nævnte engelske Gesandt Hailles; lignende Rygter skal forøvrigt have været i Omløb i København. ⁴⁾ Med dette Navn („de oplyste“) betegnes en hemmelig Orden, der stiftedes 1776 med det Formaal at bekæmpe Overtro, Uvidenhed og Ufrihed og fremme Borgerdyd og hævde Fornuftens Ret. Særlig havde den til Hensigt at knække Jesuitismen. Som det fortælles her, blev der snart udstedt strænge Forbud mod Ordenen og trods den Udbredelse, den havde vundet, forsvandt den snart aldeles under de Forfølgelser, den blev Genstand for. ⁵⁾ Adam Weishaupt (f. 1748 † 1830) blev 1773 ansat som Professor i Kirkeret i Ingolstadt. 1785 blev han afskediget og drog først til Regensburg; senere fandt han Tilflugt hos Hertug Ernst II af Sachsen-Coburg-Gotha. I sit ufrivillige Otium forfattede han en lang Række Skrifter, af hvilke flere kan opfattes som rene Defensionsindlæg. (Se Allg. deutsche Biographie, hvor der findes en meget indgaaende Skildring).

den første Idee til denne hemmelige Forbindelse. Jeg har havt Leilighed til at lære at kiende den, og jeg vil sige Dig noget derom. Weishaupt, Professor i Lovkyndigheden i Ingolstadt, var en særdeles ivrig Frimurer, og bragte det saavidt deri, at han som flere tænkende Mennesker kom efter, at det hele Væsen var Lapperie. Det fortrød ham, at saa mange kloge Mænd anvendte, eller spildte deres Tiid, tildeels deres Sielsevner paa lutter Tomhed, og han faldt paa den Idee at prøve, om det ikke var muligt at forene Frimurerens Iver og Hemmelighedsfuldhed med høiere for Verden velgiørende Hensigter, som just behøvede Hemmelighedsfuldhed for at komme frem. Det Mørke, der svæver over hans Fædreland, havde saaret ham, men han saae tillige, at en vis Art af politiskt Mørke svævede ikke mindre over hele Verden. Kun den sande Oplysning kan fordrive det; men hvorledes udbrede denne sande Oplysning? Ved et Selskab af Indsigtsfulde, oplyste Mænd, som uden at gjøre deres Hensigt almindelig bekendt, bemægtigede sig ved Skriver, periodiske Blade og andre Virkninger den offentlige Stemme. Weishaupt beholdt Frimurerens Mysterier, deels for at dølge Ordenens egentlige Hensigt for de uindviede, deels for bag dem at holde de til Hensigten uduelige Medlemmer uvidende derom og hindre dem fra at skade. Ordenens hemmelige Sætninger vare i Grunden intet andet end den franske Declaration des droits de l'homme og herpaa grunder sig den Sagn, at den fr. Revol. er født i Tydskland 16 Aar, før den gik for sig i Frankerig. Hvorledes en Orden af denne Natur maatte optages af de tydske Fyrster, naar de fik den at vide, er let at begribe. Imidlertid havde den utrolig Fremgang, selv i Danmark¹⁾ vare mange Illuminater, ligesaa i Frankerig, og Mirabeau selv var een. Weishaupt undgik dog nogenledes det Uveir, der truede ham. Han havde foreslaaet til Univ. Biblioteket i Ingolstadt at anskaffe Bayles Dictionnaire. Dette Forslag blev saa særdeles ilde optaget i München, at der

¹⁾ Her var Interessen for denne Orden ikke ringe. Minerva havde saaledes flere Gange indeholdt Artikler om den, bl. a. ogsaa af den unge lovende Historiker, Fr. Sneedorff, der havde skildret den i sine Breve fra Göttingen og Leipzig. (Minerva. 1787. II).

kom Ordre, Weishaupt skulde ved aabne Dørre gjøre Rede for sin Troesbekiendelse, og tilstaae, at han afskyede Bayle. Weishaupt ærgrede sig over denne Dumhed, vilde ikke, og resignerede sit Professorat. Nogle Dage efter gik han paa Gaden med en Ven, som han havde overleveret nogle vigtige Papirer, Ordenen angaaende. Et Tordenveir trak op, og de skiltes ad. Hans Ven blev truffet af en Lynstraale. Nu reiste Weishaupt bort. — Man fandt Papirerne, opdagede hele Ordenens Hemmeligheder, alle Illuminater i Bayren bleve arresterede og forfulgte af alle Kræfter. Omsider fandt man, at de vare for mange, og forkyndte derfor en almindelig Amnestie. To Aar efter rippede man Sagen op igien, og straffede alle dem, man kunde faae fat paa, og som man forhen havde benaadet. Med Opdagelsen af Ordenens Hemmeligheder gik naturligviis Ordenen overstyr, og Jesuitismus sad fastere om Bayerens Throne end nogensinde tilforn. —

Imorgen reiser jeg til Stutgardt, og om tre fire Uger kommer jeg til Frankforth. Vil Du ikke skrive mig til, og adressere Brevet til Sgr. Phil. Jac. Cornill i Frankf. am Mayn. Jeg længes ubeskrivelig efter noget fra Kiøbenhavn. Du kunde ogsaa tillige sende mig Din Ildebrands Historie, den vil koste Dig 2—3 Mark til Hamborg, og mig ligesaameget fra Hamborg, men Du kan selv tænke, hvormeget den vil interessere mig. Dog maae jeg erindre, at Du sender den strax, ellers kommer den for sildig. Lev vel gode Pram.

Din Olufsen.

Hils Din Frue. Jeg vilde skrive hende til i Aften, men Posten gaaer tiligere end jeg troede, og altsaa er det mig aldeles umuligt. Derimod skal jeg inden fire Dage sende hende en lang Epistel fra Stutgardt.

Olufsen til Fru Pram.

Stuttgard d. 10. Juli 1794.

De veed, at jeg har den Vane at giemme det bedste til sidst. Dette gjorde jeg i München, hvor jeg havde foresat mig at skrive Dem et meget smukt Brev til. Til den Ende vilde jeg øve mig, og skrev i Forveien et par Breve, hvoraf det ene var til Pram, som jeg formoder han allerede har faaet. Men da jeg havde øvet mig tilstrækkeligt, opdagede jeg, at Klokken var bleven for

mange; jeg maatte altsaa opsætte at skrive Dem til, og lade mig nøie med i Brevet til Pram at sende Dem en saare kort Hilsen. Idag vil jeg hilse noget vidløftigere, men jeg maae erindre, at jeg i Dag ingen Øvelse har, og skriver derfor i alle Henseender ret slet.

Jeg maae begynde med at fortælle Dem, at jeg er gandske uforskyt kommet i Paradiis, eller og jeg ikke veed hvad Paradiis er. En deiligere Egn har jeg aldrig seet. De maae tænke Dem adskillige Dale, giennemstrømmet af deilige Floder. Paa begge Sider skønne reenlige Landsbyer, næsten skiulte af Frugttræer, Agerne see ud som Haver. Alle Veiene ere besatte med Alleer af Æble og Pæretræer, der ere saa behængte med Frugter, at man har maattet sætte Støtter under Grenene. Alle Biergene ere Viinbierge; kort alting smiler saa venligt, at jeg kunde faae Lyst til at blive her, og sandt at sige, min Fædrelandskierlighed har aldrig været svagere end her. De skulde blot see, hvilke Kirsebær her vanker, og Abricoser, 4 for en Skilling. Hvor i al Verden kan man have det bedre. Det eneste, der noget incomoderer mig, er den stærke Hede imellem disse Bierge. Stuttgart vrimler af deilige Piger, og de see saa beskedne og uskyldige ud, at jeg er forelsket i dem alle tilhobe. Jeg har nogle Gange været ude paa Landet hos en Oberamtmand; han har en vakker femtenaarig Datter, som jeg lider ubeskrivelig; men hun plager mig noget med hendes Claveerspillen, som intet duer, og uheldigviis roeste jeg første Gang hendes Talenter ret tilgavns; til Belønning for min Smag gaaer hun nu alle sine Musikalier igiennem for mig, hver Gang jeg kommer.

Jeg er temmelig lykkelig med at træffe Landsmænd paa min Reise, og Møder af dette Slags have en Behagelighed, som De neppe kan forestille Dem. I Augsburg fandt jeg paa een Gang fire, som kom fra Italien, gandske berusede af dette Lands Skønheder. Hoppe¹⁾ var iblandt. Han er et ungt Menneske af megen Fortieneste, har Kundskaber, og hvad som endnu gjør et Menneske af hans Ungdom, Rigdom og Talenter mere Ære, han har

¹⁾ Muligvis daværende Sekondlieutenant i Flaaden Johan Christopher Hoppe (f. 1772 † 1835).

Sæder, og er langt fra ikke saadan en Springfyr som hans Broder. Med ham fulgte een af mine Bekiendte, som hedder Hvad¹⁾, en Mand, som jeg lider ubeskrivelig godt, og som jeg vil sende til Dem. Jeg er vis paa, De vil synes godt om ham. Vi to sladdrede gandske forfærdeligt sammen. Han og Hoppe opholdt dem for min Skyld tre Dage i Augsburg, og jeg mig ligesaa længe for deres.

Her i Stuttgart havde jeg et Møde af et andet Slags, ikke egentlig en Landsmand, men dog en Bekiendt. Det var nemlig Professor Fabricius²⁾ fra Kiel, som tilligemed hans Kone nu komme tilbage fra Schweiz, hvor de have giort en Fodreise paa et halvt-hundrede Mile. Fabricius kiendte jeg fra Hamborg, hvor jeg tilfældigviis kom til at sidde ved Siden af ham i et Selskab. Han har meget physiognomiskt tilfældeds med Capelmester Schulz, men han er tusende Gange større Naturhistoriker end Schulz³⁾ Componist. I Hamborg talte jeg maaskee i et par Timer med ham; her atter et par Timer, men disse to Timer ville evig blive mig dyrebare, fordi en af mit Livs kiereste Begivenheder blev født i dem. Han kom, som jeg sagde, fra Schweiz; og var saa indtaget af dette Fee-Lands Yndigheder som alle de, der have seet det. Han opmuntrede mig til at giøre en Reise derhen, saa meget meer som jeg nu kun befandt mig femten Mile fra dets Grændser, men imod dette Forslag havde jeg den grundede Indvending, at min Reisetiid ligesom min Reisekasse vare kun indrettede paa de 150 Mile, jeg har tilbage for i October Maaned at være i London. Med Tiden kunde jeg sagtens komme ud, thi til en Schweizerreise behøver man kun 6—8 Uger, og det er i Grunden ubetydeligt, enten London seer mig i Oct. eller i December. Men med Pengene var det en gandske

¹⁾ Muligvis den senere Professor Gregers Wad (f. 1755 † 1832). ²⁾ Den bekendte Zoolog Johan Christian Fabricius (f. 1745 † 1808), der 1775 var bleven ansat som Professor i Naturhistorie, Økonomi og Kameralvidenskaberne i Kiel, i hvilken Stilling han forblev til sin Død. Han havde 1771 ægtet Anna Cæcilie Ambrosius (f. 1749 † 1820), der ogsaa optraadte søm Forfatterinde og i sine Pige dage havde ført en meget überschwänglich Korrespondance med Klopstock. ³⁾ Johan Abraham Peter Schultz (f. 1747 † 1800) var 1788 bleven indkaldt for at overtage Bestillingen som kgl. Kapelmester.

anden Sag. Schweiz vilde i to Maaneder tage 2—300 R. bort, og da havde jeg intet at reise til Engelland for. Tænk nu, Fru Pram! hvor forundret, hvor overrasket, hvor glad jeg blev, da Fabricius strax tilbød sig at ville laane mig alle de Penge, jeg brugte paa denne Reise. Jeg tog naturligviis paa Øieblikket mod Tilbudet; det var virkelig hans Alvor og Tingen har sin Rigtighed. Om sex Dage er jeg i Alperne.

De veed, at af alle mine mange Ønsker er intet kommet saa ofte, saa stærkt og saa varmt som det at see Schweiz. Dette Land har saa mange Gienstande for min Videnskab, saa mange Gienstande for min Naturlyst, at ingen anden Reise kunde bringe mig saamegen Nytte forenet med saa mange Behageligheder. En Reise i Schweiz laae derfor ogsaa i Planen til min hele Reise, men først efter at jeg havde været i Engelland. Jeg er desmeer glad over at kunne gjøre den strax, som jeg derved sparer Tiid og Penge i det Hele. Jeg kan ikke fortælle Dem, hvor glad jeg er. Skulde jeg nu blive skuffet i mine store Forventninger, saa var det ret fortrædeligt, men jeg har da den Trøst, at der intet er tilbage i hele Verden, som er i Stand til at spænde min Forventning saa høit, og at det altsaa rimeligviis bliver den sidste Gang jeg skuffes tilgavns.

En Uleilighed har jeg dog ved denne Sag, nemlig, at jeg egentlig ingen Tilladelse har til denne Reise, og gjør den gandske paa min egen Haand. Imidlertid er den mig ikke heller forbuden, og jeg lader altsaa staae til. Overalt veed De nok, at jeg er en Person, der allerhelst gjør, hvad jeg selv finder for godt. Jeg melder mine Herrer Directeurer slet intet derom, da jeg ikke ønsker, at de skulde meddele mig deres Mening, og jeg ønsker, at De just ikke fortæller nogen det i nogle Uger, inden jeg har skrevet Directionen til, og givet Tingen sin tilbørlige Vending. Naar jeg først er ret inde mellem Alperne, faaer man at vente taalmodig, til jeg gaaer selv ud.

Det er mig ubeskrivelig keedsommeligt, at jeg i saa lang Tiid intet har hørt fra Dem. Jeg formoder, at De nu i denne Tiid opholder Dem i Slagslunde for at drikke Kiernemelk. Jeg vilde give otte Dage af mine Alpevandring for at tale med

Dem i 8 Timer — dyrere kan jeg ikke betale. Men Fru Pram! De maae endelig skrive mig til. Brevet kan adresseres til Phill. Jac. Cornill i Frankfurth am Mayn. Han veed, hvor han bør sende det videre. Kunde jeg nu paa St. Gotthard, ved Geneve faae saadant et kiert Brev, saa vilde jeg ile ud paa det allerskiønneste Sted, jeg kiendte, og der i alle Naturens Fortryllelser nyde al det venskabelige Sværmerie, som Deres Brev vilde give mig.

Næste Gang fra Hiertet af Alperne. Lev vel gode kiere Veninde. Olufsen.

Pram til Olufsen.

Kiøbenhavn, d. 19. Julii 1794.

Behøver jeg at anvende megen Kunst, for at faae Dig til at troe, at Dit Brev fra Augsburg glædede mig inderlig? Tænk paa, jeg skrev Dig sidst til et forskrækkelig langt Brev, rigtig nok meget længe, en tre Maaneder, siden, og indeholdende noget, som skulde svares paa; men jeg fik intet Svar; det er mueligt, Du ikke har faaet Brevet, tænkte jeg, men jeg kunde ikke skrive et nyt, da jeg ikke vidste, hvor det skulde adresseres hen. Et Par Gange har min Kone siden faaet lidt fra Dig; men aldrig Efterretning, om hvor hun skulde adressere hen, hvad hun skulde svare Dig. Imidlertid er det nu længe siden jeg enten fra første eller syvende Haand hørde det mindste fra Dig; ikke engang om Du ikke maaskee alt havde glemt mig; dog i ingen Ordets Bemærkelse frygtede jeg derfor, ligefuldt gav det mig ret inderlig Glæde, nu umiddelbar fra Din Haand at forsikkres om det modsatte ved et Brev, hvori jeg finder saa meget, der ikke er Haandarbeid, men sees udflydt fra Barmen. Du er altsaa frisk, munter, vel. Det være Du stedse! Det er ogsaa i det heele vor Tilstand. Den yderst behagelige Sommer, der her er saadan, at i det mindste jeg aldrig har oplevet dens Lige, har havt fuldelig velgiørende Virkning paa min Kones Helbred. Dette er siden Mai i beste Stand, med meget faae og ubetydelige Recidiver af gamle Asthma cum pertinentiis. Vi have ingen Værelser udenfor Porten, og have udstaaet meget af Heden herinde; derfor er min Kone siden 14 Dage ude hos mine Forældre, hvor jeg fire Dage om Ugen er hos hende, og gjør fire Gange om

Ugen den Vej derud, 3½ Miil, til Fods. Der blev intet af Reisen til Norge, thi deels kunde jeg ikke faae 100r til at gjøre den for, deels kunde jeg saameget mindre være borte fra Forretningerne herinde, som Grove¹⁾ er bleven sendt til Frankerig, og kan alt-saa, som Planen var, ikke have Tilsyn med Comptoiret.

Krig have vi ikke endnu i dette Øyeblik; men maaskee i det næste. Vi have 15 danske og 8 svenske Linieskibe paa vor Rhed,²⁾ færdige til at gjøre Ende paa de impertinente Pittianere, der have taget 180 af vore Kiøbmandsskibe, og have Fregatter liggende udenfor Arendals Rhed, for at optage fleere. Vi have raske Søofficerer, Courage, alt hvad vi behøver for at gjøre Kaal paa Søerøverne 3: Briterne. Vi have sendt et Par Fregatter afsted at prøve, om de britiske Røvere ved Norge ikke ville gjøre første Skridt til en aabenlys Strid: dette vil nu vise sig inden 8- høyt 14 Dage; man siger ellers, at de allerede, i Følge de franske sidste gyselige Progresser i Nederlandene, begynde fra Ministerii Side at nedstemme Tonen, og skal have giort en Rimesse³⁾ for de tagne Skibe af Lst. 60.000, hvilket turde være Løgn, men er desuden kun Fierdedeelen af, hvad de skal sende.

Læser Du Gazette de Leide, saa har Du seet, hvad jeg ellers burde melde Dig, men kan ikke af Mangel paa Tiid, hvorlunde Rhabek for en Fadaises Skyld, som Heiberg skrev og han indrykkede i Tilskueren, har havt en pudseerlig Proces med den engelske Minister, en Highwayman ved Navn Hailes;⁴⁾ samt hvor-

¹⁾ Emanuel Rasmus Grove (f. 1756 † 1847) var efter i nogle Aar at have været Konsulatssekretær og fungerende Konsul i Marokko 1788 bleven Kommitteret i Kommercekollegiet. 1794 sendtes han som Generalkonsul til Paris, hvorfra han hjemkaldtes 1797 og atter overtog sin gamle Stilling (se: Biograf. Lexikon. VI. p. 211 ff.). ²⁾ I Henhold til Neutralitetsforbundet af 27. Marts 1794 samledes der i Sundet en Eskadre, bestaaende af danske og svenske Skibe, hvilke sidste den 8. Juni var ankommen til København. Anledningen var, som ovenfor nævnt, at Englænderne vedblev at opbringe danske, norske og svenske Skibe, ikke blot naar de var bestemte til franske Havne, men ogsaa hvis de skulde gaa til spanske eller portugisiske (jfr. E. Holm, Danmark—Norges udenrigske Hist. 1791—1807, I. p. 99 ff.). ³⁾ Rimesse (eller Remise, er i Handelssproget en Betegnelse for en Sendelse af Penge eller Vexler. ⁴⁾ Den ovenfor nævnte Artikel om Slotsbranden.

ledes han plus Heiberg¹⁾ ere nu under Gen. Fiscalens Tiltale for en dum og interpinent Vise, hvori denne sidste siger Grovheder til Kongen af Engelland selv. Grovheder, men rigtig nok Sandheder! men deslige Sandheder i det Øyeblik, da dette maaskee er nok til at skaffe os en Krig!

Jeg kom i Gaar fra Slagslunde og fandt Dit Brev. Hvorledes gaaer det til at jeg først faaer det nu, da det er skrevet d. 21. Junii. Jeg kan skrive Dig til til Frankf., hvor Du melder Du kommer om en 3—9 Uger. Det er mueligt, at dette altsaa kommer for silde; men opsætte Svaret kan jeg ikke uden aabenlyst at svare, at det kommer, naar Du er borte; og jeg har overhyllet [!] af Arbeid kun Minutter at skrive i. Det vigtigste, jeg har at melde Dig, og som jeg er stolt nok til at troe, er noget af det, der meest vil interessere Dig, er at vi ere vel, og at vi bestandig sætte den Pris paa Dit Venskab, som det fortienner; at vi — min Kone har endnu ikke seet dit Brev, da hun er i Slagslunde, men jeg lover for hende — ere følgelig glædede ved Dit Brev, og ved at erfare Dit Vel. Saa være Dit Sindelag imod os, og saa er del.

Din Pram.

(Fortsættes).

¹⁾ Sigter til P. A. Heibergs Vise: Vor Klub er dog en herlig Sag, med det bekendte Vers:

King George han spiller høje Spil;	Han tror ej Britten mukke tør,
en Satan fik ham nylig til	hvor gal han ogsaa Sagen gjør;
at rive Folkets Klubber ned,	tror I, godt Folk!, slig Politik
sig selv til stor Fortræd.	kan længe holde Stik.

Denne Vise, som blev afsungen i et privat Selskab, blev offentliggjort uden Heibergs Tilladelse og uden at Rahbek efter sit eget Sigende havde læst den. Der blev anlagt Sag mod dem begge, og ved Overrettens Dom i November 1794 blev Rahbek frikendt, medens Heiberg idømtes en Bøde af 300 Rdlr. Om denne Dom er det fra kompetent Side udtalt, at den næppe kunde siges at være forsvarlig og at, hvis Sagen var gaaet til Højesteret, saaledes som Heibergs Venner tilraadede, havde den muligvis faaet et ganske andet Udfald (jfr. Rahbøks Erindringer. IV. p. 289 ff.).

Hvorfra stammer Slægten Hornemann?

Et Spor, noteret af **G. L. Grove.**

Ikke faa Slægter, der har vundet et anset Navn i Danmark vides at stamme fra Udlandet og navnlig fra vort sydlige Naboland, uden at man dog kan følge Slægten herfra længere end til Danmarks Grænse, idet alle Kilder til Oplysning om Slægten standser ved en Stamfader, der kom fra Tyskland eller fra Nederlandene eller et andet større Omraade, medens ingen nærmere Lokalitet for hans Fødsel eller Hjem findes angivet, hvorfor Undersøgelser i vedkommende Land i Almindelighed er komplet nytteløse.

Saa meget større Opfordring er der til her at gøre opmærksom derpaa, naar man af og til finder en Pegepind til Oplysning om, hvad der i mange Slægtled ja maaske i Aarhundreder har været skjult for Slægtens Øjne, og man bør ikke lade sig afholde derfra ved at saadant ofte sker, medens man er optaget af *andre* Emner. En Undladelse af at notere det fundne er nemlig ofte ensbetydende med at Opdagelsen lige saa hurtigt gaar tabt som den uventet findes, og en Opsættelse af at meddele Resultatet, hvortil man saa let fristes ved et forfængeligt Haab om selv ved Tid og Lejlighed at kunne forfølge Sporet, kan let medføre, at Oplysningen lige saa lidt nogensinde kommer Slægten til Nytte. Til Gengæld tør vel ogsaa haabes, at andre end Slægten vil nøjes med af og til kun at se et saadant Brudstykke eller Spor og ikke nogen gennemført Undersøgelse.

Om det end er sikkert nok, at flere forskellige Slægter i Danmark og Norge uden indbyrdes Forbindelse bærer Navnet Hornemann, samles disse Slægters bekendteste Navne blandt Descendenterne af den Hans Hornemann, der døde 1680 som Købmand og Raadmand i Næstved, og over hvis Efterkommere paa Sværdsiden der findes en af Holger Hornemann 1894 som Manuskript trykt Stamtavle. I Forordet til denne anføres en Ansøgning, hvori nævnte Hans Hornemann, der allerede 1643 eller 1644 var bosat i Næstved, om sig selv udsiger, at han var

en „udlensische og tysch Mand“. Iøvrigt siger Forfatteren om hans Herkomst: „Desværre har det ikke været muligt at paavise, hvor han er født. Sandsynligheden taler for at han er fra en af de nordtyske Hansestæder og af disse maaske snarest Rostock; ved stor Imødekommenhed af Stadsarkivarerne i Hamborg og Lybæk er der nemlig naaet saa godt som Vished for at han ikke er fra nogen af disse Byer.“

Tyskland er imidlertid som bekendt stort, og en Oplysning, der ikke nærmere angiver, hvor i Tyskland, vedkommende har hjemme er faktisk værdiløs. Hosfølgende kongelige Skrivelse som jeg tilfældig stødte paa i „Ausländische [Registrant] de Annis 1662, 1663, 1664, 1665“ i Rigsarkivet giver imidlertid en saa *bestemt Adresse* paa, hvor hans Arv fra *Forældrene* paa et givet Tidspunkt er at søge, gennem en Ansøgning fra ham, der berører dette Forhold, at en nærmere Forespørgsel vedkommende Sted sandsynligvis nu vil give et bedre Resultat end hidtil, hvorfor samme Skrivelse formentlig fortjener her at aftrykkes.

Ordlyden er:

Die Stadt Lübeck wegen Hanß Hornemans zu Netstede Erbschaft.

Copenhagen den 18 Aprilis A^o 1663.

Friederich^{er} der dritte . . Unsern etc. . . Ehrsame liebe besondere, was unß unßere Unterthanen und Bürger unßerer Statt Nettstett und lieber getreuer Hanß Horneman wegen seines in verwichener Schwedischer Unruhe Ihm angestorbenen und zugefallenen elterl. nachlasses, aller unterthänigst suppliciret und gebethen, Solches geben wir euch auß dem Einschluß¹⁾ mit mehren zu ersehen, wann wir nun deßelben in der Billigkeit beruhenden Gesuch in Königl. Gnaden deferiret und Stat gegeben, Alß gesinnen wir an Euch hiermit gnädigst und wolgeneitlich, Ihr wollet demselben darin die Hand rechtens biethen, damit er durch gewisse dazu verordnete Commissarien zu gleicher portion dießer ihme zugefallenen Erbtheilung, gleich seinen Brüdern und Schwestern, nach anweisung der Rechten ohn weiltlauffigen processen gelangen und verhelffen werden müge, gleich wir unß deßen gelaßen, also seindt wir es umb euch und Ewrer guten Stadt, denen wir mit Königl. Gnaden wolgewogen, zu erkennen geneigt, Geben auf unßer etc.

¹⁾ Det omtalte Indlæg til Kongens Skrivelse, maa formodes at være i Stadsarkivet i Lübeck. Det kunde tænkes at Skrivelsen, der gav Anledning til Kongebrevet, da Hornemanus Medborgere i Nestved have optraadt som Medansøgere, ogsaa her kunde findes afskrevet i en af Stadens Kopibøger. Dette er dog hidtil forgæves eftersøgt.

Nogle Efterretninger om Danske i Amerika.

Af P. S. Vig.

I. Andreas Schout.

Som et Eksempel på, ad hvilke underlige Veje Danske kom til Amerika i tidligere Dage, og tillige på, hvilke Veje man ofte må gå for at finde Oplysninger om dem, hidsættes følgende Selvbiografi af en dansk Mand, som har faret viden om i Verden og prøvet mange Ting, indtil han havnede i Brødrekirken og fandt sin Grav på dens store Kirkegaard ved Bethlehem i Pennsylvanien. I Overensstemmelse med Brødrekirkens Skik har han i en kort Selvbiografi gjort Rede for sin Livsførelse før han blev Medlem af Brødrekirken. Den Selvbiografi findes, — på Tysk naturligvis, — i Brødrekirkens Arkiv i Bethlehem, hvorfra det ved Arkivarens Velvilje er lykkedes mig at få et Kopi af den, hvoraf nedenstående er en ordret Oversættelse.

Mandens Navn skrives noget forskjelligt: *Andreas Schout* eller *Schaut*. Og dermed lade vi ham selv tale.

„Jeg er født den 12te Maj 1700 i Kjøbenhavn, opdraget i den lutherske Religion og af mine Forældre flittig holdt til Gudsfrygt. Særlig prisede min Moder, der var en from Kvinde, den kjære Gud for mig, hvilket heller ikke blev uden Velsignelse for mit Hjerte. Da Pesten rasede i Kjøbenhavn, blev jeg sat i Lære hos en Kjøbmand, men mit flygtige Væsen og store Lyst til at se fremmede Lande lod mig ikke længe have Ro i denne Stilling. Jeg besluttede at gå til-søes, avancerede i kort Tid til Kaptajn, men gik tillige i Kompagni med min Broder som Kjøbmand.

I Året 1728 gjorde jeg en Rejse til Amsterdam for at bane mig Vejen til lange Rejser. Min Moder, der fik Underretning herom, søgte ved min Tilbagekomst på alle mulige Måder at afholde mig derfra, men forgjæves. I Året 1731 ophævede jeg Kompagniskabet med min Broder, gik atter til Holland og tænkte: „Nu er jeg en fri Mand!“ Jeg kom straks i et Selskab, der i kort Tid gjorde mig så fattig, at jeg så mig nødt til at tage Tjeneste som Matros på et hollandsk Krigsskib. Hollænderne var på den Tid indviklet i Krig, og mit Skib var bestemt til at krydse mod Fjenden. Vi kom i Kamp med et fjendtligt Skib, som vi borede i Sænk. Under Kampen lovede jeg den kjære Gud, aldrig mere at give mig på en så farlig Rejse. Men jeg var

næppe kommen i Land, før jeg havde glemt Faren, og få Måned efter gik jeg som Officer med et andet Krigsskib, der var udkommanderet til Middelhavet¹⁾. På denne Rejse besøgte vi forskellige Søhavne, såsom Gibraltar, Cadix, Genua, Lissabon, Algier osv., hvor jeg overalt kun så og hørte Ting, som stride mod Menneskeligheden.

„Ak“, tænkte jeg, „var jeg dog bleven hjemme.“

På en Sørejse i 1736—37 stiftede jeg Bekjendtskab med den bekjendte Kong Theodor²⁾, i hvis Tjeneste jeg trådte i 1738 og fik Ansættelse, først som Overstyrmand, siden som Kaptajn på et Skib på 40 Kanoner, der var bestemt til Corsika med Ammunition og siden førtes mod Genueserne. Det hele Foretagende løb af uden Frugt, og jeg kom tilbage til Holland med et uroligt Hjerte, overbevist om Nødvendigheden af at omvende mig.

Men disse Tanker slog jeg snart af Hovedet og gik i 1740 med en hollandsk Escadre på 4 Krigsskibe for at møde en ostindisk Handelsflåde på dennes Hjemrejse og hjælpe den hjem.

På denne Expedition rørte den forbarmende Frelser mit Hjerte, så jeg anså og følte mig som et fortabt Menneske og af Angst og Uro ofte tænkte på at berøve mig selv Livet.

Denne Uro og Angst blev ved hele Sommeren og Efteråret, indtil jeg den 18de December, i nævnte År, om Natten følte en sådan guddommelig Trøst i mit Hjerte, at jeg blev som født pány, og mine Kammerater undrede sig over mit glade Væsen.

I 1741 kom jeg tilbage til Amsterdam, og da man der just hværvede Styr mænd for den russiske Flaade, tog jeg Tjeneste på 2 År som Overstyrmand og kom samme År i Oktober til Rusland. 8 Dage derefter blev mit Skib udkommanderet mod Svenskerne, og vi tog to smukke svenske Fartøjer, hvortil jeg bidrog det meste, hvilket blev Anledning til at jeg om Foråret 1742 fik Tjeneste som Overstyrmand på Admiralskibet. Flåden blev om Vinteren liggende i Reval, hvor jeg blev anvist Kvarter hos en Kjøbmand ved Navn Carl Dehn. Da jeg trådte ind i Stuen, spurgte jeg dem, uden at vide at der boede (Troes-) Sødskende, om de gjerne vilde optage arme Syndere blandt sig. De forbavsedes, og en af dem gav mig det Svar: „For arme Syndere er Frelseren død.“ — Hvilken Kjærlighedslue der opstod i mit Hjerte mod disse Sødskende, og hvilken Glæde jeg følte ved at træffe Guds Børn i en så stor Stad, kan jeg ikke beskrive. Man førte mig der-

¹⁾ Holland havde ved de Tider Krig med Marokko.

²⁾ Den her nævnte „Kong Theodor“ er den tyske Æventyrer, Baron Theodor Neuhof, som Corsicanerne i 1735 udråbte til Konge under Navn af Theodor I. Andreas Schout har altså været i dennes Tjeneste i hans sidste Regjeringsår, idet Kong Theodor måtte flygte fra Øen i 1738.

efter sammen med de ugifte Brødre Rubusch, Benzien og Saalwächter, der tog sig hjertelig af mig.

I Reval indtrådte jeg i 1744 i Ægteskab med Søster Elisabeth Jungblut, der efter sin Nedkomst 11 Måneder senere blev hentet hjem af sin evige Mand, og min lille nyfødte Datter fulgte snart efter hende.

I Maj 1746 fik jeg ganske uventet min Afsked. Straks åbenbarede jeg for Br. Johann Nitschmann, der opholdt sig incognito i Reval, mit Forsæt, at jeg vilde gå til Menigheden (i *Hernhut*), hvortil han gav mig sin Velsignelse, hvorpå jeg tiltrådte min Rejse over Amsterdam til Hernhaag, hvor jeg ankom, i September sidstnævnte År, lykkelig og til min store Glæde.“

Sålangt går Andreas Schouts egne Optegnelser. Efterfølgende Oversigt over hans senere Liv er vedføjet hans Biografi og blev vistnok oplæst ved hans Begravelse i Bethlehem i 1763.

„I Hernhaag havde man Betænkelighed ved at beholde ham dengang, hvorfor Br. Garrison tog ham med som Styrmand til Grønland, og da han samme År returnerede til Hernhaag, blev vor salige Broder optaget i Menigheden. I Maj 1748 kom han for første Gang sammen med Sømenigheden, som kom her til Amerika fra Europa, til den hellige Nadvere. Fra den Tid af gjorde han, sammen med Br. Garrison, forskellige Rejser på (Skibet) „Irene“ og viste altid stor Omhyggelighed og Troskab i sin Tjeneste, indtil han i 1754 bad om Tilladelse til at gå til Bethlehem, hvilken han også fik. Dog gik han endnu i 1757 for sidste Gang med „Irene“ fra New York, da det undervejs blev opsnapet af Franskændene, og han, samt Br. Jakobsen, Schmalting og flere, blev ført til Louisburg, hvor han måtte udstå meget, indtil denne By blev indtaget af Englænderne, da han, efter et Fangenskab på 9 Måneder, igjen blev sat paa fri Fod. I Septbr. 1758 kom han, helt uventet men til alle Søkendes store Glæde, igjen til Bethlehem.

Anno 1759 gjorde han en Rejse til Wachau i Nord Carolina og kom Året derpå tilbage med Br. Josef (☉: Biskop Spangenberg), gjorde samme Rejse endnu engang, nemlig i 1762, da han ledsagede Graffs og deres Selskab, der gik tilsøes, dertil. Han kom tilbage i Oktober samme År, men faldt snart efter i en heftig Sygdom, af hvilken han vel kom sig, men kunde ikke rigtig komme til Kræfter igjen. Dog besørgede han endnu som forhen det ham pålagte Embede som „Fremdendiener“ og „Platzmajor“ med største Troskab og var elsket og respekteret, ikke blot af sine Søkende, men også af fremmede, som meget beklage hans Bortgang. Frelseren og Menigheden var han særlig hengiven.

Den 2 Novbr. 1763 lagde han sig syg til Sengs i den visse Forventning, snart at blive hentet hjem, og udtalte til enhver, der besøgte ham, dette salige Håb, hvilket også gik i Opfyldelse den 7de Novbr. Kl. 5 om Eftermiddagen, i hans Alders 64de År.“ — —

*

*

*

Schouths Eftermand som „Fremdendiener“, „visitor's guide“ eller Cicerone i Bethlehem blev hans tidligere Kaptajn, Amerikaneren Nicholas Garrison, f. 1701 på Staten Island, New York. død 1781 i Bethlehem, hvor en Gade er nævnt efter ham. Han førte Skibet „Irene“ til 1756 eller 1755, da han blev afløst af den forannævnte Br. Jakobsen.

Christian Jakobsen, uidentvivel en dansk Mand, var altså „Irenes“ Kaptajn, da det i 1757 blev taget af den franske Kaper. Han blev siden Fører af et nyt Skib („Hope“), som Brødrekirken lod bygge i N. York. Om „Irenes“ Tab fortæller Cranz således i sin „Brødre-Historie“, (dansk Oversættelse, Side 577—78): „Udi Novbr. 1757 blev det på Rejsen fra N. York til London optaget af en fjendsk Kaper, og bragt til Cap Breton. Men det strandede den 12te Jan. 1758. Mandskabet vilde redde sig i en Båd til Landet, men bleve omkastede af Bølgerne. Dog kom de med Livsfare til Land til en øde Egn, hvorfra de igjennem Is og Sne måtte gå med stor Ulejlighed endnu 12 Mile til Louisburg. De fangne, hvoriblandt vare også Brødre, bleve herfra bragte til Brest, og efter mange, såvel til Vands som til Lands, iblandt en Mængde andre Fanger, ustandne Besværligheder udvekslede. Den gamle Broder Schout, en af mange Rejser forfaren Styrmand, blev alene tilbage i Louisburg for hans Svagheds Skyld og nød hos nogle Indvånere megen Kjærlighed og Venskab. Men da den engelske Flåde belejrede denne Fæstning, blev han igjen sat i Arrest, og til mere Sikkerhed, ført af et i et andet Fængsel, hvor han, formedelst den bestandige Canoneering, var i stor Livsfare. Da Fæstningen var bleven indtagen, blev han sat på fri Fod, og gik tilbage til Bethlehem.“

Schout ligger begravet på den gamle Brødrekirkegård ved Bethlehem i Sektion A. 1ste Række, Grav No. 10.

Hvis den i Reval nævnte Benzien er C. T. B., hvilket jeg

formoder med temmelig Vished, så blev hans Enke, Anna Maria, født Neisser, i 1761, den 29 Novbr. gift med en dansk Mand, nemlig *Amadeus Paul Thrane*¹⁾ fra Ålborg, som var kommen til Amerika den 25de Oktober s. Å., var Præst i Bethlehem til sin Død i 1776. I dette Ægteskab fødtes en Datter, A. Pauline Thrane, som var født 1763 og døde i 1772.

Anmeldelse.

A. Halling: *Meine Vorfahren und ihre Verwandtschaften*. Als Manuskript gedruckt. 1—2 Bd. / Glückstadt 1905 (XII + 631 og IV + 598 Sider i meget stor Oktav). Anmeldt af G. L. Grove.

Ovennævnte Bogs Titel leder Tanken hen paa Tyskland og frister saaledes ikke let den danske Personalhistoriker til nøjere Bekendtskab. Saa meget mere er der Anledning til at gøre opmærksom paa, at Bogen næsten helt igennem omhandler dansk Personalhistorie, og til her at give en kort Oversigt over det righoldige Værks Indhold, idet dog nærmere kritiske Bemærkninger, da det er trykt som Manuskript, tilbageholdes.

Hidtil har de fem Bind „Meddelelser om Slægter og Pesoner af Navnet Hvass“, der udgaves af F. Hvass, staaet som det vistnok anseligste Minde om, hvad en Privatmand har offret af personligt Arbejde og Penge paa sin danske Slægts Historie, nu maa dog sikkert Hallings Arbejder i saa Henseende stilles ved Siden. Ovennævnte Værk er nemlig ikke det første, som Forfatteren, der er Dr. med., Kredslæge og Gehejmemedicinalraad i Glückstadt, har udgivet. I 1896 udgav han: „Beiträge zur Familiengeschichte des Geschlechts Halling“ (248 S. og 3 Stamtavler) og i 1898 „Beiträge zur Familiengeschichte des Geschlechts Callisen“ (299 Sider).

Slægten Halling er en dansk Præste- og Degneslægt, nedstammende fra Købmand Michel Lauridsen Halling, der blev Raadmand i Horsens 1674 og aabenbart var en Bondesøn fra Halling Sogn i Hads Herred. De bekendteste Mænd af Slægten er den lærde Degn i Taarnby paa Amager Jochum Michelsen Halling og Æventyreren Brigadechef William Halling, der optoges i den danske Adel 1783, og af hvis mandlige Efterkommere der for Tiden kun lever en eneste Mand.

¹⁾ Om Thrane se „Samling af biografiske Notitser om Demittender fra Aalborg Skole“ 2det Hefte Side 16.

Den øvrige Slægt er uddød i Danmark, og Forfatteren og hans Børn er Slægtens eneste Repræsentanter i Tyskland. Forfatterens Farfader William Halling var Kaptajnløjtnant ved Flaadestationen i Glückstadt, hvor han giftede sig, og hvor hans Søn og Sønesøn blev Læger. Forfatterens Moder var Datter af Prof. med. ved Kjøbenhavns Universitet Dr. Adolph C. P. Callisen, der i 33 Bind skrev „Medicinisches Schriftsteller-Lexikon der jetzt lebenden Aerzte, Wundärzte, Geburtshelfer, Apotheker und Naturforscher aller gebildeten Völker“ og fra hvem Forfatteren derfor kan synes at have arvet sine Anlæg for biografiske Studier.

Medens Forf. i sine to første Værker behandler sin fædrene (nørrejydske) og mødrene (sønderjydske) Slægt, omfatter det her omhandlede Værk hans Forfædre og deres Slægtninge. En meddelt Anetavle omfatter 187 Personer, men mere end ved Tallet paa disse overraskes man ved de sjældent fyldige Oplysninger om de enkelte Forfædre, selv i de ældste Slægtled.

Der er ingen Tvivl om, at talrige danske Personer, som nedstammer fra de omhandlede Slægter, vil have Glæde af at se fremdraget saa meget nyt om flere af deres hidtil kun af Navn kendte Forfædre, hvis Existens ikke blot nu er fastslaaet ved gode Bevisligheder, men om hvis Liv og Levned, Omgivelser og nærmeste Slægt tillige er bragt mange ny Enkeltheder for Dagen.

Bogens første Del omfatter først den Adelsslægt, som man plejer at kalde de Bogense Herremænd, og de dermed forbundne Personer. Derpaa følger nogle flensborgske Købmænd (Paye Jepsen, Haying Paysen m. fl.), Slægterne Klyne (Klyn), Stage, Baggesen og Svanning, over hvilke betydelige og talrige Ribeslægter meddeles en Oversigtstavle, Borgmester Clemen Sørensen i Vejle og hans Slægt, Oluf Bager og Knud Jørgensen Seeblad, Raadmænd i Odense og deres Slægter, Slægterne Allesen fra Bunkeflod i Skaane, de Fine og Olivarius.

I andet Bind fortsættes med Slægten Allesen og Oluf Bagers Efterkommere. Heri findes mange helt ny Efterretninger fra Kirkebøger, Skifteretsprotokoller, Skøde og Pantebøger om Slægten Stub fra Slagelse, Skelskør og Falster med beslægtede Personer. Det har været Forf. om at gøre at rense Landsdommer Niels Andersen Stub, hvis Sammenstød med Sognepræsten i Stadager Grotius Leth hos Barfod i „Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie“ har faaet en alt andet end upartisk Fremstilling. Nye Oplysninger faaes ogsaa om Slægterne Kruse fra Nykjøbing p. F. og Pram fra Laaland. Under den første af disse Familier er meddelt flere Privatbreve, der morsomt belyser Privatlivet i Nykjøbing, fundne blandt Byens Skiftedokumenter. Fremdeles findes Biografier af forskellige Personer fra Holsten og Meklen-

burg, saaledes om Slægten Westhoff, der ogsaa er bekendt i Danmark. Til forskellige Biografier i Forf.s tidligere Bøger findes Tillæg, saaledes betydelige Oplysninger om Amagerdeggen Jochum Halling.

Mange af Biografierne er meget udførlige, og det er eksempelvis overraskende at se, at der i Bogens store Format kan skrives en Biografi paa 10 Sider om Borgmester i Ribe Søren Jacobsen Stage 1509—77, paa 33 Sider om hans Søn Raadmand Anders Sørensen Stage 1551—98, paa 29 Sider om Clemen Sørensen c. 1573—1646 Borgmester i Vejle. Men Forfatteren har ogsaa gjort et helt Studium af det Milieu, hvorunder de lever, de historiske og topografiske Forhold, deres Slægt og Omgivelser, som bidrager til at gøre Billedet levende, samtidig med at en rigelig Kildeangivelse viser, at man er paa fast Grund. Udførlige Biografier i videste Forstand findes om Rasmus Jørgensen, den sidste af de Bogense Herremænd og flere berømte Mænd som Anders Bording (hvor i Forf. indfletter vellykkede Oversættelser af hans Digte), Anders Sørensen Vedel, Prof. med. Anders Christensen, Historiografen Hans Svanning, Ærkebiskop Hans Svane, Biskop Hans Svane.

Forfatterens Værk er luksuriøst udstyret med mange Portrætter, Prospekter og Afbildninger, Underskrifter og andre Skriftprøver, udførte hos Firmaet Pacht & Crone i Kjøbenhavn. En stor Mængde Aktstykker er trykte baade paa dansk og i tysk Oversættelse.

De mange Oplysninger fra utrykte Kilder har ikke kunnet tilvejebringes uden Støtte fra dansk Side, og Forf. fremhæver god Understøttelse fra Arkivarerne Wad og Saxild, Fru Marie Wright og navnlig som utrættelig Raadgiver Rigsarkivar Secher, hvem Værket er dediceret. Vore Personallistorikeres Opmærksomhed henvendes paa dette Pragtværk, der ikke kan faaes i Boghandelen, men hvoraf Forfatteren har skænket Exemplarer til Rigsarkivets og Provinsarkivernes Haandbiblioteker og til vore store offentlige Biblioteker.

Spørgsmål og Svar.

Svar III.

(1 R. V, Spørgsmaal 1).

Sognepræst, Mag. Alexander Grønnevald (Grønwald) var gift med Anne Diderichsdatter Grubbe, der siden fik hans Eftermand Jacob Heerfordt. Deres Børn vare:

1. Diderich G., der 1735 blev Student fra Sorø og 1737—38 var Degn paa Christiansø. 2. Povel Zacharias G., Student fra Sorø sammen med Broderen, senere Degn og Skoleholder forskellige Steder, sidst i Lyndby, hvor han døde 1777 ^{23/3}. 3. Holger Alexander G., Student fra Sorø 1737. 4. Niels G., gik 1732 i Sorø Skole, kom 1733 til Apoteker Winther i Kjøbenhavn.

5. Owe G. 6. Øllegaard. 7. Anne Lisbeth, der 1733 kom til Information i Kjøbenhavn.

Børnenes Alder angives 1724 $\frac{26}{10}$ henholdsvis at være: 10, 8, 7, 6, 5 4 og 3 Aar, 1733 $\frac{20}{4}$: 19, 17, 16, 15, 14, 13 og 12.

Hauch-Fausbøll,

Personalhistorisk Bureau, Kjøbenhavn.

Svar IV.

(5 R. III S. 88, Spørgsmaal 2).

Da Admiralitetets Deputerede d. 20 Januar 1685 gjør Indstilling til Kongen om da afdøde Navigationsdirecteur Bagge Wandels eventuelle Efterfølger, siger de bl. a. „Da hafve Vi os ladet være angelegen at opspørge een udi samme Videnskab erfaren Mand og fornummet, at udj Bergen findes Een, nafnlig Valentin Lorenz, barnføed her udi Kiøbenhaufn, som saa viet os er forebragt, hafver goed renomée, ey alleene her udi Riiget, mens endog paa fremmede Stæder formedelst sin Videnskab saa vel in theoria, som in praxi“. (Admir. Registerbog o. kgl. Miss. 1683—87). Allerede 10 Sept. 1687 møder Skifteretten i afdøde Navigationsdirecteur Valentin Lorentzes Hus i Hummergade i Kjøbenhavn. Den eneste Arving er afdødes „Søster“ Regine Larsdatter, der var tilstede med sin Mand Konstabel Lars Christensen. (Under Admiralitetets Skiftebog 1687 fol. 201 ff.).

G. L. Grove.

A. W. Rasch:

Dødsfald i Norge

1905.

Tillæg til
Personalhistorisk Tidsskrift.

Kjøbenhavn.

Det Hoffensbergske Etabl.

1906.

Dødsfald i Norge

1905.

Samlede af *A. W. Rasch.*

(Det efter H: anførte Navn angiver den efterlevende Hustrus Pigenavn.)

- Aabel, Jens, Gaardbr., 17. 2., Vikesund.
Aall, Elise, 41 A., 13. 5., Chr.ania.
Aamodt, Jens Christian, Sømand, 22 A.,
5. 9., Vestre Aker, bgr. Fr.hald.
Aarmoe, Ida Marie, f. Brinch, 7. 8.,
Chr.ania.
Aars, Emilie, 19. 7., Chr.ania.
—, Grethe, f. Kjelsen, 11. 9., Laurvig.
—, Karen, Lensmand A.s Enke, 30. 1.,
Hamar.
Aas, Anton Christian, fhv. Skoleinspek-
tør, 72 A., 13. 1., Fr.stad.
—, Charlotte, f. Falch, 71³/₄ A., 13. 9.,
Saude i Ryfylke.
—, Johannes, Handelsmand, 82 A., 27.
4., Hemnæs.
Aasgaard, Anna Marie, 24¹/₂ A., 7. 8.,
Stavanger, bgr. Chr.sand.
Aass, Hans Thorvald, 61 A., 29. 6.,
Lier, bgr. Tønsberg. H: Nelly, f.
Thorgersen.
Abel, Matthias, 76 A., 9. 9., Bergen.
H: Magdalena, f. Lossius.
Ackermann, Helene Margrethe, f. Dox-
rud, 85 A., 31. 10. Bergen.
Adeler, Annette Karoline Theodora, f.
Stenberg, 56 A., 8. 12., Chr.ania.
Aga, Johanne Emilie, 30. 10., Bergen.
Agerholdt, Peder, 84¹/₄ A., 28. 11.,
Aasgaardstrand.
Agerholt, Adolf Edvard, Skibsfører,
51¹/₂ A., 2. 2., Porsgrund. H:
Marie, f. Ellefsen.
- Agersborg, Georg Wilhelm, Distrikts-
læge, 61 A., 28. 3., Høland, bgr.
Hamar.
Allum, Einar, 11. 5., Chicago.
Altenburg, Anne, f. Oppegaard, 82 A.,
14. 2., Chr.ania.
Amundsen, Janna, f. Juhl, 58 A., 5. 7.,
Kopervik.
Andersen, Abraham Borch Stenersen,
fhv. Sognepræst, 78¹/₂ A., 19. 8.,
Nannestad. H: Bibba, f. Myhre.
—, Anna Gustava, f. Falkor, 73 A., 28.
3., Chr.ania.
—, Sophia f. Gott, 28. 9., Chr.ania.
Anderssen, Richard Fredrik, Lagerchef,
45 A., 17. 6., Chr.ania. H: Ragna,
f. Daae.
Andresen, Sverre, fhv. Skibsf., 66 A.,
7. 4., New-York. H: Mathilde, f.
Lund.
Anker, Dorothea Ulrikke, f. Arveschoug,
Sorenskriver B. O. A.s Enke, 93¹/₂
A., 30. 10., Stange, bgr. Lade.
Anskaria, barmhj. Søster, 33 A., 28.
5., Bergen.
Apenes, Adolf, Bogholder, 5. 12., Ana-
cortes, Wash.
Arentz, Alida, Enkefru, 7. 5., Melbo.
—, Erasma, 23. 10., Thjem.
—, Fredrik Christian Holberg, 15. 1.,
Bergen.
—, Johan Z., 70¹/₂ A., 24. 8., Aarstad
pr. Bergen. H: Marie, f. Jacobsen.

- Arentz, W. H., fhv. Kaptejn, 5. 4., Stavanger.
- Arneberg, Carl Andreas, 21 A., 28. 2., Chr.ania.
- Arnesen, Martin, fhv. Adjunkt, født 12/10 1829, † 24/7, Chr.ania.
- Arnet, Hedvig Sophie Throne, 28. 9., Thjem.
- Arntzen, Andr., Direktør, 68 A., 18. 2., Tønsberg. H: Dora, f. Seeberg.
- Arvesen, Sofie, f. Stangebye, 62 1/2 A., 1. 1., Hamar.
- Asche, Berthe, f. Tofte, 82 A., 10. 8., Chr.ania.
- Askevold, Constance, 25 A., 8. 7., Tacoma, Amerika.
- Astrup, Kjerstine Margrethe, 81 1/2 A., 29. 11., Etnedalen.
- Baar, Simma, 27. 5., Thjem.
- Baastad, Oscar Ferdinand, Cand. pharm., 51 A., 11. 4., Augustaborg pr. Fr.hald. H: Polly, f. Lyche.
- Bach, Andreas, 47 3/4 A., 8. 8., Thjem.
- , Hans Johannessen, fhv. Skibsbygmester, 73 A., 26. 9., Chr.ania.
- Bache, Jacob, 18. 4., Drammen.
- Backe, Hagbart, Kandidat, 51 A., 22. 12., Chr.ania. H: Inga, f. Ruud.
- Backer, Andreas, 25. 6., Larvik.
- , Bertha, f. Bugge, 26. 9., Laurvig.
- , Thomas Georg, Kaptein, 17. 7., Chr.ania.
- Bahr, Sofie, 16. 3., Stavanger.
- Balchen, Hilda, f. Keyser, 76 A., 2. 5., Tønsberg.
- Balke, Helene Marie, f. Majer, 91 A., 12. 12., Balke.
- , Karen, Enkefrue, 92 1/2 A., 31. 5., Chr.ania.
- Baltzer, Hanna, f. Jacobsen, 65 A., 29. 12., Chr.sand.
- Bang, Adama Jalise, f. Schanche, 84 A., 7. 3., Chr.ania.
- , Laura Antonie, 14. 7., Oslo Bispegaard, begr. Eidsvold.
- , Lydia, f. Midelfart, 19. 1., Chr.ania.
- , Ragna, 6. 12., Bergen.
- Bangor, Aage, 29. 9., Sarpsborg.
- Barca, Andrea, f. Ryding, 25. 7., Bergen.
- Barfoed, Else Marie, f. Strøm, Expd.chef B.s Enke, 63 A., 2. 10., Lier.
- Barratt, Mary, 75 A., 26. 10., Bergen.
- Barth, Ceminda, 27. 2., Chr.ania.
- , Halvor Rasch, Toldb., 12. 10., Thjem. H: Anna, f. Erichsen
- , Hans, Kbmd., 70 A., 21. 10., Bragernæs.
- Bastrup, Caroline, 89 1/2 A., 28. 11., Chr.sand
- Bauermeister, Albert, Musiker, 11. 11., Chr.ania.
- Baust, Maren Louise, f. Norbom, 80 1/2 A., 23. 8., Horten.
- , Oscar Johan, 51 A., 4. 1., Bergen.
- Beck, Abraham, 81. A., 1. 3., Drøbak.
- Beichmann, Mathilde, f. Døsen, 31. 12., Chr.ania.
- Bendixen, Hans Gabriel, Marine-Ingeniør, 10. 10., Chr.ania.
- Benneche, Amalie Othilie, 7. 6., Chr.ania.
- Bennetter, Andreas, fhv. Lods, 1. 12., Chr.ania. H: Anna, f. Paulsen.
- Bentzen, Sverre, Stud. jur., 23. A., 1. 11., Vestre Aker.
- Bentzon, Henrich Th., fhv. Skibskaptein, 8. 1., Bergen. H: Dina, f. Norstrand.
- , Jacob, Kbmd., 10. 12., Bergen.
- Berg, H. A., Kirkesanger, 50 A., 24. 4., Gol.
- , Hans Unger, Oberstl., 71 3/4 A., 4. 3., Chr.ania.
- , Jesine Marie, 11. 3., Chr.ania.
- , Julie, f. Hammer, 29. 4., Chr.ania.
- , Signe, f. Gjester, 26 1/2 A., 9. 3., Chr.ania.
- Bergersen, Berthe Gurine, f. Borgen, 86 1/2 A., 9. 2., Chr.ania.
- Berggreen, Andreas, Skibsfører, 55 1/2 A., 4. 2., Sandefjord.
- Bergh, Iver L., fhv. Toldbodformand, 61 1/2 A., 14. 3., Thjem.
- Bergseng, Arne, fhv. Kbmd., 3. 2., Lillehammer.
- Berle, Olga Julie, f. Paulsen, 22. 3., Bergen.
- Berner, Brostrup, 81 A., 12. 12., Næseheim.
- , Thora, 7. 12., Veldre.
- Bernhoff, Carl Henrik, Adjunkt, 43 A.,

8. 11., Tromsø. H: Valborg, f. Andersen.
- Berntsen, Bernhard, Handelsmand, 32 $\frac{1}{2}$ A., 12. 8., Hårstad. H: Lilla, f. Weidemann.
- Beyer, Emil, 5. 8. Bergen.
- Biering, Ferdinand, Postexpeditør, 26. 7., Bergen.
- Bing, Harald Rikard, Barber, 24 $\frac{3}{4}$ A., 23. 7., Chr.ania. H: Anna, f. Lærum.
- Birch, Caja, f. Schive, 63 A., 19. 4., Thjem.
- Biørn, Caroline Marie Agnes, f. Wilde, 61 $\frac{1}{2}$ A., 6. 2., Kragerø.
- , Claus Christian Møllerup, 22 $\frac{1}{2}$ A., 8. 4., Eker.
- Bjering, Emilie, f. Nannestad, 7. 2., Stenkjær.
- Bjerke, Anne Jørgine, f. Rytterager, 85 A., 3. 11., Chr.ania.
- Bjørneby, Halvor, 67 $\frac{1}{2}$ A., 3. 3., Fr.stad.
- , Nina, f. Fleischer, 5. 5., Chr.ania.
- Bjørnholdt, Olava Marie, f. Bugge, 82 A., 14. 2., Lyster.
- Blanc, Henrich August, 91 $\frac{3}{4}$ A., 29. 1., Indre Arne.
- Blehr, Albertha, 28. 1., Chr.ania.
- Blessing, Charlotte, f. Schiøtz, 73 A., Pastor Peder B.s Enke, 13. 11., Stavanger.
- Blich, Johan Wilhelm, fhv. Overkontrollør, 83 $\frac{1}{2}$ A., 12. 1., Nybo pr. Tønsberg. H: Marie, f. Arup.
- Blom, Carl Christian Maurits, 71 $\frac{1}{2}$ A., 21. 4., Tvedestrand. H: Olga, f. Nissen.
- , Fredrikke, f. Schreiner, Enke efter Chr. C. B. i Hamburg, 68 A., 21. 1. Chr.ania.
- Blume, Wilhelmine, f. Baklund, 48 A., 2. 11., Chr.ania.
- Blytt, Berthe Margrethe, Guldsmed C. B.s Enke, 31. 1., Sogndal, Sogn.
- , Johanne Alida, 79 A., 1. 2., Bergen.
- Boberg, Christian, Dampskibsf., Novbr., fra Glasgow til Chr.ania. H: Marie, f. Hjorth.
- Bodding, E. O., Boghandler, 79 A., 27. 7., Gjøvik.
- Bolstad, J. N., Generalkonsul, 47 A., December, Brasilien.
- Borch, Noline, f. Bergh, 88 A., 24. 1., Chr.ania.
- Borchgrevink, Hanna, f. Astrup, 16. 11., Elverum.
- Borchsenius, Mary, f. Falkenberg, 62 A., 5. 3., Skien.
- Bornholdt, Bergliot, f. Lange, 26. 7., Kobe, Japan.
- Bowim, P., fhv. Fattigforstander, 27. 10., Chr.ania.
- Boysen, Jone, f. Steen, 23. 11., Chr.ania.
- , Malvine, Enkefru, 7. 6., Chr.sand.
- Brandt, Jenny, Frue, 15. 7., Vestre Aker.
- , Kr. Hagemann, Ingeniørmajor, 74 A., 24. 7., Chr.ania.
- , Nicolaj, fhv. Kbmd., 82 A., 25. 8., Chr.ania.
- Bratland, Ingeborg Fredrikke, f. Schlyder, 71 A., 14. 12., Bergen.
- Bray, Augusta, f. Condrio, 63 A., April?, Lockport, Amerika.
- Brecke, Janka, f. Bruusgaard, 28. 5., Drammen.
- Bredal, Cathrine Sofie, 45 A., 14. 12., Chr.ania.
- Bredesen, Ole, 80 A., 11. 8., Brandvald.
- Breien, Eleonore Louise, 20. 1., Skovbakken, bgr. Chr.ania.
- Bretteville, Jeanette Emilie, f. Steensgaard, Statsraadinde, 94 A., 1. 2., Chr.ania.
- Brisach, S., fhv. Fyrvogter, 65 $\frac{1}{2}$ A., 5. 11., Vevang pr. Molde.
- Brix, Hans Henrich, Kbmd., 83 A., 22. 3., Husum.
- Broch, Henrik Sofus Boldæus, Generalauditor, 19. 10., Chr.ania.
- , Ragna, 30 A., 11. 12., Bergen.
- Brock, Karine, f. Hiort, 11. 1., Kbhvn.
- Brodin, Birger, 22. 12., Chr.ania.
- Brodtkorb, Maja, 15. 12., Kulstad, Vefsen.
- Brun, Jan, 88 $\frac{3}{12}$ A., 4. 5., Chr.ania.
- , Christen, Konservator, 77 A., 15. 7., Chr.ania.
- , Lyder, Bankchef, 7. 10., Chr.ania. H: Marie, f. Lasson.

- Brunskow, O. N., Snedkerm, 70 A., 30. 3., Chr.ania. H: Sofie, f. Thoresen.
- Bruun, Agnethe, f. Tandberg, 70 A., 21. 6., Thjem.
- , Ingebjörg, 19 A., 16. 7., Lillehammer, begr. Chr.ania.
- Bryhn, Anna, 55 A., 14. 6., Chr.ania.
- Brønne, Edel Marie, f. Gudde, 89 A., 27. 4., Thjem.
- Brøgger, Lina, Enkefru, 79 A., 19. 5., Chr.ania.
- Buch, Christian Ulrik, 78 A., 18. 4., Hitteren.
- Buck, Markus Helmer Klerck, Kbmd., 20. 2., Øxfjord. H: Bergitte, f. Enæs.
- Budde, Ole Christopher, Dr. phil., 34 A., 9. 12., Concarneau, begr. Chr.ania.
- Bugge, Anna Malene, f. Monsen, 7. 9., Aasnes.
- , Annie Margrethe, f. Jacobsen, 34 A., 8. 1., Mandal.
- , Anthon, Havnebetjent, 50 A., 22. 12., Thjem.
- , Thora, f. Holst, 7. 11., Thjem.
- Bull, Jens Munthe, Oberst, 89½ A., 3. 2., Chr.ania.
- , Philip Nathanael, 2. 1., Tønsberg.
- , Sophie, f. Zachariasen, 26. 3., Tønsberg.
- Busch, Joachim, Skibsreder, 93 A., 9. 12., Risør.
- Bye, Andreas, Bogtrykker, 67½ A., 27. 2., Lillehammer. H: Alette, f. Johansen.
- , Christoffer Sofus, fhv. Stationsm., 47 A., 13. 7., Ørkedalen.
- Bärnholdt, Christian Fr., fhv. Justitsvagtmeister, 89 A., 11. 1., Chr.ania.
- Bætzmann, Carl Reinhold, Kapt., 2. 7., Chr.ania.
- Böckmann, Elisabeth, f. Barth, 28. 3., Gaustadhaugen.
- Bødtker, Ada Emily Withers, 24. 11., Chr.sund.
- , Fredrikke Dorthea, 63 A., 30. 12., Bergen.
- , Harald, Ingeniør, 6. 9., Chicago. H: Emilie, f. Hellesen.
- Bødtker, Henning, fhv. Skibsfører, 6. 6., Bergen.
- Bøgh, Waldemar, fhv. Kbmd., 87 A., 4. 1., Thjem.
- Bøhm, Wilhelm Andreas, Bryggerimester, 1. 9., Skien.
- Bøhmer, Overkonduktør, 11. 11., Chr.ania. H: Gusta, f. Vold.
- , N. G., Bankkasserer, 76 A., 5. 7., Lillehammer.
- Børs, Christian, Consul, 16. 5., Paris, begr. Asker 7. 6.
- Cardinali, Caroline, f. Granaas, 66 A., 26. 8., Thjem.
- Carlsen, Sofie, f. Møller, 68 A., 4. 11., Chr.sand.
- Carstens, Lotte, 87 A., 13. 2., Hole.
- Castrén, Sigrid, f. Lyche, 31 A., 3. 4., Helsingfors.
- Christensen, Anine Mathilde, f. Fegth, 20. 11., Drammen.
- Christiansen, Jørgine Marie, f. Hesler, 84 A., 22. 1., Østre Gausdal, bgr. Chr.ania.
- Christie, Anna Colban, f. Coldevin, 69½ A., 21. 8., Skien.
- , Augusta, f. Mathiesen, 16. 1., Chr.ania.
- Clausen, Chr. Handelsrejsende, 16. 2., Thjem.
- , Helkine Magdalene, f. Kork, 90½ A., 27. 1., Bergen.
- Cock, Ivar, Arkitekt, 44 A., 23. 11., Chr.ania.
- Cook, Alfred, fhv. Verkstedsbestyrer, 14. 2., Minde pr. Bergen. H: Johanne, f. Paulsen.
- Cornelius, Mari, f. Frank, 77 A., 20. 4., Eidsvold Verk.
- Coucheron, Anna Henningine, f. Knudtson, 7. 10., Skien.
- Crøger, Marthe Marie, Enkefru, 87 A., 30. 1., Nøtterø.
- Daae, Anna, 81 A., 10. 9., Fr.stad., bgr. Chr.ania.
- , Dorothea v. d. Lippe, f. Frost, 63 A., 31. 3., Aalesund.
- Dahl, A. G., Skræddermester, 28. 10., Chr.ania.
- , Alette Fredrikke, f. Hygen, 45½ A., 28. 9., Chr.ania.

- Dahl, Alfred L., 15. 3., Chr.ania. H: Anna, f. Pettersen,
—, Carl B., 84 A., 6. 8., Thjem.
—, Catharina, f. Stibolt, 18. 2., Bergen.
—, Christine, f. Thuesen, 68½ A., 20. 1., Hole, bgr. Chr.ania.
—, Harald, Apotheker, 49 A., 11. 1., Harstad.
—, Jenny Wilhelma, f. Jenssen, 28 A., 1. 7., Johannsburg, Afrika.
—, Ingeborg, f. Schjærwe, 66½ A., 12. 1., Tønsberg.
—, Johan Christian, 86 A., 2. 7., Bergen.
—, Johan Fredrik, Skrædderm., 74 A., 17. 12., Bergen.
—, Johannes, Rebslager, 30 A., 10. 6., Thjem. H: Antonie, f. Gravrok.
—, Mathilde Bolette, f. Holbye, 68 A., 1. 3., Chr.sand.
—, O., Enkefru, 76½ A., 20. 7., Chr.sand.
—, P. M., Ingeniør, 42 A., 21. 6., Johannsburg, Afrika.
—, Sophie, 3. 1., Rove pr. Holmestr., bgr. Chr.ania.
—, Thora, 13. 2., Thjem.
Dahlgreen, Anna, f. Knutsen, 30. 1., Evanston, Ill., Amerika.
Dahll, Lewis, 16. 7., Stockholm. H: Caroline, f. Mosling.
Danielsen. Cathrine Helene, Garver L. J. D.s Enke, 71½ A., 23. 1., Bergen.
—, Magnus Christian, Ingeniør, 22 A., 7. 5., Hammerfest.
Dannevig, Thomine Marie, 93 A., 15. 12., Chr.ania.
Devold, Nanna Holmboe, 35 A., 14. 4., New York.
Dick, Hans, Rebslagermester, 79 A., 17. 3., Thjem. H: Fredrikke, f. Wimpelman.
Due, Sara Marie, f. Knudtson, 69½ A., 14. 12., Lillegaarden, Thjem.
Duncan-Clark, Robert, Doktor, 28 A., 21. 7., Dunkeld, Skotland. H: Johanne, f. Clasen.
Dundas, Michal Brinkman, 84½ A., 14. 9., Ofoten. H: Christiane, f. Schølberg.
Dyblie, Johan Helmer, fhv. Postmester, 85½ A., 6. 2., Thjem.
Dycker, Lucie, f. Schwensen, 22. 12., Chr.ania,
Ebbell, Kaja, 68 A., 30. 6., Chr.ania., bgr. Grimstad.
Eckhoff, Christian Martin, Sognepræst, 68½ A., 16. 11., Drammen. H: Erikka, f. Holtermann.
—, Susanne, Sognepræst E. F. E.'s Enke, 74½ A., 13. 2., Bergen.
Eckholdt, Anton Christian, kgl. Fuldm., 18. 8., Chr.ania.
Eckstein, Balthasar, fhv. Skibsf., 82½ A., 24. 4., Chr.ania.
Eeg, Jørgen Rasmus, cand. theol., 39 A., 11. 5., Chr.ania.
Egers, Fredrikke, f. Jensen, 57 A., 2. 12., Chr.ania.
Eide, Petra Marie Klykken, f. Holm, Overtoldb. A. E.s Enke, 18. 4., Bergen.
Eitzen, Signe, f. Jahn, 18. 10., Penzacola.
Eklund, Caroline Lucretia, Enkefru, 82 A., 8. 1., Bergen.
Ellerhusen, Christine Helene, f. Møller, 25. 12., Bergen.
—, Maren, f. Müller, 68¾ A., 17. 1., Bergen.
Ellermann, Karen, f. Bloch, 83½ A., 6. 3., Chr.ania.
Elling, Pauline, Enkefrue, 14. 10., Chr.ania.
Elmenhorst, William, Dampskibsexped., 63½ A., 5. 7., Arendal. H: Anna, f. Christensen.
Elster, Karen, f. Eckstein, 86 A., 2. 5., Chr.ania.
—, Oscar J., Kontorchef, 24. 11., Chr.ania.
Engelhart, Thomas von Westen, Amtmand, 3. 8., Aasgaardstrand, bgr. Kongsvinger.
Engelsborg, O. H., Ligningsassistent, 57 A., 18. 3., Chr.ania. H: Marie, f. Bull.
Engelsen, Ovidia Christine, 69½ A., 19. 3., Thjem.
Engelstad, Mathilde, f. Thisted, 16. 11., Porsgrund.

- Engh, Magda, 20 $\frac{1}{2}$ A., 20. 4., Chr.ania.
- Erichsen, Oscar, Stationsmester, 47. A., 5. 6., Aalen, H: Ovidia, f. Forck.
- Erichsen, Præstefrue, 58 A., 1. 2., Østre Gausdal, bgr. Chr.ania.
- Eriksen, Gustav, ORSagf., 39 $\frac{1}{2}$ A., 28. 3., Chr.ania. H: Emma, f. Gerner.
- , Ingvad, Stud. med., 21. 6., Chr.ania.
- , Ludvig, Cand. filos., Stenograf, 28. 9., Chr.ania. H: Albertine, f. Fischer.
- Erlandsen, Jacob, Tømmermand, 76 A., S. S., Tromsø. H: Jonette, f. Rist.
- Esmark, Marie, Professor E.s Enke, 84 A., 3. 6., Chr.ania.
- Falch, Christian August, Dampskibsf., 63 A., 31. 10., London. H: Johanne, f. Rodin, i Thjem.
- Falchenberg, H. S., 38 A., 5. 2., Chr.ania.
- Falkenberg, Fredrikke, f. Flock, 41 $\frac{1}{2}$ A., 17. 11., Levanger.
- Faye-Hansen, Wilhelm, ORSagf., 68 A., 8. 8., Chr.ania. H: Cathrine, f. Glükstad.
- v. d. Fehr, Anna Cathrina Schjeldrup, 68 A., 15. 3., Bergen.
- Feilberg, Lars, Skibskapt., og Hustru Elise, f. Hansen, 9. 9., ved Forlis paa Jyllands Vestkyst.
- Fernmann, Harriet Celina, f. Biørn, 71 A., 20. 2., Chr.ania.
- Finck, Marthe Gurine, f. Rasmussen, 81 $\frac{3}{4}$ A., 7. 3., Bergen.
- Finnemann, Julie Sofie, 17. 6., Chr.ania.
- , Karen, Enkefru, 26. 6., Chr.ania.
- Finstad, Helge, ORSagf., 38 A., 10. 2., Elverum.
- Fjeld, Ingerid, 2. 8., Chr.ania.
- Fjeldstad, Axel Hieronymus, Læge, 47 A., 22. 6., Rotorua, Ny Zeeland.
- , Marie, O.R.sagf. F.s Enke, 83 A., 15. 5., Chr.ania.
- Flamer, Peter Sigurd, Skibsf., 47 A., 12. 12., Forlis i Middelhavet.
- Fleischer, Joachim Nordahl, Grosserer, 79 $\frac{3}{4}$ A., 25. 2., Chr.ania. H: Emma, f. Larsen.
- Flo, R., Cand. mag., 30. 11., Chr.ania.
- Flood, Jahn Lyder, Bogbinder, 50 A., 1. 5., Tromsø.
- , Johannes M., Stadsfysikus, 66 A., 11. 12., Ismailia, (Enke og 2 Børn i Ægypten.)
- Florus, Sigrid, 19 A., 16. 4., Chr.ania.
- Fogelstrøm, Christiane, f. Jørgensen, 29 $\frac{1}{2}$ A., 6. 1., Chr.ania.
- Fogth, Petra Margrethe, f. Grorud, 12. 7., Fr.stad.
- Follum, L., fhv. Distriktslæge, 83 A., 7. 11., Laxevaag.
- Folkman, Karen Cathrine, f. Grønn, 19. 8., Skien.
- Forthun, I. T., Lærer, 29. 1., Chr.ania.
- Foslie, Anna Rebekka Myhlenphort, f. Heggelund, 83 A., 29. 1., Balstad, Lofoten.
- Foss, Gustav Martin, Krydsbetjent, 33 $\frac{3}{4}$ A., 24. 11., Moss, bgr. Oslo.
- Foyn, Magdalene Margrethe, Enkefru, 81 A., 26. 7., Tønsberg.
- Frey, Laura, Enkefru, 60 A., 19. 10., Chr.ania.
- Fridholm, Sofie, Skrædder A. F.s Enke, 66 A., 18. 3., Chr.ania.
- Friele, Nicolay Christian, 28. 2., Minnesota.
- Friis, Anthoinette, f. Bader, 2. 6., Moldøen
- Frisch, Othilie, 76 A., 30. 1., Chr.ania.
- Fritzner, Hans, 3. 5., Batleford, Amerika.
- , Martha, f. Andersdatter, 24. 8., Chr.ania.
- Fromholtz, Theodor August, Bygmeister, 72 A., 26. 10., Bergen. H: Henriette, f. Aass.
- Fugellie, Marie, Telegrafinspektør J. L. F.s Enke, 82 A., 5., 8., Chr.ania.
- Fürst, Charllotte, 84 A., 8. 1., Chr.ania.
- Færden, Haakon Henrik Rudolf, 61 A., 18. 3., Nordrehov.
- Gaarder, Fr., Assistent, 64 $\frac{1}{2}$ A., 17. 6., Chr.ania.
- , Hans Georg, 18. 6., Chr.ania.
- , Maren, f. Walnum, 1. 1., Næsn.
- , Signe, 17. 2., Chr.ania.
- Gade, F. G., Consul, 16. 5. Frankfurt.
- , Oscar, 24. 1., Chr.ania.

- Gedde, Fredrikke, 90 $\frac{1}{2}$ A., 27. 12., Chr.ania.
- Geelmuyden, Henrik, fhv. Kontorchef, 75 A., 30. 6., Thjem. H: Benedicte, f. Lund.
- Geeve, Adolf Margido, fhv. Boghandler, 52 $\frac{1}{2}$ A., 17. 1., Hamburg.
- Gelertsen, W. F., Grosserer, 45 A., 23. 6., Chr.ania.
- Gellein, Catharine, f. Fyhn, 2. 12., Chr.ania.
- , Eva Christine, f. Abelseth, 67 A., 9. 4., Thjem.
- Getz, Carl, Cand. pharm., 52 A., 3. 11., Hamar.
- , Joh., Disponent, 49 A., 22. 12., Thjem., bgr. Stiklestad.
- Giebelhausen, Christian Friis, 30 A., 23. 7., Fr.stad.
- Giertsen, Børre Rosenkilde, 24. 3., Fjøsanger pr. Bergen. H: Cancy f. Smith.
- , Wilhelm, 22. 4., Bergen. H: Mathilde, f. Eeg.
- Giæver, H. F., 62 A., 15. 10., Harstad.
- , Jensine, f. Buck, 8. 6., Harstad.
- Gjems, Sven Jørgen, 53 A., 18. 6., Chr.ania, bgr. Vinger.
- Gjerde, Ovine Thomine, f. Gerrard, 66 $\frac{1}{2}$ A., 22. 12., Chr.ania.
- Gjertsen, Andreas, Frugthandler, 25. 1., Bergen. H: Malene, f. Ludvigsen.
- , Anne Cathrine, f. Olsen, 9. 12., Bergen.
- , Ingeborg, 4. 8., Tjømø.
- Gjersøe, Sophie Dahllette, 7. 7., Tønsberg.
- Gjessing, Gunnar, 29. 9., Aalesund.
- , Hanna, f. Nielsen, 52 A., 10. 10., Bergen.
- Gjør, Herman, Læge, 77 A., 10. 12., Chr.ania.
- Gjørslie, Gulbrand, Stud. jur., 21 $\frac{1}{2}$ A., 26. 7., Hamar.
- Gjøse, Emilie Augusta Bauman, 28. 9., Chr.ania.
- Graff, Carl J., Gaardbruger, 39 A., 25. 9., Røken. H: Betzy, f. Haug.
- Gløersen, Paul Petter Ferdinand, fhv. Havnefoged, 97 $\frac{1}{4}$ A., 18. 5., Chr.ania.
- , Theodor, Distriktslæge, 24. 2., Førde.
- Godal, Ellen Marie, 22 $\frac{1}{2}$ A., 26. 8., Vestre Aker.
- Gram, Dorothea Jeanette, f. Knudtson, 21. 7., Thjem.
- , N. M., Skibsreder, 73 $\frac{1}{2}$ A., 16. 2., Drammen.
- Grann, Sigvardtine, f. Sevahl, 80 $\frac{3}{4}$ A., 2. 4., Chr.ania.
- Greger, Peter Henrik, fhv. Assurance-direktør, 82 A., 31. 10., Brønø. H: Julie, f. With.
- Greiff, Christian, Apoteker, 49 A., 17. 11., Brønø.
- Greve, Caroline Birgitte, f. Schuman, 7. 8., Norge pr. Aalesund.
- , Jan, Fotograf, 65 $\frac{1}{2}$ A., 29. 10., Stavanger. H: Theodora, f. Hammer.
- Grevesmølen, Caroline, nær 99 A., 26. 3., Chr.ania.
- Grieg, John, Bogtrykker, 20. 10., Bergen. H: Mina, f. Jebsen.
- , Maren, 67 A., 20. 5., Chr.ania.
- , Stina, (f. Bruun), 2. 2., Hurdalen.
- , Thea, f. Brun, 7. 2., Bergen.
- Grothusen, Ludvig, Bryggerimester, 24. 3., Bodø, bgr. Chr.ania. H: Julie, f. Zachariae.
- Grøn, Andreas Fredrik Schroeter, Læge, 86 A., 27. 4., Chr.ania.
- Grøndahl, Knut O., Uhrmager, 69 A., 31. 3., Chr.ania.
- , O. E., 62 A., 4. 4., Hønefos. H: Elvida, f. Heltzen.
- Grønvold, C. M., fhv. Skibsf., 76 $\frac{1}{2}$ A., 18. 12., Chr.ania.
- , Jacob, Driftsbestyrer, 11. 3., Narvik, bgr. Thjem. H: Ingeborg, f. Tollum.
- , Marcilie, f. Steen, 85 A., 17. 11., Bergen.
- , R. C., 28. 12., Chr.ania.
- Gude, Johan Ferdinand, Candidat, 73 $\frac{1}{2}$ A., 21. 7., Moss. H: Helga, f. Helgesen.
- , Magda, f. Falch, 58 A., 15. 11., Chr.ania.

- Guldberg, Bodil, f. Riddervold, Professor Cato M. G.s Enke, 21. 7., Chr.ania.
- , Fredrik Oscar, Direktør, 57 A., 6. 5., Chr.ania.
- Gurrrick, Petrine, 58 A., 15. 1., Chr.ania.
- Gørrisen, Herman Egidius, 83 A., 13. 5., T.hjem.
- Gørrissen, Fr., Agent, 62 A., 1. 9., Chr.ania. H: Laura, f. Wichmann.
- Hagelsteen, Lizzie, 22 A., 4. 5., Bergen.
- Hagemann, A., Kaptejn, 79½ A., 20. 12., Bergen. H: Grethe, f. Holk.
- , Carl, 79 A., 7. 7., Nes, Romerike.
- Hagen, Elise Marie, f. Beyer, 27. 9., Chr.sund.
- Hagerup, Edvardine Magdalene Margrethe, 80 A., 16. 11., Stord.
- Halle, Jens, Kaptejn, 23. 3., Chr.ania.
- Hals, W. D., 77 A., 5. 9., Stokmarknæs. H: Jørgine, f. Sandborg.
- Hals-Jensen, Rikard Magnus, Cand. philos., 43 A., 28. 11., Ski. H: Georgine, f. Blom.
- Halstensen, Rebekka, f. Wilborg, 77½ A., 2. 3., Chr.ania.
- Halvorsen, Frants Alfred, Stud. jur., 21½ A., 19. 4., Chr.ania.
- Hammer, fhv. Sorenskriver, 84½ A., 2. 11., Lugano.
- , Johan, 19. 6., Bergen.
- Handberg, Magnhild, 9. 8., Chr.ania.
- Haneborg, Christian, fhv. Vagtmester, 97 A., 6. 1., Høland.
- Hansen, A., 85½ A., 21. 2., Flesberg Præstegaard.
- , Antonie Therese, f. Habel, 12. 11., Chr.ania.
- , Benedicte Elisabeth, f. Bjelke, 84½ A., 5. 11., Chr.ania.
- , Carl August, Generalløjtnant, 5. 2., Chr.ania. H: Kaja, f. Arentz.
- , Fredrikke, f. Holst, 24. 11., Bergen.
- , Grethe, f. Lager, Kaptejn N. B. A. H.s Enke, 16. 5., Toten.
- , Lina, f. Rønneberg, 62 A., 1. 7., Vestre Aker.
- , Lisen, 26. 7., Drøbak.
- Hanssen, Fredrik Otto Juell, Distriktskasserer, 40½ A., 29. 1., Hallingdalsfjeldet, bgr. T.hjem.
- Hansteen, Nanna, 4. 1., Kbhvn.
- Harildstad, Sidsel, f. Forr., 67 A., 30. 1., Vaage.
- Harloff, Lina, f. Boye, 4. 7., Bergen.
- Haslund, Elisabeth Bøckman, 26½ A., 6. 2., Chr.ania.
- , Johanne Helene, f. Conradi, 86 A., 16. 6., Chr.ania.
- Hassel, Ernst August, Læge, 57 A., 7. 12., Vestre Aker. H: Mathilde, f. Klaveness.
- Hauff, Henriette, f. Larsen, 35½ A., 29. 9., Chr.ania.
- Hauge, Marie, f. Brinch, 18. 1., Chr.ania.
- Hegge, Carl Martin, Jankton, Syd Dakota.
- Heiberg, Susanne, f. Knudsen, 31. 10., Chr.ania.
- Heidenreich, Christian Julius Emil, Kontrollør, 78½ A., 30. 1., Chr.ania.
- , Stina, Enkefru, 72½ A., 2. 12., Tromsø.
- Heiss, Elise, 14. 6., Lersund.
- Helander, Anne, Enkefru, 78½ A., 31. 1., Moss.
- Helberg, Adolf Martin, fhv. Handelsmand, 69 A., 3. 8., Karlsø. H: Othilia, f. Hansen.
- Helgeby, P. B., fhv. Provst, 59 A., 3. 9., Chr.ania. H: Marie, f. Sande.
- Hellan, Christian Magnus, 76½ A., 13. 11., T.hjem. H: Berthine, f. Franck.
- Hellgreen, Louise, 81 A., 11. 5., Chr.ania.
- Helliesen, Hilda, f. Warendorph, 73 A., 24. 6., Vestre Aker.
- Helmer, Jacob Holst, 90½ A., 7. 4., Grimstad. H: Catharine, f. Holst.
- Herlofson, Jacobine, 57 A., 1. 1., Arendal.
- Hertzberg, Hanne, f. i Holmestrand 11. 6. 1814., † 15. 6., Oslo.
- Hess, Harald Bruno, 29. 11., Bergen.
- Heyerdahl, Grethe, 78 A., 11. 6., Chr.ania.
- , Marie 63 A., 3. 2., Sandefjord.
- , Mimi, Telegrafistinde, 45 A., 1. 7., Chr.ania.

- Heyerdahl, Nicolai Anthon, 65 A., 27. 4., Stangvik. H: Gudmunda, f. Brodtkorb.
- Hildisch, Wilhelmine, f. Dietrich, 70¹/₂ A., 3. 2., Chr.ania.
- Hiort, Andreas, Grosserer, 80 A., 5. 3., Kbhvn.
- Hirsch, Caroline, f. Brenmehl, Distriktslæge P. H.s Enke, 85¹/₂ A., 31. 8. Chr.ania, bgr. Stange.
- , Fredrik Gustav Kallenborn, 81¹/₂ A., 28. 4., T.hjem.
- , Josefine, f. Suber, 78 A. 4 Mdr. 10 Dg., 4. 1., Stockholm.
- Hjelt, Christian Finn, Stud. med., 22. 8., Chr.ania.
- Hjort, Georg Christian, 71 A., 11. 9., Chr.ania. H: Anna, f. Nørgaard.
- , Inga Louise, 23 A., 29. 4., Jylland, bgr. Chr.ania.
- , Johan, Dr., fhv. Professor, 6. 3., Chr.ania
- , Ove, Stud. jur., 9. 9., Kragerø.
- Hjorth, Wilhelmine, f. Grue, 73 A., 25. 10., Chr.ania.
- Hoel, Jacob, Gaardbruger, 64 A., 12. 2., Hovinsholm.
- Hoff, C. A., Telegrafbestyrer, 7. 3., Chr.sand, H: Marie, f. Jørgensen.
- Hoff, Julie Augusta, f. Grønvold, 87¹/₂ A., 16. 12., Chr.ania.
- , Richart, 30 A., 30. 9., Orkedalsøren.
- Hoffman, Hanna, f. Hendriksen, 68 A., 20. 12., Chr.ania.
- Hoffmann, Birger, 29 A., 10. 6., Bergen.
- , Gottfried Anton, Grosserer, 14. 6., Kbhvn. H: Clara, f. Bützow.
- , Peter Chr., 42 A., 12. 5., New-York.
- Hofgaard, Einar, Bogholder, 44 A., 27. 9., El Paso, Texas.
- Hoflund, Christian Gabriel, Læge, 30. 4., Dell Rapids, Amerika.
- Holan, Maren, f. Moe, 17. 2., T.hjem.
- Holm, Anne Marie, f. Bøhmer, 86 A., 14. 3., Vestnæs, Romsdalen.
- , Dagny, 23 A., 14. 8., T.hjem.
- , Danckert Krohn, Læge, 5. 2., Bergen. H: Axeliene, f. Kielland.
- Holm, Ellen Louise, f. Akerholt, 81 A., 12. 4., Holmestrand.
- , James, 23. 6., Hop pr. Bergen.
- , Ludvig, Toldbetjent, 65 A., 27. 3., Chr.ania.
- , Magdalene Marie, f. Buck, 73 A., 18. 12., T.hjem.
- , Tomine, 85 A., 30. 1., Chr.sand.
- Holmboe, Hans, Doktor, 21. 11., Ørje. H: Mimi, f. Nickelsen.
- , I. W., fhv. Distriktslæge, 78 A., 2. 12., Østre Bærum. H: Emilie, f. Storm.
- Holst, Agathe Ursulla, 22. 5., Holmestrand.
- , Carl Ludvig, 18 A., 14. 6., Sørum.
- , Carl Wilhelm, Ingeniør, 27. 7., 26¹/₂ A., Johannesburg, Sydafrika. H: Charlotte, f. Bull.
- , Frantz, Driftsbestyrer i Pittsburg, 8. 10., Chr.ania. H: Hortense, f. Lanctot.
- Holtermann, Emilie, 85 A., 3. 12., Chr.ania.
- , Pauline Augusta, 83 A., 2. 5., T.hjem.
- Hopp, Wilhelm, fhv. Skibsf., 91¹/₄ A., 4. 3., Kragerø.
- Hopstock, Thorstein, 19 A., 9. 1., Vik, Sogn.
- Horn, Carl Emanuel, 27 A., 12. 2., Chr.ania.
- , C. H., Stationsmester, 52 A., 12. 5., Oslo.
- , Nicoline Marie, 1. 12., Drammen.
- Hornemann, Helene Sophie, f. Thrane, 29. 6., Chr.ania.
- Hovelsrud, Johan Wilhelm, Cand. jur., 85 A., 21. 6., Chr.ania.
- Houge, Cathrine Elisabeth, f. Tresselt, 5. 9., Bergen.
- , Edvard Wilhelm, 23. 2., Bergen. H: Rikke, f. Nissen.
- Hougen, Paul, fhv. Skoleinspektør, 81 A., 7. 12., Chr.ania.
- Houger, Even N., Skibsf., 56 A., 7. 10., Kolbjørnsvig. H: Maria, f. Scharman.
- Huitfeldt-Kaas, Henrik Jørgen, Rigsarkivar, 71 A., 18. 5., Chr.ania.
- Hulthén, Carl Johan, 76¹/₂ A., 2. 6.

- Nes, Hedemarken. H: Clara. f. Petersen.
- Hurup, Agnes, 59 A., 28. 12., Chr.sand.
- Huseby, Eyvind Frøen, Bogholder, 27. 1., Chr.ania. H: Olga, f. Helin.
- Huun, Wenche, 99 A., 18. 4., Aardal Sogn.
- Hvistendahl, Carl Justin, 14. 12., Providence.
- , Julie, 1. 8., Eidsvold, bgr. Strømsø.
- Hvoslef, Solveig, f. Lund, 26 A., 26. 3., Lier.
- Høegh, Karen Sophie, f. Wiborg, 1. 12., Chr.sand, bgr. Porsgrund.
- Høy, Mathilde Sofie, 25. 8., Kragerø.
- Høyer, Anton Svennik, Konrektor, 7. 12., Bergen. H: Lulla, f. Lous.
- , Laurits, 61 A., 3. 3., Chr.ania.
- , Madsine, f. Ingebrigtsen, 78 A., 7. 6., Bergen.
- , Ragnhild, f. Leinann, 14. 10., Chr.ania.
- Ihlen, Niels. fhv. Admiral, 8. 8., Borre, bgr. Chr.ania.
- , Pauline Henriette, f. Rostock, 22. 6., Drammen.
- Ingebretsen. Albert, Res. Kap., 3. 12., Østre Toten. H: Boyine, f. Broch.
- Ingemann, Serine, f. Westby, 8. 3., T.hjem.
- Ingier, Emmy, 11. 4., T.hjem.
- Jacobsen, Carsten T(ank), 71³/₄ A., 2. 12., Sundsvall. H: Anna, f. Axling.
- , Tønnes, fhv. Skibsf., 77¹/₂ A., 8. 1., Bergen. H: Charlotte, f. Wiborg.
- Janke, Gustav Sophus, fhv. Sognepræst 6. 12., Løiten. H: Alice, f. Buch.
- Jensen, Fritz Fischer, Ingeniør, 23. 10., Chr.ania. H: Anita, f. Jakhelln.
- , Ingvald P., Grosserer, 64 A., 8. 10., Chr.ania.
- , Karoline Mathilde, f. Kaulum, 75 A., 8. 10., Chr.ania.
- , Oline, f. Berger, 18. 2., Chr.ania.
- , Oline, f. Schanche, Konditor, I. P. J.s Enke, 73 A., 11. 4., T.hjem.
- Jenssen, Jens, Direktør, 63 A., 9. 12., T.hjem.
- Jentoft, Christian, Dampskibsf., 10. 12., Bergen. H: Alida, f. Fausche.
- Jentoft, Jens, Journalist, 37 A., 2. 2., Chr.ania.
- Jersin, Lisen, 22 A., 28. 12., Bergen.
- Jervell, Louise Augusta Øwre, f. Hansen, 28. 8., Chr.ania.
- Johannesen, Andreas, 61 A., 30. 9., Chr.ania. H: Ulrikke, f. Schöffner.
- , P. R.. Malerm., 44 A., 21. 6., Chr.ania. H: Augusta, f. Strømmer.
- Johannessen, Mathilde, f. Hiis, 63 A., 8. 12., Arendal.
- Johansen, Hjalmar Holck, fhv. Skuespiller, 35¹/₂ A., 15. 4., Bergen.
- , Julie, f. Seehusen, 16. 1., Chr.sand.
- , Karen, f. Hammer, 18. 6., Chr.sund.
- Johnsen, Oscar, Doktor, 66 A., 10. 9., Sarpsborg. H: Mathilde, f. Mohr.
- , Oscar Rudolf, Cand. jur., 40. A., 5. 8., Chr.ania.
- Jordan, Eretia Nicoline, 78 A., Bergen.
- Joys, Hilda, Enkefru, 59¹/₂ A., 31. 1., Chr.ania.
- Irgens, Alf Johansen, 22¹/₂ A., 27. 5., Aker.
- Juell, Ruth, 17¹/₄ A., 9. 10., Vestre Aker.
- Just, Thea, 67 A., 1. 1., Chr.ania.
- , Thomas, Tømmermand, 95¹/₂ A., 3. 5., Chr.sand.
- Juul, Arndt, Agent, 27. 5., Chr.ania
- Jynge, Augusta, f. Grimelund, 64 A., 20. 10., Hamar.
- Jürgens, Carl, 43 A., 31. 3., Paris og Chr.ania.
- Jæger, Gerth N., Kbmnd., 87 A., 13. 4., Bergen.
- , Niels Knag, Gaardbruger, 78 A., 14. 1., Hop, Askøen.
- Jølsen, Anna, f. Heyerdahl, 32 A., 21. 7., Ørje.
- Kaas, Jørgen, Rejsende, 15. 3., Odnæs.
- Kamstrup, Gustav Emil, 71 A., 26. 10., Bergen, bgr. Sogndal, Sogn.
- , Julie Margrethe, f. Hansen, 68 A., 12. 9., Chr.ania.
- Kastenbein, Marie, Enkefru, 7. 6., Chr.ania.
- Keilhau, Julie, 24. 11., Chr.ania.
- Kielland, Sofie, 29 A., 3. 6., Skedsmo.

- Kiær, Sima, f. Aschehoug, 20. 9., Chr. ania.
- Kjelstrup, Gudrun, 19 A., 22. 11., Chr. ania.
- Kjerulf, Marie, 70 A., 22. 1., Mandal og Chr.ania.
- Kjølseth, Paul, Oberstl., 52 A., 31. 12., Toten. H: Julie, f. Schjøll.
- Kleiser, Caroline, f. Davidsen, 80⁹/₄ A., 23. 4., Østre Aker.
- Klem, Regine, 65 A., 6. 5., Chr.ania.
- Klæboe, Einar, Maskinist, 28. 9., fra Cuba til Columbia.
- Knagenhielm, N. J., 5. 7., Los Angeles, Kalifornien.
- Knap, Balthasar, fhv. Indrulleringschef. 77 A., 12. 9., Drammen. H: Ida, f. Lange.
- Knudsen, Ida Mathilde, f. Bergh, 19. 1., Hønefos.
- , John Christian, Kbmd., 35 A., 17. 8., Chr.sund. H: Sara, f. Pfefferkorn.
- Knudtzon, Harald Christian Fernando, Kammerherre, Voxenkollen, 10. 7., bgr. Brunlanes.
- Knutsen, Knut Andreas, Apotheker, 76⁹/₄ A., 24. 12., Østre Aker.
- Knutzen, Clara, Frk., 83 A., 31. 8., Arendal.
- Kobro, Josefa, f. Jervell, 15. 3., Chr. ania.
- Kofoed, Gustav, 28 A., fra Nicaragua til Montevideo.
- Kollbye, Knud Martin, Sognepræst, 64¹/₂ A., 7. 8., Kraakstad, bgr. Chr.ania. H: Anna, f. Olstad.
- Koller, Einar, 28 A., 14. 8., T.hjem.
- Kophal, Louise, Enkefru, 14. 8., Chr. ania.
- Kordt, Henrik, 27. 1., Bergen.
- Kortman, Louis Anthony Laurents, 27. 6., T.hjem. H: C., f. Torchiana.
- Kramer, Henrikke, 70 A., 8. 1., Bergen.
- Kreutz, Amalie, Enkefru, 81¹/₂ A., 11. 10., Chr.ania.
- Kristensen, Kristian, Sognepræst til Tromø, 57 A., 6. 5., Arendal.
- Krog, Alberthine Wilhelmine, f. Hertzleben, 76 A., 18. 4., T.hjem.
- Krog, Ingeborg, f. Paasche, 17. 2., Chr.ania.
- Krogh, Carl Johan, fhv. Baadsmand, 24. 7., T.hjem.
- , Johanne Antoinette, f. Heidemark, 70¹/₂ A., 17. 5., Sandefjord.
- , Trygve, 31 A., 7. 8., Chr.sund. H: Hanna, f. Wimpelmann.
- von Krogh, Hans Christian, 2. 4., Bergen.
- —, Olaf, 19 A., 25. 4., Melhus.
- Krohg, Jens Christian, Byfoged, 56³/₄ A., 11. 4., Larvik. H: Imbjørg, f. Kvarberg.
- Krohn, Hans, fhv. Lærer, 73¹/₂ A., 7. 4., Chr.ania, bgr. Vestre Aker. H: Lorentze, f. Dahl.
- Krøger, Christine, 60¹/₂ A., 24. 2., Tønsberg.
- , Preben, Skibskapt., 3. 12., Chr.ania. H: Bertha, f. Mørch.
- Krøpelien, Johan, Kommandørkaptejn, 74 A., 17. 5., Chr.ania.
- Kumle, Adelbert R., Agent, 33¹/₂ A., 28. 1., Bergen. H: Malene, f. Halvorsen.
- Kyhn, Ida Karoline, f. Hielm, 85 A., 7. 5., Chr.ania.
- , Johanne Christiane, f. Cron, 87¹/₃ A., 16. 11., Bærum.
- Laache, Pauline, f. Selboe, 83 A., 9. 3., Chr.ania, bgr. Fet.
- Lagerfeldt, Hilmar, Stenhugger, 28 A., 7. 4., T.hjem. H: Oline, f. Forseth.
- Lamberg, Ottilia, f. Winge, 44 A., 19. 2., Göteborg.
- Landmark, Gerhard Henrik, Foged 74¹/₂ A., 11. 5., Chr.ania.
- , Helene Lilly, f. Landmark, 12. 2., Amerika.
- , Jens Anton, fhv. Lensmand, 8. 3., Aure.
- Landstad, Fredrikke Christiane, 67 A., 5. 12., Chr.ania.
- Langberg, Malthé Sehested, Ingeniør, 27. 7., Chr.ania.
- , Nancy Mathilde, f. Taasen, Kaptejn, I. R. L.s Enke. 91 A., 28. 2., Chr.ania.
- Lange, Ander, Ingeniør, 19. 12., Los Andes, Chile. H: Thekla, f. Balke.

- Lange, Halvard, Oberst, 17. 2., Stenkjær, bgr. Chr.ania. H: Thora, f. Lous.
- Langfeldt, Nicolai Severin, fhv. Skibsfører, 56 A., 22. 7., Forsæt, Romerike.
- Larsen, Chr., Toldopsynsmand, 74 A., 5. 5., Svelvig. H: Margrethe, f. Strøm.
- , Christian Fredrik, fhv. Skoleinspektør, 78 A., 29. 12., Chr.ania.
- , Ellen Else Marie, f. Oftedahl, 94¹/₂ A., Kaptejnvaegtmeister Herman Ls Enke, 4. 5., Chr.ania.
- , Emma Charlotte, f. Bergwitz, 55 A., 14. 9., Chr.ania.
- , Lauritz Edvard, 36 A., 7. 1., Tromsø. H: Dina, f. Astrup.
- Lea, Erik, Kbmd., 71 A., 30. 7., Bergen.
- Lehmkuhl, Joachim, 82¹/₂ A., 8. 1., Bergen.
- Lein, Johan Petter, Kaptejn, 4. 5., T.hjem. H: Margrethe, f. Oppegaard.
- Lem, Hans, Juveler, 11. 11., Østre Aker. H: Birgitte, f. Rødseth.
- Lenschow, Anders Henrik, Arkitekt, 61 A., 13. 5., Chr.ania.
- Leverin, Alma, f. Anderson, 2. 2., Fr.stad.
- , Axel, Fotograf, 12. 4., Fr.stad.
- Lexau, Petrine, Enkefru, 66 A., 26. 10., Husøen.
- Lie, Antonie Pauline, 25. 2., Chr.ania. bgr. Kraakstad.
- , Eline Marie, 77 A., 2. 4., St. Jørgens Hus, T.hjem.
- , Elvina, 68 A., 27. 2., Chr.ania.
- , Finn, 8. 8., Bergen.
- , Ida, 5. 1., Chr.ania.
- , Kitty, 48¹/₂ A., 24. 7., Mandal.
- , Thea f. Heireth, 68¹/₂ A., 20. 11., Østre Aker.
- Lier, G., Kaptejn, 15. 9., Haaøen pr. Tønsberg. H: Dagny, f. Rodtwitt.
- Lihme, Dorothea, 79 A., 26. 1., Chr.ania.
- Liljedahl, Marie Oline, f. Henningsen, 41 A., 2. 2., Vik. Sogn.
- Lillingston, Claude Augustus, Rev., 68 A., 9. 2., Tysse Leitel, Søndfjord.
- Lind, Charlotte Amalie, f. Hofseth, 56 A., 23. 5., Østre Aker.
- , Einar, 23 A., 16. 12., Chr.ania.
- Lind, Lauritz Christian, Toldb., 63 A., 18. 1., Drøbak.
- Lindah, Sven, Snedkerm., 82 A., 30. 9., Bergen.
- Linde, Marie Petrine, f. Luth, 60 A., 30. 10., Chr.ania.
- Lindeman, Peter Bertel, 12. 9., München.
- Lindgaard, Benjamin, 32¹/₂ A., 7. 7., Rissen.
- Lofthus, Johannes Rustung, Arkitekt, 12. 10., New-York.
- Lohrbauer, Harald Johan, 47¹/₂ A., 13. 10., Nes, Romerike. H: Maren, f. Strøm.
- , Johan Ludvig, fhv. Fabrikejer, 74 A., 10. 9., Chr.ania. H: Petrine, f. Bødiger.
- Loodtz, Anne Bergitte Rasmine, f. Devig, 9. 4., Bergen.
- Lorange, Johan David, fhv. Driftsbestyrer, 30. 11., Chr.ania. H: Ottilie, f. Schrøder.
- Lorentzen, Conradine, f. Bredrup, 10. 10., T.hjem.
- , Hans, fhv. Kbmd., 87 A., 19. 12., Chr.ania.
- , Hans Ludvig, Skibsreder, 10. 11., Chr.ania. H: Thala, f. Bredrup.
- , Helle B., 11. 2., Strømsø.
- Lossius, Gudrun, f. Barman, 43 A., 17. 4., Chr.sund.
- , Johan Thomas Junghans, 70 A., 6. 1., Chr.sund.
- Lough, Elisabeth, f. Hussey, 75 A., 1. 1., Chr.ania.
- Lous, Anue Cathrine, f. Falkenberg, 86¹/₂ A., 25. 7., Bergen.
- Lund, Anton, 24. 2., Chr.ania.
- , Anton, Skrædder, 10. 2., Ytre Arne.
- , Betze Elida, 16³/₄ A., 17. 4., Chr.ania.
- , Carl, fhv. Skovfoged, 73 A., 22. 11., Elvevold.
- , Caspara Amalie, f. Altenburg, 60 A., 27. 12., Chr.ania.
- , Ditlef Wiebe, 82⁰/₁₂ A., 28. 8., Bjarkø.
- , Elisabeth, Enkefru, 89¹/₂ A., 2. 12., Vestre Aker.
- , Fredrik Christian, 67¹/₂ A., 5. 3., Chr.ania. H: Elisabeth, f. Hille.

- Lund, Georgine Johanne, f. Janson, 6. 6., Chr.ania.
- , Gunder Juel, Handelsrejsende, 31. 10., Arendal, bgr. Chr.ania.
- , Hans Olaf, Handelsmand, 49 $\frac{1}{2}$ A., 6. 5., Evenskjær. H: Edvarda, f. Eggen.
- , Herman Schrøder, fhv. Toldkontrollør, 92 $\frac{1}{2}$ A., 28. 7., Horten.
- , Jenny, 18 A., 6. 1., Lillestrøm.
- , Julie, Toldb. M. L.s Enke, 10. 8., Chr.ania.
- , Kaia, 56 A., 13. 6., Chr.ania.
- , Karoline Sophie Dorothea, f. Kløcher, 17. 6., Arendal.
- , Margrethe, 78 A., 31. 5., Kbhvn.
- , Margrethe Bolette, f. Friis, 76 $\frac{3}{4}$ A., 30. 7., Chr.ania.
- , Marie Helene, f. Eilertsen, 2. 2., Chr.ania.
- , Martin Ludvig, Maskinarbejder, 51 A., 28. 2., Thjem. H: Julie, f. Sæther.
- , Mathias Numsen, 79 $\frac{1}{2}$ A., 9. 6., Halvardmo pr. Namsos. H: Bernhardine, f. Elster.
- , Oluf, Typograf, 19. 10., Chr.ania. H: Camilla, f. Davidsen.
- , Peter Christian Bech, Provst, 94 A., 10. 10., Chr.ania.
- , Valborg, f. Bruun, 10. 11., Chr.ania.
- Lunde, Ragnhild, 20. 7., Østre Aker.
- Lundh, August, Konditor, 24 A., 31. 10., Chr.ania.
- , Kirsti, Enkefru, 19. 12., Chr.ania.
- Lyche, Wilhelm Julius, fhv. Skibskapt., 21. 5., Fr.hald.
- Lyng, Olaf M., Stentrykker, 14. 11., Chr.ania. H: Gunda, f. Johnsen.
- Lyngaas, Elise, f. Saxild, 80 $\frac{1}{2}$ A., 13. 2., Tønsberg.
- Lysgaard, Christine, 19. 7., Chr.ania.
- , Lars, Driftsbestyrer, Overingeniør. 25. 2., Chr.sand.
- Lysholm, Jenny, f. Schult, 25. 10., Chr.ania.
- Løchen, Anne, f. Tandberg, 85 $\frac{1}{2}$ A., 20. 2., Vestre Bærum.
- Løchting, Olava, f. Marthinsen, 43 A., 8. 7., Chr.ania.
- Løyning, Enok Andreas, 41 A., 9. 1., Saude, Ryfylke. H: Johanne, f. Aas.
- Madsen, Sophie Marie, f. Langfeldt, 61 A., 7. 9., Chr.sand.
- Magelssen, Thorbjørn, fhv. Politimester, 88 A., 11. 11., Chr.ania.
- Magnus, Inga, f. Olsen, 41 A., 1. 8., Glen Flora, Wisconsin.
- , M. H., fhv. Præst, 72 A., 13. 10., Bergen.
- le Maire, Helga Støren, 3. 5., Sydva-ranger.
- Major, Fredrik Christian Sejersted, Skibskapt., 5. 5., T.hjem. H: Dovra f. Weidemann.
- Martens, Nicolay, Skoginspektør, 15. 11., Stenkjær.
- Martin, Amalie, f. Hofmeister, 72 A., 25. 1., Chr.ania.
- Mastrup, L. A., fhv. Raadmand, 91 $\frac{1}{2}$ A., 13. 4., Chr.ania.
- Matheson, Fredrik, fhv. Bagermester, 69 A., 13. 11., T.hjem. H: Johanne, f. Vold.
- , Paul Iversen, Revisor, 75 A., 12. 1., T.hjem.
- , Thora, f. Oppegaard, 75 A., 27. 4., Strinden.
- Mathiesen, Wilhelmine, 12. 8., Chr.ania.
- Matzau, Elisabeth Andrea, 5. 9., Os pr. Bergen.
- Matzow, Arne, 41 A., 3. 4., T.hjem.
- Maubach, Johannes Baptista, 45 A., 1. 6., Bergen. H: Christine f. Søvig.
- Meidel, Georg Flood, 14. 10., Seathle, Amerika.
- Meidell, Wollert, Lensmand, 3. 11., Sande, Søndfjord. H: Ulla f. Elster.
- Mejdell, Robert Dall, 17. 3., Chr.ania.
- Mejer, Augusta, 79 $\frac{1}{2}$ A., 29. 1., Tromsø.
- Melhuus, Frantz Wilhelm, 14. 5., Skotfos.
- Meyer, Christian Schnell, 32 A., 22. 2., Bergen.
- , Otto H., 70 A., 14. 9., Bergen.
- , Susanne Hermecke, 17 $\frac{1}{2}$ A., 18. 4., Bergen.
- Michelet, Karen, 81 A., 24. 12., Chr.ania.
- Middelthon, Jensine Wilhelmine, 7. 6., Stavanger.
- Midling, Anna I., 7. 8., Larvik.

- Moberg, Niels Christian, 23 $\frac{1}{2}$ A., 24. 10., Os pr. Bergen. H: Anna, f. Daae.
- Moe, Axel, Dampskibsf., 58 A., 9. 12., Singapore. H: Louise, f. Bang, Vikesund.
- , Emilie, Enkefru, 48 A., 28. 4., Chr.ania.
- , Karoline Sofie, f. Bruun, 70 A., 3. 11., Tønsberg.
- Moestue, Thorvald, Grosserer, 74 A., 2. 8., Chr.ania.
- Mohn, Cathrine Margrethe, 12. 10., Chr.ania.
- Mohr, Agnethe, f. Kroepelin, 23, 7., Fjøsanger pr. Bergen.
- , Georg Chr., fhv. Udskiftningsform., 75 A., 25. 10., Bergen. H: Gina, f. Hagelsteen.
- Molle, Mine, 1. 6., Horten.
- Monsen, Torgine, f. Dahl, 66 A., 19. 1., Bergen.
- Morsinski, Abraham, 46 A., 24. 4., T.hjem.
- Moss, Andreas, 89 A., 11. 8., Søndre Odalen.
- , Konrad Nikolai, Bundtmager, 57 $\frac{1}{2}$ A., 27. 12., Bergen.
- Mowinckel, Cornelia Schultz, f. Blydt, 12. 8., Bergen.
- Munch, Anna Maria Amalia, Professor A. M.s Enke, 24. 2., Kbhvn.
- Munthe, Hartvig, Oberst, 59 $\frac{1}{2}$ A., 17. 6., Chr.ania.
- Munthe-Kaas, H., Kbmd., 83 $\frac{1}{2}$ A., 25. 3., Chr.ania.
- Musæus, Bolette Margrethe Augusta, 82 A., 17. 6., Chr.sund.
- , Johanne, 8. 9., New-York.
- , Marie, f. Røhr, 73 A., 9. 5., Aalesund.
- Müller, Kaja, f. Aalborg, 75 A., 14. 7., T.hjem.
- , Margrethe, f. Sejersted, 83 A., 28. 6., Bakke Gaard, T.hjem.
- , Marie Petrine, 83 A., 13. 4., Bergen.
- , Nancy Elisabeth, f. Mohr, 92 A., 1. 2., Bergen.
- , Thea, f. Herlofsen, 9. 7., Chr.sund.
- Møldrup, Andreas, 35 A., 8. 8., Bergen.
- Møller, Andrine, f. With, 78 A., 9. 10., Chr.ania.
- Møller, Carl, fhv. Kbmd., 18. 1., Chr.ania. H: Stine, f. Braathen.
- , Christian K., Kbmd., 3. 3., Østre Aker.
- , Christopher H. O., 36 A., 23. 1., Chicago.
- , Johan, fhv. Skibsfører, 19. 8., Sogndal, Dalene.
- , K. E., Skomagerm., 8. 1., Bergen.
- , Stine Augusta, f. Braathen, 28. 4., Chr.ania.
- Mønnich, F. W., 67 A., 26. 10., Chr.sand. H: Caroline, f. Holm.
- Mørch, Amalie, 2. 11., Chr.ania.
- Nagell, Wilhelmine Forman, 80 $\frac{3}{4}$ A., 5. 9., Bergen.
- Nannestad, August, Kontorchef, 39 A., 22. 10., Chr.ania.
- Naumann, Ingeborg Pauline, 86 A., 23. 3., Kongsberg.
- Nerdum, Amunda, f. Amundsen, 62 A., 31. 3., Glemminge.
- , Bjarne, 23 A., 8. 6., Fr.stad, bgr. Chr.ania.
- Nergaard, Harald, 23 $\frac{1}{4}$ A., 21. 6., Hannover.
- Nicolaisen, C. E., Sognepræst, 71 A., 14. 12., Fet. H: Dora, f. Neuman.
- , Erlinga Margrethe Valeur, 28. 3., Oslo.
- , L., Malerm., 42 $\frac{1}{2}$ A., 15. 1., Chr.ania. H: Emilie, f. Brinch.
- Nicolaysen, Anna Dorothea, f. Nagell, 83 A., 24. 4., Lysekloster.
- Nielsen, Marie, f. Vedeler, 70 $\frac{1}{2}$ A., 18. 11., Bergen.
- , Rosalia, f. Falck, 26. 9., Bergen.
- , Julie Charlotte, f. Haanshus, 22. 7., Chr.sund.
- , Wenche Elisabeth, f. Mowinckel, 74 $\frac{1}{2}$ A., 26. 2., Bergen.
- Nilssen, Carl! Ludvig, Cand. jur., 66 $\frac{1}{2}$ A., 14. 5., Østre Aker.
- , Hans Nicolai, Agent, 16. 5., Newcastle.
- Nissen, Martin Richard, Lagerbetjent, 49 A., 17. 6., T.hjem.
- , Robert, 18. 7., Chr.ania.
- Nordahl, Cecilie, 29. 11., Bergen.
- , Henriette Emilie, 21 $\frac{2}{3}$ A., 27. 4., Risør.

- Nordahl, Ludvig, Tjener, 34 A., 4. 11., Chr.ania.
- Nordenberg, Nanny, f. Sutthoff, 26. 12., Horten.
- Nordlid, K. O.; fhv. Sognepræst, 59 A., 9. 7., Chr.ania.
- Normann, Christian Fredrik, 81½ A., 31. 7., Røkenæs.
- , Johanne Regine, f. Ellingsen, 68½ A., 27. 6., Asker.
- Nygaard, Doris Agnethe, 10. 4., Østre Fr.stad.
- , Emilie, f. Müller, 78½ A., 7. 5., Bergen.
- Nüsche, Johan, 78 A., 1. 12., Bergen.
- Nyquist, Niels, 7. 3., Moss.
- Næss, Astrid, Frue, 6. 12., Manila.
- Nørbech, Johanne, 45 A., 13. 6., Chr.ania.
- von der Ohe, Herman, 22½ A., 15. 1., Horta, Azorerne.
- , Julie Marie, f. i Bergen 1839, 4. 3., Fane.
- Ohme, R. P., Bogtrykker, 75½ A., 6. 6., Egersund. H: Theodora, f. Thorsen.
- Ohldieck, Gertrud, 93 A., 14. 2., Bergen.
- Olsen, Bertha Marie, f. Orndahl, 71 A., 28. 9., Hamar.
- , Carl Hagbart, Lensmand, 53 A., 12. 11., Buksnæs. H: Marie, f. Borthen.
- , Carl Oscar, Cand. philos., 61 A., 24. 6., Chr.ania.
- , Conrad O., Fabrikinspektør, 59 A., 6. 10., Bergen. H: Louise f. Poppe.
- , Elise, f. Schanche, 28 A., 25. 9., Fr.stad.
- , Emma, f. Clausen, 7. 5., Vestre|Åker.
- , Fredrikke, f. Koch Erlich, Guldsmed Theodor O.s Enke, 11. 7., Bergen.
- , Hanna, f. Thiis, Distriktslæge Henrik O.s Enke, 8. 5., Chr.ania.
- , Josephine Marie, f. Hardus, 26. 3., Bergen.
- , Ole, Musikinstruktør, 88 A., 12. 8., Chr.ania.
- , Mette Wibye, f. Stamer, 2. 12., Bergen.
- , Wilhelmine, f. Schveder, 14. 7., Chr.ania.
- Ommundsen, Eilif, Landbrugskandidat, 23 A., 2. 4., Sørvaagen.
- Opheim, Anna Tiedeman, f. Buch, 28 A., 28. 12., New York.
- Oppegaard, Elise, 85½ A., 7. 1., Østre Aker.
- Ottesen, H. R., Ingeniør, 13. 1., Essel, Hannover.
- , Othine, 9. 2., Chr.ania.
- Ottessen, Kaja, f. Stoltenberg, 14. 10., Chr.ania.
- Ovenberg, L., f. Wang, 90½ A., 1. 12., Chr.ania.
- Owren, Anna Caroline, f. Blagstad, 77 A., 7. 1., Molde.
- , Fr. Ingeniør, 63 A., 2. 1., Chr.ania.
- Oxaas, Erasmus, f. Holmboe, 82 A., 21. 5., Lyngen.
- Paasche, Karen Voss, f. Kragh, 29. 3., Bergen.
- Paaske, Cathrine Bygball Gaarder, f. Parelus, Sorenskriver P. P.s Enke, 31. 12., Ørlandet.
- Pande, Anna, 48 A., 19. 11., Chr.ania.
- , Franzisca, 24. 10., Chr.ania.
- , Randine Marie, Enkefru, 81½ A., 24. 12., Kniple pr. Fr.stad.
- Parelus, Hans Holst Lund, Handelsmand, 72 A., 21. 6., Hittern.
- Pedersen, Hans Petter, 58 A., 11. 5., Chr.ania. H: Lucie, f. Voutay.
- , Marie, f. Nerdrum, 26. 10., Chr.ania.
- Petersen, A. G., fhv. Boghandler, 74 A., 8. 9., Chr.ania.
- , Ebba, f. Falch, 63 A., 29. 10., Chr.ania.
- , Nils, Kbmd., 79½ A., 17. 6., Hamar. H: Marie, f. Lund.
- Pettersen, Iverine, Kbmd. Gunerius P.s Enke, 77 A., 7. 6., Chr.ania.
- Piro, Cathrine, f. Frank, 74½ A., 27. 1., Eidsvold.
- Plesner, Hans Schjerman, 24. 6., New York.
- Pleym, Gustav Julius, fhv. Lensmand, 11. 7., Hemnesberget.
- Plum, Oline, 16. 4., Chur, Schweiz.
- Pløen, Nathalie, f. Blikstad, 81½ A., 12. 4., Chr.ania.
- Prahl, Charlotte, Diakonisse, 70 A., 21. 10., Chr.ania.

- Prebensen, Wenche Christiane, f. Grove, 84 $\frac{1}{2}$ A., 19. 6., Chr.ania.
- Preus-Nilsen, William, 19 A., 30. 1., Østre Aker.
- Preuthun, Louise, 79 $\frac{1}{2}$ A., 9. 3., Chr.ania.
- Printz, Elise, f. Meinich, 81 A., 13. 12., Vestre Slidre.
- , Inga Elisabeth, f. Brodtkorb, 39 $\frac{1}{2}$ A., 14. 5., Chr.ania.
- Prior, Johannes A., Ingeniør, 65 A., 12. 6., Espergærde, Danmark.
- Prosch, Carl, 85 A., 17. 3., Kbhvn.
- Prætorius, Johanne Margrethe, 91 A., 29. 6., Chr.ania
- Prydz, Thorvald, Oberst, 24. 2., Chr.ania. H: Gitta, f. Keyser.
- Qvam, Rolf Johannes, Handelsreisende, 39 A., 26. 5., T.hjem. H: Amalie, f. Bergh.
- Qvigstad, Petra, Enkefru, 22. 9., Gross Lichterfelde.
- Qværnstrøm, Eleonore Marthine, 82 $\frac{1}{2}$ A., 20. 10., Fr.hald.
- Ramsvig, Samuel Albert, Literat, 64 A., 16. 9., Chr.ania.
- Rasch, Edle, 54 $\frac{1}{2}$ A., 7. 1., Chr.ania.
- , Jensine Randine, f. Jensen, 70 $\frac{1}{2}$ A., 13. 6., Bergen.
- , Nils Aall, fhv. Overtoldbetjent, 87 A., 1. 11., Chr.ania.
- Rasmussen, Bertha Johanna, f. Lie, 82 A., 20. 3., Stavanger.
- , Charlotte Henrikke, f. Dethloff, 24 $\frac{1}{2}$ A., 13. 6., Kbhvn.
- , Jonas Severin, Telegrafdirektør, 55 A., 9. 8., Chr.ania. H: Wilhelma, f. Møller.
- Ratche, Andreas, 34 A., 28. 5., Chr.ania.
- Reiff, Hjalmar, Verksmester, 54 A., 22. 10., Chr.ania, begr. Strømsø. H: Otilie, f. Skjelsbek.
- Rein, Christianna, f. Forbord, 85 A., 13. 5., T.hjem.
- Reitzel, Emilie, Enkefru, 82 $\frac{1}{2}$ A., 1. 1., Chr.ania.
- , Susanne, f. Larsen, Malerm. Th. R.s Enke, 81 $\frac{1}{2}$ A., 15. 5., Chr.ania.
- Richter, O., Brugsejer, 67 A., 5. 2., Stjørdalen.
- Riddervold, Julius, ORSagf., 32 A., 11. 2., Chr.ania.
- Rief, Johan Stephan, Bryggerieier, 14. 8., Chr.ania, bgr. Horten.
- Riiber, Andreas Emil, Skipper, 8. 9., T.hjem. H: Marie, f. Myhre.
- , Carl Magnus, Ingeniør, 80 A., 20. 9., Chr.ania. H: Caspara, f. Ræder.
- , Kirsten Birgitte, f. Paasche, 89 A., 30. 10., Fosen.
- Riis, Constance, f. Thomsen, 30. 12., Skien.
- Ring, Hilmar Markus, 11. 3., Chr.ania.
- Ringi, Elisabeth, f. Young, 91 A., 5. 7., Vestre Bærum.
- , Johnette, f. Steendahl, 57 A., 16. 8., Vestre Bærum.
- Riple, Andreas, Glasmester, 14. 3., Bergen.
- Ritter, Dorthea Amalie, 17. 1., Chr.ania.
- Rode, Carl Nicolay, fhv. Apotheker, 72 A., 16. 5., Chr.ania. H: Marie, f. Buch.
- , Helene, f. Arentz, 76 A., 17. 3., Chr.ania.
- Roggen, Johannes Sæhle, Skrædder, 12. 6., Bergen.
- , Rasmus Johan, 75 A., 16. 12., Bergen.
- Rogstad, Marie Bergitte, f. Bessesen, Foged Nils Wisløff R.s Enke, 90 $\frac{1}{2}$ A., 7. 8., Chr.ania.
- Rohde, Rolf, 26. 8., Neumünster, Holsten.
- Rolfsen, Andreas Marcilius, fhv. Skibsf., 71 $\frac{1}{2}$ A., 14. 2., Mandal. H: Anna, f. Natvig.
- Rosen, Serine, f. Udnæseth, 71 A., 27. 8., Elverum.
- Rosenberg, Hans Juell, 14. 6., Eastport, Long Island.
- Rosenburg, Fritz Fredrik, Bandagist, 59 A., 2. 7., Chr.ania.
- Rosenvinge, Eilert, Apotheker, 65 A., 3. 11., Lillesand.
- Rouquet, Celine, Enkefru, 90 $\frac{1}{2}$ A., 29. 3., Chr.ania.
- Ruud, Maren Elisabeth, f. Bruun, 80 A., 28. 11., Oslo.
- Ruus, Birger, 24 A., 24. 12., Nitedalen.

- Rye, Nils Mathias, fhv. Stiftamtmand, 6. 2., Chr.anis.
- Rügheimer, Fritz, 42 A., 4. 11., Chr.ania. H: Aagot, f. Michelsen.
- Rynning, Erika, 64 A., 31. 3., Chr.ania.
- , Fanny, 24. 9., Kbhvn.
- Rødseth, Ingeborg, f. Schumann, 86 A., 5. 11., Volden.
- Røed, Andrea, f. Fredriksen, 81 A., 6. 5., Larkollen, Rygge.
- , Henr. A., 5. 1., Chr.ania. H: Dina, f. Crøger.
- Rønne, Sofia Caspara Preus, 71 A., 5. 1., T.hjem.
- Rønneberg, Hanna Jacoba, f. Hoffmann, 37 A., 8. 10., Aalesund.
- Rønning, Karen, 63 A., 26. 5., Mandal.
- Salicath, Franciska, f. Mejer, Toldkasserer S.s Enke, 78 A., 28. 9., Chr.ania.
- , Ragnhild, 6. 8., Chr.ania.
- Salvesen, Ingeborg, 51 A., 13. 2., Bergen, bgr. Egersund.
- Sama, Caroline, f. Volckmar, 27. 7., La-Ho-Keo, China.
- Samson, L., Consul, 15. 2., Chr.ania. H: Marie, f. Wichmann.
- Sandal, Sina, f. Daae, 24. 12., Bergen.
- Sandberg, Baltazar, 12. 2., Skedsmo.
- , Christen Otto, 19 A., 8. 11., Forlis.
- Sang, Margrethe, 5. 3., Chr.sand.
- Sannes, Carl Wilhelm, fhv. Dampskibskok, 56 A., 22. 9., T.hjem. H: Marie, f. Nissen.
- Saxlund, Edle, f. Michelet, 72 A., 27. 10., Kbhvn.
- , Sophie, Sognepræst H. O. S.s Enke, 79¹/₂ A., 24. 1., Chr.ania.
- Schaanning, Catharina Henriette, f. Knudtzon, 83³/₄ A., 14. 12., T.hjem.
- Schaathun, L. L., Lensmand, 69 A., 23. 10., Sund. H: Sine, f. Krüger.
- Schanche, Angelique Cathrine. 23. 1., Bergen.
- , Carl Hambro, Bogbinder, 27. 1., Bergen.
- Schanke, Nina, 34 A., 24. 11., Chr.ania.
- Scharffscher, Johan Henrich, Kbmd., 9. 9., Bergen.
- Scharning, Ingeborg, f. Larsen, 11. 12., Chr.ania.
- Schee, Emil, Grosserer, 69 A., 29. 8., Chr.ania. H: Mariane, f. Jacobsen.
- Schei, Per, Amanuensis, 1. 11., Chr.ania.
- Schiander, Gustava, f. Sundt, 72 A., 20. 12., Chr.ania.
- Schilderup, Georg, Sognepræst, 20. 2., Stokke, bgr. Chr.ania. H: Marie, f. Walnum.
- Schive, Camilla, 7. 5., Hamar.
- Schjander, Mathilde, f. Ihlen, 75 A., 30. 11., Chr.ania.
- Schjelderup, Martine, f. Lund, 1. 11., Bergen.
- Schjong, Arnt Johan, Ingeniør, 9. 9., Hønefos. H: Aslaug, f. Grindberg.
- Schjøberg, Hanna, 90 A., 18. 7., Chr.ania.
- Schjøll, O., fhv. Kbmd., 73 A., 27. 1., Chr.ania.
- Schmidt, Anna, f. Storjohan, 8. 5., Stockholm.
- , Marie Sofie, fhv. Telegrafistinde, 2. 5., Thjem.
- , William, Kbmd., 83 A., 27. 9., Chr.ania. H: Karen, f. Ambjørnsen.
- Schnelle, Caroline, 67 A., 2. 10., Bergen.
- , Cathrine, 79 A., 18. 8., Os, bgr. Bergen.
- Schou, August Julius Ferdinand, Protokolsekretær, 71 A., 23. 9., Chr.ania. H: Camilla, f. Casse.
- , Camille Severine Benedicte, f. Casse, 25. 11., Chr.ania.
- , Frederik Wilhelm, 50 A., 27. 10., Chr.ania.
- v. Schoultz, Eva Nadjescha, 10. 4., Chr.ania.
- Schramm, Else, 17. 9., Chr.ania.
- Schreuder, Sara Dorthea, f. Nitter, 76 A., 8. 4., Skjerjehavn.
- Schriver, Rasmus, 82¹/₂ A., 20. 4., Chr.ania.
- Schröder, Franz, 22 A., 24. 5., Chr.ania.
- Schweigaard, Marie, 28. 8., Chr.ania.
- Schønberg, Edvard, Professor, Dr. med., 14. 6., Chr.ania. H: Antoinette, f. Fangen.
- Schøyen, Herman, 78³/₄ A., 23. 4., Løiten.

- Schøyen, Marie Sofie Ulrika, f. Heiss, 93 A., 11. 11., Østre Aker.
- Selboe, Jens Nicolai, Vagtmester, 76 A., 7. 5., Skedsmo.
- Sellæg, Karen Ursula, f. Lund, 79 A., 29. 8., Namsos.
- , Peter, Kbmd., 50 A., 25. 9. paa Rejse i Italien. H: Ragnhild, f. Berger i Hammerfest.
- Selvig, Nanna Stoltenberg, Enkefru, 79½ A., 8. 6., Hølen pr. Saaner.
- van Severen, Lulle Charlotte, 31. 10., Namsos.
- Siewers, Hans, 84 A., 28. 3., Chrania.
- Silchenstedt, Magdalene, 93½ A., 13. 4., Bergen.
- Simensen, O., Kaptejn, 17. 3., Østre Aker. H: Dora, f. Jacobsen.
- Simonsen, Anne Marie, f. Mørck, 67 A., 7. 1., Chrania.
- , Gjertrud Helene, f. Bredal, 16. 9., Bergen.
- Simpson, Jenny f. Gulbrandsen, 34 A., 15. 4., Chrania.
- Sinclair, Francis, 26 A., 14. 3., Chrania, bgr. Arvika.
- Sirnes, Albertha Sofie, f. Holby, 10. 1., Flekkefjord.
- Sissener, Elisabeth Blom, 73 A., 7. 10., Elverum.
- Sjøgren, Anna Marie, f. Gundersen, 10. 2., Bergen.
- Skaarup, Karen Plathe, f. Winsnes, 84½ A., 24. 5., Thjem.
- Skabo, Eivind, Præst i Hayward, Minn., 4. 6., Asheville, North Carolina. H: Ragna, f. Hallén.
- Skancke, Lorentz Georg, 25. 11., Denvercity, Colorado.
- Skattebøl, Emilie Josefine, f. Heyerdahl, 53 A., 2. 12., Tacoma, Wash.
- Skouverød, Frithjof, Kaptejn, 33½ A., 19. 3., Oscarsborg. H: Bibbi, f. Steenberg.
- Slotfeldt, Emma Constance, 19½ A., 26. 3., Chrania.
- Smidt, Dorthæa Margrethe, 6. 2., Fr.hald.
- Smith, Alexio, fhv. Hovedkasserer, 77½ A., 5. 7., Chrania. H: Emilie, f. Frellsen.
- Smith, Anthon Richard, Skibsf., 53 A., 29. 5., Porsgrund.
- , Gudrun, 22 A., 21. 1., Thjem.
- , Julius M., 80 A., 8. 10., Arendal.
- , Laura Gunhilde, f. Ursin, 45 A., 10. 8., Stavanger.
- |. Lauritz, fhv. Lods, 31. 8., Thjem.
- , Marie, f. Smith, 91½ A., 19. 7., Chrania.
- , Marie Elisabeth, 73½ A., 18. 5., Chrania.
- Smitt, Jonas, Landbrugsdirektør, 28. 3., Chrania. H: Livia, f. Sverdrup.
- Sogn, Thea, 82 A., 13. 1., Vestre Aker.
- Solberg, Anna, f. Böhmer, 17. 4., Chrania.
- , Oline Emilie, 56 A., 23. 1., Chrania.
- Sommer, Emilie, Telegrafistinde, 25. 1., Drammen.
- Sommerfeldt, Gyda, 63 A., 19. 5., Chrania.
- Sommerschild, Johanne Fredrikke, f. Kathenkamp, 92 A., 29. 1., Chrania.
- Spångberg, Gustav, 18 A., 12. 3., Chrania.
- Stabel-Hansen, Charlotte Amalie, f. Schirmer, 21. 5., Chrania.
- Stadler, Hjalmar Eide, 24. 6., Bergen.
- Stang, Thora Eleonore, f. Hertzberg, 77½ A., 21. 10., Chrania.
- Steen, Elisabeth Margrethe, f. Frøchen, 73½ A., 4. 11., Bergen.
- , Ovidia, f. Jebe, 76 A., 27. 10., Chrania.
- Steenhusen, Alette Elise, f. Schrøder, 71½ A., 16. 10., Chrania.
- Steenstrup, Fredrikke, f. Brun, 29. 11., Moss.
- Steffensen, Anette Karoline, f. Heireth, 61 A., 1. 11., Fet.
- Stenersen, Jonas Henrik, Byretsassessor, 65 A., 13. 11., Chrania.
- Stengel, Gunhild, Enkefru, 85 A., 18. 5., Røros.
- Stephansen, Louise, 30. 10., Skien.
- Stolze, Auguste, f. Rammelsberg, 65 A., 16. 12., Chrania.
- Storm, Cecilia, f. Christensen, 85 A., 26. 11., Bergen.
- Storm-Hansen, Edvard. Tandlæge, 29

- A., 10. 2., Chr.ania. H: Lilli, f. Agnæss.
- Strand, Truls Aslesen, Storthingsmand, 51 A., 14. 8., Chr.ania. H: Live, f. Wasendrud.
- Strobel, Theodor, 6. 3., Chicago. H: Ragna, f. Linné.
- Strøm, Isak, 75 A., 14. 5., Bergen. H: Christiane, f. Reimers.
- Sudmann, Johan, fhv. Fyrvogter, 87 A., 19. 4., Bergen.
- Svanøe, Torger, 93 $\frac{1}{2}$ A., 12. 12., Bergen. H: Sara, f. Helland.
- Swane, Laurentze, f. Bryn, 73 $\frac{1}{2}$ A., 29. 7., Chr.ania.
- Swensson, P. G., Kbm., 27. 4., T.hjem.
- Syversen, Peter Christian, fhv. Universitetsvagtmeister, 79 A., 4. 7., Østre Gausdals Præstegaard, bgr. Oslo.
- Søgaard, Mathilde, 30. 6., Chr.ania.
- Søiland, T., fhv. Postmester, 70 $\frac{1}{2}$ A., 20. 10., Sandnes. H: Otilie, f. Tharaldsen.
- Sølvberg, Helge, Ingeniør, 29. 12., Chr.ania.
- Sønniksen, Trine, f. Gjerdum, f. $\frac{29}{12}$ 1815, † 6. 8., Drøbaks Hospital.
- Sørensen, Charles Thorvald, Skibsf., 45 A., Mai?, fra Sydhavsøerne til Marseille. H: Marie, f. Schanke i Kolbjørnsvig.
- Sørenssen, Sophie, 81 A., 25. 4., Chr.ania.
- Sørli, Engebret, Brandmester, 49 A., 1. 11., Oslo. H: Elen, f. Schmidt.
- Søvig, Henriette, f. Krohn, 27. 2., Bergen.
- Tandberg, Elisabeth, 78 A., 10. 11., Sande.
- , Emma Josephine, f. Gløersen, 56 $\frac{1}{2}$ A., 27. 1., Chr.ania.
- , Jensine Jørgine, f. Stangeby, 57 A., 21. 1., Østre Aker.
- , Mathias Wilhelm, fhv. Distriktslege, 6. 3., Chr.ania. H: Betzy, f. Crawford.
- Tangen, Caroline Mathilde, f. Lorentzen, 27. 1., Tønset.
- , Melchior Blomberg, 81 $\frac{1}{2}$ A., 12. 11., Tønset. H: Helene, f. Dahler.
- Teilmann, C. A., 23. 8., Kbhvn.
- Tenten, Hermann, 42 A., 20. 3., Chr.ania.
- Theigler, Hans Jørgen, Galvanitør, 74 A., 3. 3., Kapellet paa Haslum. H: Marie, f. Johansen.
- Theiste, Wilhelmine, f. Astrup, 20. 7., Entumeni, Zulu.
- Thestrup, Fredrikke, 74 A., 17. 1., Chr.ania.
- Theting, Frederik Christian, Udskiftningsformand, 21. 9., Fauske. H: Thora, f. Qvam.
- Thielemann, Ferdinand, 50 A., 30. 11., Chr.ania. H: Marie, f. Bock.
- Thiis, Carsten Henrik, Consul, 66 A., 10. 4., Fr.stad.
- , Mathias Sartz, født i Risør $\frac{29}{1}$ 1823, † 10. 2., Hernøsand. H: Natalia, f. Bjelke.
- , Nora Julie, f. Gjør, 29 A., 20. 3., Chr.ania.
- Thomas, S. Henry, Bergingeniør, 49 A., 16. 4., Hamburg. H: Elisabeth, f. Winter.
- Thomesen, O., Sorenskriver, 87 A., 8. 10., Vestre Bærum.
- Thoresen, Augusta Fredrikke, f. Steen, 27 A., 13. 2., Chr.ania.
- , Hans Conrad, Sorenskriver, 68 A., 10. 12., Eidsberg.
- , Julie, 77 A., 7. 4., Chr.ania.
- , Marie, f. Erichsen, Sognepræst T.s Enke, 75 $\frac{1}{2}$ A., 19. 3., Chr.ania.
- , Petter Theodor, fhv. Telegrafrevisor, 26. 1., Chr.ania.
- Thorgrimsen, Gertha, f. Aabel, 44 $\frac{1}{2}$ A., 29. 3., Chr.sand.
- Thorkildsen, Bernhard, Premierl., 25 A., 2. 1., Chr.sand.
- Thorne, Jens, 19. 1., Chr.ania. H: Marie, f. Schroeter.
- Thorvildsen, Thor, Cand. philos., 32 A., 6. 6., Chr.ania.
- Thrane, Fredrik M., 23 A., 21. 3., Brooklyn.
- Thune, Louise, Lærerinde, 33 A., 18. 8., Chr.ania.
- Thue, Nella Marie, Enkefru, 14. 5., Tønsberg.

- Thunold, Anna Elisa, f. Michelsen, 6. 7., Bergen.
- Thürmer, F., Bygmester, 74 A., 19. 3., Larvik.
- Thønnesen, Wilhelmine, f. Hanstein, Sognepræst Maurits T.s Enke, 80 A., 9. 5., Drammen.
- Tidemand, August, Arkitekt, Juli, Seattle, Amerika. H: Alwine, f. Schmidt.
- , Emil Julius, Kbmd., 52 A., 24. 8., Chr.ania.
- Tiemann, H. C., Overlærer, 24. 7., Chr.ania. H: Anni, f. Cunnington.
- Tietjens, Henrik Wilhelm, 79 A., 29. 5., Bergen. H: Christiane, f. Grahl.
- Tiller, Klaus Gunnerius, 21 A., 24. 5., T.hjem.
- Tillisch, Maggie Middelthon, 9. 5., Sparbu.
- Tofte, Chr., Skibsmægler, 81½ A., 15. 3., Chr.ania.
- Tornqvist, Georg Marius, Skrædder, 11. 9., Bergen.
- Torp, Elen Antonie, f. Arnesen, 43 A., 7. 12., Østre Aker.
- Torstenon, Carl, Byfoged, 19. 4., Moss, bgr. Ulefos. H: Nicoline, f. Aall.
- Tostrup, Einar, 64½ A., 12. 5., Østre Aker. H: Dorothea, f. Bergh.
- Trepka, Caroline, 74½ A., 17. 7., Chr.ania.
- Troye, Malhilde, f. Schøyen, 13. 9., Bergen.
- Tvethe, Nathalie Christense, f. Henriksen, ORsagf. M. B. T.s Enke, 81 A., 24. 2., Chr.ania.
- Tønnesen, Mimi, f. Junker, 13. 3., Chr.sand.
- Tøstie, Hjalmar, Handelsreisende, 17. 9., Chr.ania. H: Laura, f. Ellingsen.
- Ullitz, C. F. C., Kbmd., 85 A., 26. 6., Chr.sand.
- Undahl, Anna Ingeborg, f. Haugland, 39½ A., 24. 6., Bergen.
- Unger, Ferdinand, Bygmester, 90 A., 18. 9., Chr.ania.
- Utne, Johannes Jak., fhv. Bankdirektør, 73 A., 20. 8., Utne.
- Vagel, Helene, Enkefru, 83½ A., 15. 5., Chr.ania.
- Vauvert, Louis, 76 A., 13. 1., Porsgrund. H: Cathrine, f. Wright.
- Veseth, Johannes Olsen, Lensmand, fhv. Storthingsmand, 93 A., 1. 3., Haus.
- Vibe, Christopher Andreas, 20. 1., Fr.stad. H: Kathinka, f. Jacobsen.
- , Pauline Ditlevine, 11. 5., Eker.
- Viding, Ole Ingvald Beiningen, Literat, 53 A., 28. 10., Chr.ania. H: Martha, f. Ottesen.
- Vogeler, Micky, 22. 2., Stockholm.
- Vonen, P. P., Dyrlægge, 71 A., 5. 4., Dale, Søndfjord.
- Voss, Marie Sophie Caroline, f. Drevelin, 26. 6., Bergen.
- Waagaard, Emil Ludvig, fhv. Kbmd., 46 A., 22. 8., Chr.ania. H: Hilda, f. Johnsen.
- Waage, Cecilie, f. Benneche, 13. 6., Tingvold, bgr. Chr.ania.
- , Sine, f. Grip, 76½ A., 2. 11., Chr.ania.
- Wahl, Hans, 34½ A., 18. 5., Fr.stad.
- Wang, Carl Johan, fhv. Boghandler, 69 A., 11. 2., Chr.ania. H: Henriette, f. Myhre.
- , Josias, Overbrandmester, 62¾ A., 17. 2., T.hjem. H: Adolfine, f. Busch.
- Wangberg, Christian Fredrik Avendorph, 76 A., 2. 7., T.hjem. H: Sophie, f. Lund.
- Warendorph, Elisabeth, f. Lund, 76 A., 30. 1., Sacramento, California.
- Warncke, Dagmar Fredrikke, 16. 7., Bergen.
- Wasmuth, Pauline, f. Holmboe, 85½ A., 9. 8., Lyngen.
- Wassiloeff, Ingebret M., Hoteleier, 9. 8., Fr.værn.
- Wedege, Fredrikke, Enkefru, 75 A., 15. 3., Bredablik pr. Molde.
- Wedel-Jarlsberg, Caroline, 28. 6., Upsala, jordfæstet Bærum.
- Wedøe, Kathinka Christine, f. Solberg, 18. 5., Bergen.
- Wegener, Gottlieb, 82 A., 31. 1., Bergen.
- Weil, F. E., fhv. Fabrikejer, 89 A., 30. 6., Strømsø.

- Weil, Hans, Agent, 50 $\frac{1}{2}$ A., 9. 1., Chr-ania. H: Mathilde, f. Næss.
- Welhaven, Mikal Holmboe, 56 A., 3. 6., Chr.ania.
- Wellin, Synneve, 70 A., 20. 10., Bergen.
- Wendel, Christian Adolph, Direktør, 34 A., 7. 9., Chr.ania. H: Ester, f. Foss.
- Weng, Otto, 69 $\frac{1}{2}$ A., 20. 5., Chr.ania. H: Nicoline, f. Bull.
- Wennevold, Cathinka, f. Endresen, 54 A., 28. 9., Chr.ania.
- Wentzel, J. A., Sadelmagerm., 74 $\frac{1}{2}$ A., 25. 4., Chr.ania.
- , Karen, 80 $\frac{9}{12}$ A., 3. 6., Chr.ania.
- Werner, Jacob Holst, 54 $\frac{3}{4}$ A., 28. 12., Chr.sand.
- , Margrethe Elisabeth, f. Pettersen, 70 $\frac{1}{4}$ A., 16. 4., Bergen.
- Werring, Elisabeth, f. Møller, Distriktslæge W.s Enke, 86 $\frac{3}{4}$ A., 1. 3., Chr.sund.
- Wesenberg, Wilhelm, 8. 11., Fr.hald. H: Marie, f. Peltz.
- Wessel, Sofie, f. Nærup, 4. 7., Chr.ania.
- , Thimand Johan, 92 $\frac{1}{2}$ A., 15. 8., Kongsberg.
- Westphalen, Mathilde, 17. 5., Chr.ania.
- Wetlesen, H. A., fhv. Overingeniør, 80 A., 7. 7., Chr.ania.
- Wettergreen, Michael Rasch, Direktør, 56 A., 15. 1., Chr.ania.
- Wiborg, Dorothea, 80 $\frac{1}{2}$ A., 26. 4., Bergen.
- Wichmann, G. L., Læge, 69 A., 16. 8., Chr.sand.
- Wiese, Marie, f. Aall, 12. 7., East Haddam, Amerika.
- Wigandt, Anne Cathrine, f. Monsen, 71 A., 3. 12., Bergen.
- Wigeland, C. A., Kbmnd., 66 $\frac{1}{2}$ A., 5. 1., Chr.ania.
- Wilberg, Thorolf Harry, 17 A., 27. 1., Chr.ania.
- Wilhelmsen, Wilhelm, Student, 9. 2., Bergen.
- Wille, Sophie, 87 A., 14. 12., Chr.ania.
- Wimpelmann, Anna Christine, f. Melbye, 75 A., 17. 12., T.hjem.
- Wingard, Anna, f. Martens, 10. 9., Bergen.
- Winsnæs, Annette Amalie, f. Mørch, 31. 3., Bergen.
- , Laura, 75 A., 20. 3., Stavanger.
- , W., Major, 26. 12., Chr.ania. H: Kaja, f. Fog.
- Winther, Olava, 68 A., 25. 5., Chr.ania.
- Wischau, Peder, 55 A., 16. 3., Chr.ania.
- Wulfsberg, Olaf Rye, Vicekonsul, 56 A., 13. 9., Pensacola.
- Zachariassen, Karine, 18. 5., Langesund.
- Zachariassen, Josefine, 6. 12., Chr.sand.
- , Marthin Petter Bredo, 53 A., 23. 8., Chr.ania.
- Zahl, Ingeborg Lydia Margrethe, f. Friis, 80 $\frac{1}{2}$ A., 20. 9., Bergen.
- Ziegler, Harriet, Lærerinde, 22 A., 29. 12., Farsund.
- , Mads Henrik Bjerregaard, 82 $\frac{1}{2}$ A., 27. 7., Chr.ania.
- Zogbaum, Oscar, Violinist, 65 A., 5. 1., og Hustru Sina, f. Berg, 59 A., 6. 1., samt Datter Ragnhild, 29 A., 6. 1., Chr.ania.
- Østgaard, Anna Marie Wilhelmine, 91 A., 1. 6., Chr.ania.
- Øverland, Aage, Student, 7. 5., Chr.ania.

Indhold.

	Side
En Autobiografi af Etatsraad Frédéric de Coninck. Meddelt og oversat fra Fransk af Overretssagfører <i>Paul Hennings</i>	91
De Bruuners Stamtavle og Slægtregister. Efter Konferensraad I. C. Ryges Haandskrift, meddelt ved Arkivassistent <i>H. P. G. K. Bruun</i>	100
De ældste Led af Familien Undal (Undahl) i Norge (Slutning). Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	110
Danske og norske Studerende ved Universitetet i Harderwijk. Af Etatsraad, Stiftsskriver <i>H. R. Hiort-Lorenzen</i>	144
Fremmede Adelslægter i Danmark. XV. Pogrell. Af Jægermester <i>C. E. A. Schøller</i>	146
Brevvexling mellem Ægteparret Pram og Oluf Christian Olufsen under dennes Udenlandsrejse 1793—96 (Fortsættelse). Meddelt af Biblioteksassistent, cand. mag. <i>H. Ehrencron-Müller</i>	149
Hvorfra stammer Slægten Hornemann? Et Spor, meddelt af Arkivsekretær <i>G. L. Grove</i>	171
Nogle Efterretninger om Danske i Amerika. I. Andreas Schout. Af Professor <i>P. S. Vig</i>	173
Anmeldelse. A. Halling: <i>Meine Vorfahren und ihre Verwandtschaften</i> . Glückstadt 1905. Anm. af Arkivsekretær <i>G. L. Grove</i>	177
Spørgsmaal og Svar.	
Svar:	
III. Om Sognepræst, Mag. Alexander Grønnevald (Grönwald). Af Red. <i>Hauch-Fausbøll</i>	179
IV. Om Navigationsdirektør Valentin Lorenz. Af <i>Redaktøren</i>	180

Tillæg.

- I. Dødsfald i Norge 1905. Af Amanuensis *A. W. Rasch*.

Skriftlige Henvendelser bedes sendte til Samfundets Sekretærer: for Norge Amanuensis *A. W. Rasch*, Rigsarkivet, Christiania — for Danmark Arkivsekretær *G. L. Grove*, Tidsskriftets Redaktør, Strandgade 46, Kjøbenhavn C. Samfundets Samling af Bøger og Manuskripter opbevares hos den danske Kommissionær, Forlagsboghandler *H. Hagerup*, Gothersgade Nr. 30, hvorfra de udlaanes til Medlemmerne.